Canterville-spøgelset

Fortællinger og eventyr

af Oscar Wilde

Bibliotek 1800

Oscar Wilde

Canterville-spøgelset

Fortællinger og eventyr

eBibliotek 1800

2025

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Oscar Wilde: *Dorian Grays billede* er baseret på originaler, som – på udgivelsestidspunktet – er public domain i lande hvor ophavsret er baseret på ophavsmandens død+80 år, samt i USA. Kim N. Jensen har givet tilladelse til brugen af hans oversættelser på samme vilkår som resten af bogen, jf. herunder:

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Opholder du dig i et land uden for EU, bør du dog tjekke de lokale ophavsretsbestemmelser, før du videredistribuerer værket.

Skriftfonten, som er benyttet til plakaten og verset i *Canterville-spøgelset*, er Peter Wiegels *Renata-CAT*, som distribueres under SIL Open Font License v. 1.1.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Oscar Wilde: *Dorian Grays billede* is based upon sources in the public domain – at the time of publication – in countries where copyright is based upon Life+80 years, and in the USA. The Kim N. Jensen has consented to the use of translations of some of the stories under the same conditions as the rest of the book, namely:

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

If you are outside the EU, you are advised to check the local copyright laws before copying and/or redistributing this ebook.

The fraktur-font used in *Canterville-spøgelset* is Peter Wiegels *Renata-CAT*, which is distributed with a SIL Open Font License v. 1.1.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

Canterville-spøgelset

1

Da den amerikanske gesandt mr. Hiram B. Otis købte Canterville-godset, fortalte Gud og hvermand ham, at han havde gjort en grumme dårlig forretning, da der ikke var nogen tvivl om, at det var et hjemsøgt sted. Ja, lord Canterville selv, som var en mand af ære, havde følt det som sin pligt at meddele mr. Otis de nærmere omstændigheder, da de skulle fastsætte betingelserne for købet.

"Vi bryder os ikke om selv at bo her på stedet," sagde lord Canterville, "siden min grandtante enkehertuginden af Bilton fik et nervechok, hun aldrig er kommet sig af, ved at to skelethænder lagde sig på hendes skuldre, da hun klædte sig på til middag, og jeg føler mig forpligtet til at fortælle Dem, mr. Otis, at spøgelset er set af adskillige levende medlemmer af min familie ligesom også af pastor Augustus Vampier fra Kings College i Cambridge. Efter det ulykkelige tilfælde med hertuginden ville ingen af vort yngre tjenerskab være med os der, og lady Canterville fik ofte næppe søvn i sine øjne om natten som følge af den mystiske støj, som kom fra gangen og biblioteket."

"Min kære lord," svarede gesandten. "Jeg tager indboet og spøgelset efter værdi. Jeg kommer fra et moderne land, hvor vi har alt, hvad man kan få for penge, og jeg anser det for en selvfølge, hvis der virkelig var sådan noget som et spøgelse i Europa, at vi så på en forbløffende kort tid også havde det i et af vore offentlige museer, eller viste det frem rundt omkring i landet."

"Jeg er skam bange for, at spøgelset alligevel eksisterer," sagde lord Canterville smilende, "og har modstået Deres entreprenante impresariers forslag. Man har nu kendt det igennem 300 år, ja lige siden 1584, og det viser sig altid, før et af vor families medlemmer skal dø."

"Det ville jeg nu lade familiens læge tage sig af, lord Canterville. Men der eksisterer ikke sådan noget som et spøgelse, min herre, og jeg vil vædde på, at naturens love ikke bliver ophævede, selv over for det engelske aristokrati."

"De er i sandhed meget ligefremme i Amerika," svarede lord Canterville, som ikke ganske forstod mr. Otis sidste bemærkning, "og hvis De ikke tror, at der findes et spøgelse i huset, er det jo all right. Men De vil nok erindre, at jeg advarede Dem."

Nogle uger senere var købet bragt i orden, og ved slutningen af sæsonen drog ministeren og hans familie ned til Canterville-godset. Mrs. Otis, som, da hun var miss Lucretia R. Tappan fra West 53. Street, havde været en fejret newyorker-skønhed, var nu en smuk, midaldrende dame med kønne øjne og en pragtfuld profil. Mange amerikanske damer, som forlader deres fødeland, giver det udseende af at lide under et kronisk dårligt helbred, idet de tror, at det er en måde at være raffineret på i Europa, men den fristelse var mrs. Otis aldrig faldet for. Hun havde et glimrende helbred og et virkelig vidunderligt forråd af *bon sens*. Og i mange henseender var hun virkelig en fuldblods englænderinde, og hun var et fortræffeligt eksempel på den kendsgerning, at vi i virkeligheden har så meget til fælles nu til dags med Amerika, – naturligvis med undtagelse af sproget. Hendes ældste søn, som var døbt Washington i et patriotisk

øjeblik af sine forældre, en omstændighed, som han var meget ked af, var en lyshåret, rigtig net udseende ung mand, som havde gjort sig fortjent til at indtræde i det amerikanske diplomati, ved at være opførende kavaler tre efter hinanden følgende sæsoner i Newport-kasinoet, og som selv i London var anerkendt som en glimrende danser. Han havde en svaghed for to ting: gartnerier, og det engang at blive peer. Miss Virginia E. Otis var en ung pige på 15 år, let og graciøs som et dåkid og med store, tillidsfulde blå øjne. Hun var en glimrende rytterske, og hun havde engang redet væddeløb med gamle lord Bilton på sin pony to gange rundt om parken og havde vundet med 1½ længde, lige foran Achilles' statue, til stor glæde for den unge hertug af Cheshire, som på stedet havde friet til hende, og som følge deraf med det samme af sin formynder blev sendt tilbage til Eton under strømme af tårer.

Efter Virginia kom tvillingerne, som i reglen blev kaldt "The Stars and Stripes", da de altid var uadskillelige. Det var et par raske drenge, og med undtagelse af den værdige minister, de eneste ægte republikanere i familien.

Da Canterville godset ligger en syv kilometer fra Ascot, som er den nærmeste jernbanestation, havde mr. Otis telegraferet efter en vogn, som kunne hente dem, og de kørte afsted i et glimrende humør. Det var en dejlig juli aften, og luften var gennemtrængt af den herligste friske granduft. Nu og da hørte de en skovdue kurre med sin melodiske røst, eller de så dybt inde mellem de svajende bregner, fasanens guldglinsende bryst. Vævre egern kiggede på dem fra bøgetræerne, når de kørte forbi, og kaninerne hoppede af sted igennem krattet og over de mosgroede småhøje med deres hvide haler strittende

lige op i luften. Men da de kom til opkørslen til Canterville-godset, blev himlen pludselig dækket med skyer, og en mærkelig stilhed syntes at falde over stedet, en stor sværm af råger fløj tavse over deres hoveder, og førend de nåede huset faldt der nogle tunge regndråber.

Neden for trappen stod, for at modtage dem, en ældre dame, smagfuldt klædt i sort silke med hvid kappe og hvidt forklæde. Det var mrs. Umney, oldfruen, som mr. Otis, på lady Cantervilles indtrængende opfordring, havde samtykket i at beholde i hendes gamle stilling. Da de steg af vognen, nejede hun for dem og sagde på sin stilfærdige gammeldags måde:

"Jeg byder Dem velkommen til Canterville Gods."

Hun gik i spidsen, og de fulgte hende igennem den smukke Tudor-hall ind i biblioteket, et langt, lavloftet værelse med sort egepanel; i baggrunden af det var et stort kulørt mosaikvindue. Her var teen rettet an til dem, og efter at de havde afført sig overtøjet, satte de sig ned og så på omgivelserne, mens mrs. Umney vartede dem op.

Pludselig fik mrs. Otis øje på en svag rød plet på gulvet lige foran kaminpladsen, og da hun var ganske uvidende om, hvad det virkelig betød, sagde hun til mrs. Umney:

"Jeg er bange for, at der er blevet spildt noget der."

"Ja, frue," svarede den gamle oldfrue sagte, "blod er blevet spildt på det sted."

"Hvor frygteligt" sagde mrs. Otis, "jeg kan ikke udstå blodstænk i en dagligstue. Det må straks fjernes."

Den gamle dame smilede og svarede i den samme sagte, mystiske tone:

"Det er blodet af lady Eleonore de Canterville, som blev myrdet, netop på det sted, af sin egen mand, sir Simon de Canterville i 1575. Sir Simon overlevede hende i ni år, men forsvandt da pludselig under højst mystiske omstændigheder. Hans lig er aldrig blevet fundet, men hans forbryderiske sjæl huserer endnu her på slottet. Blodsporene er meget beundrede af turister og andre og kan ikke fjernes."

"Sikke noget vrøvl", udbrød Washington Otis. "Pinkertons Champion Pletfjerner og Paragonrenser skal nok tage det væk."

Og førend den rædselsslagne oldfrue kunne komme med indvendinger, var han faldet på knæ og gned gulvet kraftigt med en lille stang, der så ud som sort pomade. Få minutter efter var der ikke spor at se af blodpletterne.

"Jeg vidste nok, at Pinkerton kunne få det væk," udbrød han triumferende og så sig rundt i den beundrende familie, men han havde næppe sagt disse ord, førend et frygteligt lyn oplyste det skumle værelse, og en bragende torden fik dem alle til at rejse sig og mrs. Umney besvimede.

"Hvilket ubehageligt klima," sagde den amerikanske minister roligt og tændte sig en lang cerut. "Jeg er vis på, at dette gamle land er så overbefolket, at det ikke har godt vejr nok til alle. Jeg personlig har altid været af den mening, at udvandring var det eneste, England havde at gøre."

"Min kære Hiram," afbrød mrs. Otis ham, "hvad skal vi stille op med en kvinde, der besvimer?"

"Behandl hende, som man behandler et brud," svarede ministeren, "så skal hun nok blive vænnet af med at besvime," og i løbet af få minutter kom mrs. Umney atter til sig selv. Der

var dog ingen tvivl om, at hun var dybt rystet, og hun advarede mrs. Otis indtrængende mod den fare, som måtte komme.

"Med mine egne øjne har jeg set ting, sir," sagde hun, "som kunne få hårene til at rejse sig på et kristent menneskes hoved, og mangen en nat har jeg ikke lukket mine øjne for de forfærdelige ting, som sker her."

Men mr. Otis og hans hustru forsikrede på det kraftigste den ærlige sjæl, at de slet ikke var bange for spøgelser, og efter at have nedkaldt himlens velsignelse over sin nye herre og herskerinde og truffet aftale om forhøjelse af sin løn, trissede den gamle oldfrue af til sit eget værelse.

2

Stormen rasede hele natten igennem, men ellers skete der ikke noget bemærkelsesværdigt. Dog, da de næste morgen kom ned til morgenmad, fandt de atter de frygtelige blodpletter på gulvet.

"Jeg kan ikke tænke mig, at der kan være noget i vejen med Paragonrenseren," sagde Washington, "for den kan bruges til alt. Det må være spøgelset."

Som følge deraf gned han for anden gang pletten bort, men den næste morgen var den der skam igen. Også den tredje morgen var den der, og det skønt mrs. Otis i højstegen person havde låst for biblioteket om aftenen og havde taget nøglen med op ovenpå. Hele familien var nu vældig interesseret i det. Mr. Otis begyndte næsten at tro, at han havde været for dogmatisk ved ganske at benægte, at der kunne eksistere spøgelser. Mrs. Otis udtrykte ønsket om at henvende sig til Det Fysiske Selskab, og Washington forfattede en lang skrivelse til d'herrer Mejers og Podmore, om hvorvidt blodpletter, som skrev sig fra en forbrydelse, var uudslettelige. Men den nat blev enhver tvivl om overnaturlige væseners tilværelse grundigt slået til jorden.

Dagen havde været varm og solrig, og hen ad aften, da det blev lidt køligere, tog hele familien ud på en køretur. De vendte ikke hjem før end ved nitiden og spiste da en let aftensmad. Samtalen drejede sig på ingen måde om spøgelser, så der var ikke disse forberedende forventninger, som så ofte går i forvejen for tilsynekomsten af fysiske fænomener. Hvad de talte om var, som jeg senere erfarede af mr. Otis, kun den

konversation, der føres af kultiverede amerikanere af den bedre klasse, så som miss Fanny Vavenports kolossale overlegenhed som skuespillerinde i sammenligning med Sarah Bernhardt, vanskeligheden ved at få boghvedekager og majsgrød selv i de bedste engelske hjem, Bostons betydning i udviklingen af verdenssjælen, fordelene af bagagecheck-systemet, når man rejser, og new yorker-accentens vellyd i sammenligning med londoner-målet. Man talte slet ikke om det overnaturlige, lige så lidt som der på nogen måde blev gjort hentydninger til sir Simon de Canterville. Kl. 11 gik familien til ro, og en halv time efter var alle lys slukkede. Noget senere blev mr. Otis vækket ved en besynderlig lyd ude på gangen uden for sit værelse. Det lød som klangen af metal og syntes hvert øjeblik at komme nærmere og nærmere. Han stod straks op, tændte en tændstik og så på uret. Det var på slaget ét. Han var fuldstændig rolig og følte på sin puls, som ikke viste spor til feber. Den besynderlige lyd var nu holdt op, og han hørte tydeligt lyden af fodtrin. Han stak i sine morgensko, tog en lille aflang flaske ud af sit klædeskab og åbnede døren. Lige foran sig så han nu, i det blege månelys, en gammel mand af et forfærdeligt udseende. Hans øjne var som rødglødende kul, langt gråt hår faldt over hans skuldre i tjavsede krøller, hans klæder, som var af et gammelt snit, var plettede og forrevne, og fra hans håndled og ankler hang tunge håndjern og rustne fodjern.

"Min kære herre," sagde mr. Otis, "jeg må meget bede Dem smøre Deres kæder, og til det brug har jeg taget en lille flaske med til Dem af Tammany's Rising Sun Kædesmørelse. Det skal være aldeles enestående i brugen, og der er mange anbefalende udtalelser trykt på omslaget af de mest kendte folk i Amerika.

Jeg lægger det her til Dem ved siden af sovekammerlyset, og hvis De skulle ønske mere af det, står jeg gerne til tjeneste."

Med disse ord lagde de Forenede Staters minister flasken på et marmorbord og gik til ro efter at have lukket døren. Et øjeblik stod Canterville-spøgelset ganske ubevægelig i sin naturlige vrede, så kylede han flasken kraftigt i gulvet og ilede ned af gangen mens han udstødte hule grynt og udsendte et spøgelsesagtigt grønt lys. Men lige da han var nået op på det øverste trin af den store egetrappe blev en dør revet op og to små hvidklædte skikkelser kom til syne, og en stor hovedpude susede lige forbi hans hoved! Der var øjensynlig ingen tid at spilde, så idet han hurtigt benyttede sig af den fjerde dimension af tid, hvad der vil sige flugt, forsvandt han igennem panelet, og der blev nu ro i huset.

Da han nåede et lille hemmeligt kammer i den vestre fløj, lænede han sig op mod en månestråle for at få vejret og gav sig til at overveje sin stilling. Aldrig i sin strålende og uforstyrrede tilværelse igennem tre hundrede år, var han blevet så groft fornærmet. Han tænkte på det nervechok, han havde givet enkehertuginden, da hun stod foran spejlet i al sin pragt i silke og ædelsten, på de fire tjenestepiger, som var blevet ganske hysteriske, blot han smilede til dem igennem et af gardinerne i deres tarvelige soveværelse, på sognepræsten, hvis lys han havde pustet ud, da han en aften sent var kommet fra biblioteket, og som fra den nat af havde været under sir William Gull's behandling for en uhelbredelig nervøs lidelse, og på den gamle madame de Tremauillac som, da hun en morgen vågnede tidlig og så et skelet sidde i en lænestol ved kaminen og læse i hendes dagbog, var blevet nødt til at holde sengen i seks

uger på grund af hjernebetændelse, og som, efter at hun var kommet sig, havde forsonet sig med kirken og havde brudt fuldstændig med denne tvivlesyge monsieur de Voltaire.

Spøgelset huskede også den frygtelige nat, da den ryggesløse lord Canterville blev fundet lam i sit påklædningsværelse med ruder knægt halvt nede i halsen, og at han tilstod lige før han døde, at han netop med dette kort havde snydt Charles James Fox hos Crockford for 50.000 pund, og at spøgelset havde tvunget ham til at sluge det. – Den ene efter den anden af hans store oplevelser trådte tydeligt frem, lige fra kældermesteren, som havde skudt sig i spisekammeret, fordi han havde set en grøn hånd banke på vinduesruden, til den dejlige lady Stutfield, som altid måtte gå med et sort fløjlsbånd om halsen for at skjule mærkerne, som spøgelsets fem fingre havde brændt på hendes hvide hals, og som til sidst druknede sig i karpedammen for enden af Kings Walk. Med den sande kunstners begejstrede egenkærlighed tænkte han på sine mest berømte inkarnationer og smilede bittert ved sig selv, da han mindedes sin sidste tilsynekomst som "Røde Ruben eller det kvalte pattebarn", hans debut som "Magre Gribeon, blodsugeren fra Bexley Heath", og den furore, som han havde vakt en dejlig juni aften ved simpelthen at spille pind med sine egne knogler ude på tennisbanen.

Og efter alle disse store oplevelser kom nogle forbandede moderne amerikanere og tilbød ham "Rising Sun Kædesmørelse" og smed puder i hovedet på ham! Det *var* ikke til at holde ud. Og forresten var aldrig noget historisk spøgelse blevet behandlet på den måde. Som følge heraf besluttede han

at hævne sig og tilbragte tiden til morgengry i en dybsindig, tænksom stilling.

3

Da familien Otis næste formiddag samledes ved morgenmaden, fik de sig en ordentlig passiar om spøgelset. De Forenede Staters gesandt var naturligvis en lille smule misfornøjet over, at spøgelset ikke havde modtaget hans gave.

"Det var virkelig ikke min mening," sagde han, "at tilføje spøgelset nogen personlig fornærmelse, og jeg skylder sandheden at sige, at når man ser hen til det lange tidsrum, hvor han har haft sin gang i dette hus, så syntes jeg ikke, at det er ganske høfligt at smide puder i hovedet på ham."

Ved denne sidste bemærkning må jeg desværre tilstå, at tvillingerne hylede af latter.

"Men på den anden side," fortsatte han, "hvis han virkelig afslår at bruge Rising Sun Kædesmørelse, så ser jeg ingen anden udvej, end at vi kommer til at tage hans kæder fra ham. Det er jo ganske umuligt at sove, når man har sådan en larm uden for sit soveværelse."

Nå, resten af ugen var de uforstyrrede; der var dog en ting, der vakte deres opmærksomhed, nemlig den vedholdende fornyelse af blodpletterne på gulvet i biblioteket. Dette var i sandhed også meget mærkeligt, da mr. Otis altid selv låste døren om aftenen, og vinduerne blev forsvarligt stængt. Også farven af blodstænkene, der skiftede som en kamæleon, var kilden til megen diskussion. Den ene morgen var de mørkerøde, den næste skarlagensrøde og den tredje pragtfuldt purpurfarvede, og en gang, da familien skulle samles til bøn efter den frie amerikanske reformerede episkopale kirkes simple ritus, fandt de at stænkene nu var lynende

smaragdgrønne. Disse kalejdoskopiske forandringer morede naturligvis selskabet meget, og væddemål om hvilken farve, der ville komme den næste dag, blev næsten indgået hver aften. Den eneste, der ikke tog del i spøgen, var lille Virginia, som af en eller anden uforståelig grund altid var meget ængstelig ved synet af blodstænkene og næsten var lige ved at græde den morgen, de var smaragdgrønne.

Næste gang spøgelset viste sig var en søndag aften. Kort efter at familien var gået i seng, blev den pludselig alarmeret ved et frygteligt brag i hallen. Da de kom styrtende ned, fandt de, at en mægtig, gammel ridderrustning havde løsnet sig fra sit fodstykke og var faldet på gulvet, mens Canterville-spøgelset med et udtryk i ansigtet af heftig smerte sad i en højrygget lænestol og gned sine knæ. Tvillingerne, som havde taget deres kartoffelbøsser med, gav straks spøgelset det glatte lag og ramte ham med den usvigelige sikkerhed, som ene og alene opnås ved lang og omhyggelig øvelse overfor en lærer, mens de Forenede Staters gesandt sigtede på ham med sin revolver og, som det sig hør og bør, efter californisk etikette råbte til ham et "Hands up"!

Spøgelset sprang op med et skrig af raseri og svævede forbi dem som en tåge, idet han pustede Washington Otis' lys ud i forbifarten og således efterlod dem alle i bælgmørke. Da han var nået til det øverste trin af trappen og var kommet lidt til sig selv, besluttede han at give en prøve på sin berømte frygtelige dæmoniske latter. – Spøgelset havde ved mere end én lejlighed set, at den ikke var uden virkning. Det var den, man fortalte om, at den var skyld i, at lord Rakers hår var blevet gråt på en

eneste nat, og i alle tilfælde havde den været skyld i, at tre af lady Cantervilles guvernanter havde sagt op før tiden.

Spøgelset lo derfor med sin frygteligste latter, så at det buldrede og larmede i den gamle hvælvede stue, men næppe var det rædsomme ekko døet hen, førend en dør blev åbnet og mrs. Otis kom til syne i en lyseblå natkjole.

"Jeg er bange for at De ikke er rigtig rask," sagde hun, "og derfor har jeg taget en flaske af Dr. Dobells Hostesaft med til Dem. Hvis det er forkølelse, De lider af, så vil dette være Dem til megen lindring."

Spøgelset stirrede på hende med rasende blikke og begyndte pludselig at træffe anstalter til at forvandle sig til en stor sort hund, en metamorfose, han var meget berømt for, og som familiens læge altid sagde var skyld i sir Thomas Hortons, en onkel til lord Canterville, uhelbredelige idioti. Lyden af fodtrin, der nærmede sig, fik ham dog til at tøve med at udføre sin grusomme plan, og han nøjedes med at blive fosforescerende over det hele, og forsvandt med et dybt kirkegårdssuk, lige netop i det øjeblik tvillingerne nåede hen til ham.

Da spøgelset nåede sit kammer, knækkede han helt sammen, og blev et bytte for den voldsomste ophidselse. Tvillingernes simpelhed og mrs. Otis hårrejsende materialisme var naturligvis i højeste grad pinefuldt, men, hvad der i virkeligheden smertede ham mest, var det, at han havde været ude af stand til at bære rustningen. Han havde dog håbet, at selv disse moderne amerikanere ville blive forfærdede ved synet af et spøgelse i fuld rustning, om ikke af nogen anden grund, så dog af hensyn til deres nationaldigter Longfellow, over hvis yndige og tiltrækkende værker han havde fået mangen kedelig

time til at gå, når Cantervilles var inde i byen. Og så var der det, at det var hans egen rustning! Han havde båret den med stor ære i Kenilworth-turneringen og var blevet komplimenteret for det i smigrende vendinger af ingen mindre end dronning Elisabeth selv. Og nu, da han havde taget den på, var han fuldstændig sunket sammen under vægten af det tunge brystharnisk og stålhjelmen, og var med et brag faldet om på stengulvet, idet han slog begge sine knæ alvorligt og brækkede nogle ben i den højre hånd.

I nogle dage efter dette var han virkelig syg, og rørte sig næppe uden for sit kammer, når lige undtages, at han hver morgen udbedrede og opfriskede blodstænkene. Lidt efter lidt, da han var meget forsigtig med sig selv, kom han sig og besluttede da at gøre et tredje forsøg på at forskrække de Forenede Staters gesandt og hans familie. Han valgte fredag den 17. august til sit forehavende, og tilbragte det næste af dagen med at efterse sin garderobe. Til sidst bestemte han sig til en stor nedfaldende hat med en rød fjer på, et liglagen kruset ved hænderne og i nakken og dertil en dolk med gravrust. – Hen imod aften kom der et heftigt regnskyl, og vinden var så kraftig, at alle vinduerne i det gamle slot klaprede og raslede.

Det var netop et vejr for ham! Hans slagplan var følgende:

Først ville han ganske stille glide ind i Washington Otis' værelse, snakke til ham fra fodenden af sengen og så dolke ham tre gange i struben til akkompagnement af en blid musik. Han bar et særligt nag til Washington, fordi han var ganske klar over, at det var ham, der havde den kedelige vane at fjerne blodstænkene ved hjælp af Pinkertons Paragon Renser. Efter at have hensat denne ryggesløse og tåbelige unge mand i en

sindstilstand af afsindig rædsel, ville han fra ham begive sig til det værelse, som beboedes af de Forenede Staters gesandt og hans hustru, og dér lægge en klam hånd på mrs. Otis' pande, mens han hviskede hendes skælvende ægtemand i øret de rædselsfulde hemmeligheder som lighuset rummer. Med hensyn til lille Virginia, så havde han ikke truffet nogen endelig bestemmelse. Hun havde aldrig på nogen måde fornærmet ham, og hun var så nydelig og høflig. Et par hule grynt fra garderoben, tænkte han, ville være mere end tilstrækkeligt. Og hvis det ikke skulle kunne vække hende, så kunne han kradse på sengetæppet med stive rystende fingre. Tvillingerne endelig, var han til sinds at give en ordentlig lektion. Det første han naturligvis havde at gøre, var at sætte sig på deres bryst, så de fik den rædsomme følelse af mareridt. Derpå, da deres senge stod tæt ved siden af hinanden, stille sig mellem dem i skikkelse af et grønt, iskoldt lig, til de blev ganske lammede af frygt, og så til slut kaste ligklædet og krybe rundt i værelset med hvide blegede ben og et rullende øje i skikkelse af "Stumme Daniel eller Selvmorderens Skelet", en rolle, han mere end en gang havde gjort stor lykke i, og som han selv var lige ved at jævnstille med "Den gale Martin eller Det maskerede Mysterium."

Kl. 10.30 hørte han familien gå i seng. En tid lang var han forstyrret af at høre latterbrøl fra tvillingerne, som med skoledrenges løsslupne munterhed øjensynlig morede sig inden de gik til ro. Men endelig, et kvarter over 11, var alt stille og da midnatsklokken slog, skred han til værket.

Uglen busede mod vinduesruden, ravnen skreg fra det gamle takstræ, og vinden susede brummende omkring huset som en fredløs sjæl, men familien Otis slumrede, uvidende om det

frygtelige, der svævede over deres hoveder, og højt igennem regnen og stormen kunne man høre den regelmæssige snorken af de Forenede Staters gesandt.

Spøgelset gled sagte ud af panelet med et ondt smil på sine grusomme, rynkede læber, og månen gemte sit ansigt, da han sneg sig bag det store karnapvindue, hvor hans eget og hans myrdede hustrus våben var kunstfærdigt malet i blåt og guld. Videre skred han frem ligesom en ond skygge, selv mørket syntes at afsky ham, mens han gik frem. Engang syntes han at høre nogen sige noget, og han blev stående, men det var kun en hund, som gøede nede i den røde gård, og han fortsatte, mens han mumlede underlige forbandelser fra det 16. århundrede, og hvert øjeblik svingede den rustne dolk i nattens mørke. Endelig nåede han hjørnet af den gang, som førte til den ulykkelige Washingtons værelse. Her stod han et øjeblik stille, vinden tog i de lange grå lokker på hans hoved og svøbte den navnløse rædsel af den døde mands klæder i de mærkeligste og mest fantastiske folder. Nu slog uret kvarterslag, og han følte, at timen var inde. Han lo hjerteligt ved sig selv og gik om hjørnet, men aldrig så snart havde han gjort det, førend han med et hjerteskærende rædselsbrøl sprang tilbage og skjulte sit blege ansigt i sine lange, benede hænder. Lige foran ham stod et forfærdeligt spøgelse, ubevægeligt som et udskåret billede og frygteligt som en vanvittigs drøm! Dets hoved var skaldet og skinnede, dels ansigt rundt, tykt og hvidt, og en skrækkelig latter syntes at have stivnet ansigtstrækkene i et kronisk grin. Fra øjnene strålede der et rødt lys, munden var et ildsvælg, og en frygtelig klædning, mage til hans egen, indhyllede det kæmpemæssige væsen i sine tavse, hvide folder. På brystet hang

en plakat, hvorpå der var skrevet noget mystisk med gammeldags bogstaver, det syntes at se ud som et pergamentsblad med en opregning af begåede skændsler, en liste over svære synder, et frygteligt skyldbræt, og i sin højre hånd holdt det højt hævet en krumsabel af lynende stål.

Da han aldrig havde set et spøgelse før, blev han naturligvis forfærdelig bange og, efter endnu engang at have kastet et hastigt blik på den rædsomme fremtoning, flygtede han tilbage til sit kammer, idet han dog snublede i sit lange flagregevandt på sin ilsomme gang ned ad korridoren, og kastede endelig sin rustne dolk ned i gesandtens ridestøvler, hvor hushovmesteren næste morgen fandt den. – Da spøgelset vel var kommet ned på sine enemærker, kastede han sig ned på en lille løjbænk og skjulte ansigtet i sit gevandt. Nogen tid herefter sejrede det gamle Canterville-mod, og han besluttede, så snart det blev lyst, at gå op og få en samtale med det andet spøgelse.

Derfor ilede han, så snart morgenrøden forgyldte højderne, op til det sted, hvor han først havde fået øje på den rædsomme fremtoning, idet han også var kommet i tanker om, at to spøgelser jo var langt bedre end et, og at han ved hjælp af sin nye ven utvivlsomt ville kunne få bugt med tvillingerne. Men da han kom til stedet, mødte et græsseligt syn hans øje. Noget frygteligt var øjensynligt hændt spøgelset, for lyset var ganske slukket i dels hule øjne, det funklende sværd var faldet ud af dets hånd, og det støttede sig op ad muren i en forvreden og umagelig stilling. Han styrtede frem og slog en klo i det, men til hans store forfærdelse faldt hovedet af spøgelset og trillede hen ad gulvet. Kroppen sank sammen, og han fandt sig selv stående med et hvidt sengetæppe i hånden, mens en fejekost, en

køkkenøkse og en udhulet roe lå for hans fødder! Da han var ganske ude af stand til at forstå den mærkværdige metamorfose, greb han plakaten med feberagtig hast og læste der i det grå morgenskær disse frygtelige ord:

Otis Spøgelset.

≡ Det eneste ægte, uforfalskede spøgelse. ≡

Tag Dem i agt for efterligninger.

Alle andre er efterlavede.

Nu stod hele sagen ham klar! Han var blevet narret, tilintetgjort, helt til grin. Det gamle Canterville-blik lynede i hans øjne. Han bed de tandløse gummer sammen og svor, idet han knyttede sine visne hænder højt oppe over sit hoved, naturligvis i overensstemmelse med den gode gamle tids blomstrende talemåde, at når Chanticleer to gange havde ladet sin muntre galen lyde, skulle bloddåden blive iværksat.

Han havde næppe endt sin frygtelige ed, førend en hane galede fra taget på en fjern bondegård. Han lo længe, en hul, bitter latter, og ventede. – Time efter time ventede han, men af en eller anden besynderlig grund galede hanen ikke igen. Endelig klokken halv otte tvang stuepigernes ankomst ham til at opgive sin frygtelige venten, og han listede tilbage til sit kammer, mens han tænkte over sit skuffede håb og sine knuste forhåbninger. Da han var kommet derned, undersøgte han en mængde folianter om fortidens ridderfærd, hvilket han holdt svært meget af, og fandt at Chanticleer ved enhver lejlighed, hvor han havde svoret sin ed, altid havde galet anden gang.

"Pokker stå i den forbandede fugl," mumlede han. "Jeg kunne lide at se den dag, hvor jeg jog mit gode spyd gennem halsen på den og fik den til at gale for mig og det i døden!"

Efter denne udgydelse trak han sig tilbage til en magelig blykiste, og blev der til aften.

4

Den næste dag var spøgelset meget træt og svag. De sidste 4 ugers ophidsende begivenheder var ved at gøre sin virkning på ham. Hans nervesystem var kommet i en rædsom uorden, og han fo'r sammen ved den mindste støj. I flere dage holdt han sig i ro på sit kammer, og han måtte nu endelig opgive sine bestræbelser for at holde blodstænkene på biblioteksgulvet ved lige. Når familien Otis ikke ønskede det, så fortjente de det sandelig heller ikke. Det var øjensynlig mennesker, som havde et simpelt, materielt syn på tilværelsen, og som var ganske ude af stand til at skatte det symbolske værd, som sanselige fænomener har. Hvad derimod spørgsmålet om fantastiske syner og udvikling af astrallegemer angår, så forholdt det sig naturligvis på en helt anden måde med dem, og det kunne han virkelig ikke have noget at gøre med.

Han havde den højtidelige pligt en gang om ugen at vise sig i den lange gang, og at brumme fra det store karnapvindue den første og tredje onsdag i hver måned, og han så ingen udvej til, hvordan han på en hæderlig måde kunne slippe fra sine forpligtelser. Det er sandt nok, at hans liv havde været meget forbryderisk, men på den anden side var han meget samvittighedsfuld med alt, hvad der hørte under det overnaturlige. Som følge heraf gik han de tre næste lørdage som sædvanlig igennem den lange gang mellem middag og klokken tre, idet han dog havde taget enhver tænkelig forsigtighedsregel mod enten at blive hørt eller set. Han trak sine støvler af, trådte så let, han kunne på det gamle, ormædte gulv, bar en lang sort fløjlskappe og var meget omhyggelig med at bruge Rising Sun

Kædesmørelse til at smøre sine lænker med. Jeg må dog tilstå, at det kun var med den største overvindelse, at han kunne få sig selv til at anvende denne nyeste måde at gardere sig på. Og dog stjal han sig en aften, da familien sad og spiste middag, ind i mrs. Otis' soveværelse og bortførte flasken. I begyndelsen følte han det som en ydmygelse, men senere hen var han dog så fornuftig at indrømme, at der ikke var så lidt at sige til fordel for opfindelsen, og at den til et vist punkt opfyldte sin bestemmelse. Og alligevel, til trods for alt dette, gik han ikke skadesløs ud af det. Snore, som han faldt over i mørket, var altid spændt ud over gangen, og engang, da han var klædt som "Sorte Isak eller Jægeren fra Hogley Woods" faldt han og slog sig rigtig slemt ved at træde i en smørglidebane, som tvillingerne havde lavet fra indgangen til tapetværelset til det øverste af egetrappen. Denne sidste forhånelse gjorde ham så rasende, al han besluttede en gang for alle at gøre sig anstrengelse for at opretholde sin værdighed og sociale stilling, og bestemte sig til at aflægge de to frække Etondrenge en visit den næste nat i sin berømte skikkelse som "Den ryggesløse Rupert eller Den hovedløse Jarl".

Han havde ikke optrådt i denne forklædning i de sidste 70 år; ja, sandelig ikke siden han derved havde forskrækket den smukke lady Barbara Modish sådan, at hun pludselig havde hævet sin forlovelse med den nuværende lord Cantervilles bedstefader, og flygtede til Gretna Green med den fikse Jack Castleton, idet hun erklærede, at ingen magt på Jorden skulle få hende til at gifte sig ind i en familie, som tillod sådant et rædsomt spøgelse at spadsere op og ned ad terrassen i tusmørket. Men stakkels Jack blev senere skudt af lord

Canterville i en duel på Wandsworth Common, og lady Barbara døde med et knust hjerte på Turnbridge Wells inden året var omme, så det havde i alle måder været en stor succes.

Det var dog meget vanskeligt at "kostumere" sig, hvis jeg må bruge et teaterudtryk i forbindelse med et af de største mysterier inden for det overnaturlige, eller for at bruge et mere videnskabeligt udtryk, "den højere naturlige verden". Og det tog ham også fulde tre timer at træffe sine forberedelser. Endelig var alt færdigt, og uden at rose sig selv var han svært tilfreds med sit udseende. De store læderridestøvler, som hørte til dragten, var nok lidt vel rigelige til ham, og han kunne kun finde den ene af de to rytterpistoler, men i det store og hele var han overmåde tilfreds, og klokken et kvarter over +et smuttede han ud af panelet og listede sig ned ad den lange gang. Da han nåede det værelse, som var beboet af tvillingerne, der, så vidt jeg mindes, kaldtes "det blå sovekammer" efter farven af gardinerne, fandt han døren på klem. Da han ønskede at gøre en virkningsfuld entre, rev han den op på vid gab, men i det samme styrtede en tung kande med vand lige ned over ham og gennemblødte ham til skindet og var kun et par tommer fra at ramme hans venstre skulder. Samtidig hørte han undertrykte latterhyl fra den forreste seng. Dette nervechok var så frygteligt, at han flygtede tilbage til sit kammer så hurtigt hans ben kunne bære ham, og den næste dag lå han med en slem koldfeber. Det eneste, der trøstede ham i denne kedelige tildragelse, var den omstændighed, at han ikke havde haft sit hoved med sig, for hvis han havde haft det med, kunne følgerne have været meget alvorlige.

Han opgav nu håbet om nogensinde at skræmme denne simple amerikanske familie og nøjedes som regel med at snige sig omkring på gangene i morgensko med et tykt rødt tørklæde om halsen, for at undgå træk, og en armbrøst i hånden for det tilfælde, at tvillingerne skulle angribe ham.

Det værste slag, der ramte ham, fik han den 19. september. Han var gået ned i den store hal, da han var vis på, at han i alt fald der var sikker, og morede sig med at gøre ondskabsfulde bemærkninger om de store Sarony-fotografier af De Forenede Staters gesandt og hans hustru, som havde afløst malerierne af Canterville-slægten. Han var simpelt, men net klædt i en lang ligskjorte med pletter af kirkegårdsjord, havde bundet sine kæder op med en stump gult bånd, og bar en lille lygte og en gravers spade. Han var med andre ord klædt som "Jonas uden Grav eller Ligrøveren fra Chertsey Barn", en af hans mest kendte inkarnationer, og en af dem, som Cantervillerne havde mest grund til at erindre, da den var skyld i deres strid med naboen, lord Rufford. Klokken var omtrent et kvarter over to, og så vidt han kunne se, var der ingen, der rørte sig. Dog, da han gik hen imod biblioteket for at se, om der skulle være noget spor tilbage af blodstænkene, fo'r der pludselig fra et mørkt hjørne to skikkelser imod ham, som svingede vildt med armene over hovedet og skreg "bøh" lige ind i øjnene på ham.

Han blev grebet af en rædsel, som under disse omstændigheder var ganske naturlig, og styrtede hen til panelet, men her stod Washington Otis og ventede på ham med en stor havesprøjte, og da han således var trængt af sine fjender på alle sider og næsten tvunget til nødværge, forsvandt han ind i den store jernkakkelovn, som der heldigvis for ham ikke var

lagt i, og måtte bane sig vej igennem skorstensrør og kaminer, og nåede sit kammer i en frygtelig snavset, uordentlig og fortvivlet tilstand.

Efter dette så man ham ikke mere på nogen natlig ekspedition. Tvillingerne lå mange gange på lur efter ham og strøede hver aften nøddeskaller i den lange gang, til ærgrelse for sine forældre og tjenestefolkene, men det var spildt ulejlighed. Det var ganske klart, at hans følelser var så krænkede, at han ikke mere ville vise sig. Som følge heraf fortsatte mr. Otis sit store værk om det demokratiske partis historie, som han allerede havde skrevet på i flere år, mrs. Otis foranstaltede en glimrende udflugt, som begejstrede hele omegnen, drengene spillede lacrosse, skærvindsel og poker og andre amerikanske nationalspil, og Virginia red omkring på vejen på sin pony sammen med den unge hertug af Cheshire, som var kommet til Canterville for at tilbringe den sidste uge af sin ferie der. Alle antog, at spøgelset var flygtet, og mrs. Otis skrev virkelig et brev om det til lord Canterville, som svarede med at udtrykke sin glæde over nyheden, og sendte en venlig hilsen til ministerens højtærede frue.

Familien Otis tog imidlertid fejl, for spøgelset var endnu i huset, og skønt han nu næsten var invalid, var han dog ingenlunde til sinds at opgive skansen, i særdeleshed da han hørte, at den unge hertug af Cheshire var blandt gæsterne, han, hvis grandonkel, lord Francis Stilton, engang havde væddet 100 guineas med oberst Carburg om, at han ville spille terninger med Canterville-spøgelset, og som blev fundet den næste morgen liggende på gulvet i spilleværelset i en så hjælpeløs

lammet tilstand, at han, skønt han blev en gammel mand, aldrig kunne sige andet end "to seksere".

Dengang var historien godt nok kendt, skønt man naturligvis gjorde alt for at skjule den af hensyn til to så fornemme familier, og man kan finde alle de omstændigheder, der knyttede sig til den, i 3. bind af lord Faltles "Erindringer om Prinsregenten og hans Venner".

Spøgelset var naturligvis derfor meget ivrig efter at vise, at han endnu ikke havde tabt sin magt over Stiltonerne, som han forresten langt ude var beslægtet med, idet hans kusine havde været gift anden gang med Sieur de Bulkeley, fra hvem, som enhver ved, hertugerne af Cheshire nedstammer i mandslinjen.

Som følge heraf traf han forberedelser til at vise sig for Virginias unge elsker i sin berømte skikkelse som "Vampyrmunken eller Den blodløse Benediktiner", et syn så rædselsvækkende, at da gamle lady Startup så det på en uheldig nytårsaften i året 1764, udstødte hun de mest gennemtrængende skrig, som kulminerede i et heftigt anfald af apopleksi, og hun døde 3 dage efter, efter at have gjort Cantervillerne arveløse, skønt de var hendes nærmeste slægtninge, og efterlod alle sine penge til sin apoteker i London. Men alligevel – i sidste øjeblik – forhindrede hans rædsel for tvillingerne ham dog i at forlade sit kammer, og den unge hertug sov i ro under den store fjersmykkede tronhimmel i det kongelige sovekammer og drømte om Virginia.

5

Et par dage efter dette red Virginia og hendes krølhårede ridder ud på en tur over Brockley Heath, og da hun var så uheldig at rive sin kjole i stykker ved at ride igennem en hæk, bestemte hun sig til, da hun kom hjem, at gå op ad bagtrappen for ikke at blive set. Da hun løb forbi tapetværelset, hvortil døren tilfældig stod åben, syntes hun, hun så nogen derinde, og i den tro, at det var hendes moders kammerjomfru, som undertiden sad og broderede der, stak hun hovedet ind for at bede hende reparere hendes kjole. Men til sin store forbavselse så hun, at det var Canterville-spøgelset i højstegen person. Han sad ved vinduet og så, hvorledes det visnede guld fra de gulnede træer faldt til jorden, og de røde blade hvirvledes ned ad den lange gang. Han støttede hovedet i sin hånd, og hele skikkelsen bar præget af dyb nedslåethed. Han så virkelig så ulykkelig ud og var i en så dårlig stand, at lille Virginia, som først havde tænkt at løbe sin vej og lukke sig inde på sit værelse, fik medlidenhed med ham og besluttede at prøve på at trøste ham. Så let gik hun, og så hensunket i sin melankoli var han, at han ikke bemærkede hende, førend hun talte til ham:

"Det gør mig så ondt for Dem," sagde hun, "men mine brødre rejser tilbage til Eton i morgen, og hvis De opfører Dem godt, er der ingen, der vil gøre Dem noget."

"Det er ganske absurd at bede mig opføre mig godt," svarede han, idet han med undren så den nydelige unge pige, som vovede at tale til ham. "Fuldstændig absurd. Jeg må smøre mine lænker, brumme igennem nøglehuller og spadsere omkring om

natten, hvis det er det, De hentyder til? Det er den eneste eksistensberettigelse, jeg har."

"Det er slet ingen eksistensberettigelse, og De ved jo godt, at De har været meget ond. Mrs. Umney fortalte os den første dag vi kom hertil, at De havde myrdet Deres kone."

"Ja, det indrømmer jeg," sagde spøgelset gnavent, "men det var en sag indenfor familien og vedkommer ingen andre."

"Det er en stor synd at dræbe nogen," sagde Virginia, som undertiden havde et præg af mild puritansk alvor bredt ud over sig, en arv fra en eller anden gammel New England-forfader.

"Å, jeg hader denne godtkøbsalvor, når det drejer sig om abstrakt etik. Min hustru var meget simpel, hun havde aldrig mine pibekraver ordentligt stivede og forstod sig slet ikke på husholdning. Å, engang havde jeg skudt en buk i Hogley-skoven, et pragtfuldt dyr, og kan De tænke Dem, i hvilken tilstand hun satte den på bordet for mig? Forresten har det ingen betydning nu, da det for længst er forbi, og for den sags skyld synes jeg ikke, det var rigtig pænt af hendes brødre at sulte mig til døde, selv om jeg havde dræbt hende."

"Sulte Dem til døde? Å, hr. spøgelse eller rettere, sir Simon, er De ikke sulten? Jeg har en sandwich i min taske. Vil De ikke have den?"

"Nej mange tak, nu spiser jeg aldrig mere noget, men det er forresten rigtig pænt af dig, og du er meget flinkere end resten af din afskyelige, simple, plebejiske, uærlige familie."

"Nu kan det være nok," sagde Virginia og stampede med foden, "det er Dem, der er afskyelig, simpel og plebejisk, og hvad uærligheden angår, så ved De jo godt, at det var Dem, der stjal farverne i min farvelade for at friske de latterlige

blodstænk op nede i biblioteket. Først tog De alle mine røde farver, også vermillion, så jeg ikke mere kunne male solnedgange, så tog De det smaragdgrønne og kromgule og til sidst havde jeg ikke andet tilbage end indigo og kinahvidt og kunne kun male måneskinsscener, som man altid bliver så nedtrykt af at se på, og som forresten slet ikke er nemme at male. Jeg sagde aldrig noget om, at det var Dem, skønt jeg var meget vred over det, og det hele var da også så latterligt, for hvem har nogensinde hørt om smaragdgrønt blod?"

"Ja, det har du ret i," sagde spøgelset spagfærdigt, "men hvad skulle jeg egentlig gøre? Det er virkelig en højst vanskelig sag i vore dage at skaffe rigtigt blod. Og da din broder begyndte på det her med sin Paragon-pletrenser, så så jeg ingen anden udvej end at tage dine farver. Hvad farven angår, så har det altid været en smagssag. Cantervillerne har blåt blod, i øjeblikket det fineste blå i England, men jeg ved også at, I amerikanere ikke bryder jer om den slags."

"Det forstår De Dem slet ikke på, og det bedste, De kan gøre, er at udvandre og se at få lidt mere forstand på de ting. Fader vil hellere end gerne give Dem fri rejse, og skønt der er stor told på alle slags spøgelser, vil der ingen vanskeligheder blive på toldboden, for embedsmændene er alle sammen demokrater. Når De engang er i New York, tør jeg garantere Dem en kæmpesucces. Jeg kender mange folk, som gerne ville give 100.000 dollars for at have en bedstefader, og meget mere end det for at have et familiespøgelse."

"Jeg tror ikke, jeg ville synes om Amerika."

"Det er vel fordi vi ingen ruiner og seværdigheder har," sagde Virginia satirisk.

"Ingen ruiner! Ingen seværdigheder!" svarede spøgelset, "I har jeres flåde og jeres særlige måde at være på."

"Farvel, jeg tror jeg vil bede fader om at give tvillingerne en ekstra fridag."

"Å nej, gå ikke miss Virginia," råbte han, "jeg er så ensom og ulykkelig, og jeg ved virkelig ikke, hvid jeg skal gøre. Jeg vil så gerne sove, og jeg kan ikke."

"Det er noget vrøvl! De har bare at kravle i seng og puste lyset ud. Det er meget vanskeligt sommetider at holde sig vågen, særlig i kirken, men der er virkelig ingen vanskelighed ved at falde i søvn. Se, selv babyer forstår det, og de forstår sig dog ellers ikke på så meget."

"Jeg har ikke sovet i tre hundrede år," sagde han bedrøvet, og Virginias dejlige blå øjne stirrede forundret på ham. "I tre hundrede år har jeg ikke sovet og jeg er *så* træt."

Virginia blev ganske alvorlig, og hendes læber skælvede som rosenblade. Hun gik lige hen til ham, knælede ned ved siden af ham og så op i hans gamle, visne ansigt.

"Stakkels, stakkels spøgelse," hviskede hun, "har De slet intet sted, hvor De kan sove?"

"Langt borte bag ved fyrreskoven," svarede han med en sagte, drømmende stemme, "er der en lille have. Der gror græsset langt og tæt, der er skarntydeblomstens store hvide stjernebundter, og der synger nattergalen hele natten. Hele natten igennem synger den, og den kolde krystalmåne lyser over den og takstræerne spreder deres mægtige grene ud over dem, der slumrer."

Virginias øjne fyldtes med tårer, og hun skjulte ansigtet i sine hænder.

"De mener Dødens have," hviskede hun.

"Ja, døden, døden skal være så dejlig. At ligge i den bløde, brune jord, mens græsset bølger over ens hoved, og lytte til stilheden. Ikke at have noget "i går" og ikke noget "i morgen". At glemme tiden, at tilgive livet, at være i fred. Du kan hjælpe mig! Du kan åbne dødens porte for mig. For kærligheden bor hos dig, og kærligheden er stærkere end døden."

Virginia skælvede, en kold gysen fo'r igennem hende, og i et par minutter var der ganske stille. Det var, som om hun drømte en rædsom drøm. Endelig talte spøgelset igen, og hans stemme lød som vindens suk.

"Har du nogensinde læst den gamle profeti på vinduet i biblioteket?"

"Ja, mange gange," sagde den unge pige, og så op. "Jeg kender den udmærket godt. Den er malet med sådanne morsomme, sorte bogstaver og forfærdelig svær at læse. Der er kun seks linjer:

Når fra synd'rens læber bøn
ved en pige skøn,
når på goldt træ mandler man kan melde,
og for ham en pigelil vil tårer fælde,
da vil huset blive stille,
og freden bo på Canterville.

Men jeg kan slet ikke forstå, hvad det betyder."

"Det betyder," sagde han sørgmodigt, "at du må græde for mine synder, fordi jeg ingen tårer har, og bede sammen med mig for mine synder, fordi jeg ingen tro har, og så, hvis du altid har været sød og god og venlig, ja, så vil dødens engel forbarme sig over mig. Du vil få rædsomme skikkelser at se i mørket, og

onde stemmer vil hviske til dig, men de kan intet ondt gøre dig, for imod renheden hos et lille barn kan selv Helvedes magter intet stille op."

Virginia svarede ikke, og spøgelset vred sine hænder i den dybeste fortvivlelse, mens han så ned på hendes bøjede, gyldne hoved. Pludselig stod hun op, meget bleg og med et besynderligt lys i sine øjne.

"Jeg er ikke bange," sagde hun fast, "og jeg vil bede englen forbarme sig over Dem."

Han sprang op med et svagt skrig, og idet han tog hendes hånd, bøjede han sig over den og kyssede den med gammeldags gratie. Hans hænder var kolde som is, og hans læber brændte som ild, men Virginia skælvede ikke, da han førte hende igennem det skumle værelse. På det falmede grønne tapet var indvævet små jægere. De blæste på deres med kvaster prydede horn, og med deres tynde hænder vinkede de til Virginia, at hun skulle vende om.

"Gå tilbage, lille Virginia!" sagde de, "gå tilbage!" men spøgelset tog fastere omkring hendes hånd, og hun lukkede øjnene for ikke at se dem. Rædselsfulde dyr med firbenhaler og rullende øjne, blinkede til hende fra den udskårne kamingesims og mumlede: "Tag dig i agt, lille Virginia! Tag dig i agt, vi får dig aldrig mere at se," men spøgelset skred hurtigere frem, og Virginia hørte ikke efter.

Da de nåede enden af værelset, stoppede han og mumlede nogle ord, hun ikke forstod. Hun åbnede øjnene og så væggen langsomt svimle bort som i en tåge, og en stor sort hule åbne sig lige foran hende. En iskold vind slog dem i møde, og hun mærkede, at nogen trak i hendes kjole.

"Hurtigt, hurtigt," sagde spøgelset, "ellers bliver det for sent," og et øjeblik efter havde paneldøren lukket sig efter dem, og tapetværelset var tomt.

6

En halv snes minutter senere lød gong-gongen til te, og da Virginia ikke kom ned, sendte mrs. Otis en af tjenerne op for at kalde på hende. Et øjeblik efter kom han tilbage og sagde, at han ikke kunne finde miss Virginia noget steds. Da hun hver eftermiddag plejede at spadsere en tur i haven for at plukke blomster til middagsbordet, blev mrs. Otis ikke videre forskrækket i begyndelsen, men da klokken slog seks, og Virginia endnu ikke var kommet, blev hun virkelig bange og sendte drengene ud for at lede efter hende, mens hun selv og mr. Otis gennemsøgte hvert rum i hele huset. Klokken halv syv kom drengene tilbage og sagde, at de ikke noget steds kunne finde deres søster. Alle var nu i den største ophidselse, og ingen vidste, hvad man skulle gøre, indtil mr. Otis kom i tanker om, at han et par dage før havde givet en trup sigøjnere lov til at slå sig ned i parken. Som følge deraf tog han straks afsted til Blackfell Hollow, hvor han vidste, de var, fulgt af sin ældste søn og to af tjenestekarlene. Den lille hertug af Cheshire, som var ude af sig selv af ængstelse, bad indtrængende, om han måtte tage med, men mr. Otis ville ikke tillade ham det, da han var bange for, at det kunne komme til slagsmål. Men da de kom til stedet, så de, at sigøjnerne var draget bort, og det var tydeligt, at deres opbrud havde været temmelig pludseligt, da ilden endnu brændte, og nogle tallerkener lå i græsset. Efter at have sendt Washington og de to karle bort for at gennemstøve omegnen, ilede han selv hjem og sendte telegrammer til alle politiassistenter i grevskabet og bad dem se efter en lille pige, der var blevet bortført af landstrygere eller sigøjnere. Han gav

derefter ordre til, at hans hest skulle blive ført frem, gav sin hustru og de tre drenge ordre til at spise til middag og red ned ad vejen til Ascot med en rideknægt. Han havde dog næppe redet mere end et par mil, førend han hørte nogen galopere efter sig, og da han vendte sig om, så han den lille hertug komme farende på sin pony med blussende kinder og uden hat.

"Jeg er meget ked af det, mr. Otis," gispede drengen, "men jeg kan virkelig ikke spise til middag, så længe Virginia er borte. Å, De må virkelig ikke være vred på mig, hvis De havde tilladt os at forlove os sidste år, ville alt dette aldrig være hændt. De vil ikke sende mig tilbage, vil De vel? Jeg kan ikke vende om!"

Ministeren kunne ikke lade være at smile ad den kønne unge fusentast og var ikke så lidt rørt over hans hengivenhed over for Virginia, så han bøjede sig ned over hesten, klappede ham venligt på skuldrene og sagde:

"Ja, ja Cecil, siden du ikke vil vende om, så er der jo ikke andet for, end at du rider med mig, men jeg må se at få købt dig en hat i Ascot."

"Å, blæse være med hatten; jeg vil kun have fundet Virginia!" råbte den lille hertug leende, og de galoperede ned til jernbanestationen.

Her forhørte mr. Otis sig hos stationsforstanderen om nogen, der svarede til beskrivelsen af Virginia var set på perronen, men kunne ingen efterretninger få om hende. Stationsforstanderen telegraferede til begge sider af stationen og lovede, at der skulle blive holdt skarpt udkig efter hende. Og efter at have købt en hat til den lille hertug hos en manufakturhandler, som lige var ved at lukke, red mr. Otis til Bexley, en landsby omtrent en mils vej derfra, som man havde

fortalt ham var et kendt tilflugtssted for sigøjnere, da der var en stor fælled lige ved. Her fik de fat i landpolitibetjenten, men kunne ingen oplysning få af ham, og efter at have redet over hele fælleden vendte de hestene hjemad og nåede slottet henad klokken elleve, dødtrætte og meget nedtrykte. De fandt Washington og tvillingerne ventende på dem ved portnerhuset med lygter, da alleen var meget mørk. Man havde ikke fundet det ringeste spor af Virginia. Sigøjnerne var blevet fanget på Brockley Heath, men hun var ikke hos dem, og de forklarede deres hastige opbrud ved, at de havde taget fejl af datoen for markedet i Chorton og var rejst i en fart, da de frygtede, at de skulle komme for sent. Og forresten blev de meget bedrøvede over at høre om Virginias forsvinden, da de var mr. Otis meget taknemmelig, fordi han havde givet dem tilladelse til at være i parken, og fire af dem var blevet tilbage for at deltage i eftersøgningen. Man havde trukket vod i karpedammen og støvet hele slottet igennem, men alt sammen uden noget resultat. Man måtte gøre sig klart, at Virginia, i hvert fald for den nat, var borte, og det var i en meget nedtrykt stemning, at mr. Otis og drengene gik op til huset, mens rideknægten fulgte bagefter med de to heste og ponyen. I hallen fandt de en skare forskrækkede tjenestefolk, og inde i biblioteket lå den stakkels mrs. Otis, som næsten var ude af sig selv af angst og skræk, og fik panden badet med eau de cologne af den gamle oldfrue. Mr. Otis kom pludselig i tanker om, at han trængte til at få noget af spise og gav ordre til, at der skulle serveres aftensmad til hele forsamlingen. Det var et bedrøveligt måltid, da der næsten ikke blev sagt et ord, og selv tvillingerne var grebet af alvoren og tav stille, da de holdt meget af deres søster.

Da de var færdige, beordrede mr. Otis dem alle i seng, til trods for den lille hertugs bønner, idet han sagde, at der i aften ikke kunne gøres mere, og at han i morgen tidlig ville telegrafere til Scotland Yard og få nogle detektiver sendt ud med det samme. Lige da de var ved at gå ud af spisestuen, begyndte midnatsklokken at slå fra tårnet, og da det sidste slag havde lydt, hørte de et brag og et pludseligt gennemtrængende skrig. Et forfærdeligt tordenskrald rystede hele huset, toner af overjordisk musik lød gennem rummet, et panel øverst oppe på trappen gled til side med en sagte støj, og ud på trinnet kom Virginia, forfærdelig bleg og hvid i ansigtet med en lille kurv i hånden. Et øjeblik efter var de alle styrtet op til hende.

Mrs. Otis trykkede hende ømt i sine arme, hertugen var nær ved at kvæle hende med sine kys, og tvillingerne opførte en vild krigsdans omkring dem.

"For Gud i Himlens skyld, hvor har du dog været, barn?" sagde mr. Otis lidt vredt, da han tænkte, at hun havde spillet dem et eller andet puds. "Cecil og jeg har redet hele omegnen rundt for at se efter dig, og din moder har været nær ved at dø af skræk. Du må aldrig mere drive sådan en ubehagelig spøg!"

"Undtagen med spøgelset! Undtagen med spøgelset!" råbte drengene, mens de sprang omkring.

"Min kære, lille pige, gudskelov vi har dig igen, du må aldrig mere forlade mig," hviskede mrs. Otis og kyssede det skælvende barn, mens hun klappede de filtrede gyldne lokker.

"Papa," sagde Virginia stille, "jeg har været hos spøgelset. Han er død, og du må gå med og se ham. Han havde været meget ond, men han var virkelig meget bedrøvet over, hvad han havde

gjort, og han gav mig denne æske med smukke juveler førend han døde."

Hele familien stirrede på hende i stum forundring, men hun var fuldstændig alvorlig og højtidelig, og idet hun vendte sig om, førte hun dem igennem åbningen i panelet ind i en snæver, hemmelig gang. Washington fulgte hende med en lysestage, som han havde taget fra bordet. Endelig kom de til en stor egetræsdør med rustne beslag. Da Virginia rørte ved den, svingede den tilbage på de svære hængsler, og de befandt sig i et lille lavt rum med hvælvet loft og et smalt gittervindue. I muren var fæstnet en stor jernring, og dertil var lænket et usselt skelet, som i sin fulde længde lå udstrakt på stengulvet, og som syntes med sine lange, kødløse fingre at prøve på at få fat i en gammeldags trætallerken og et vandkrus, som var anbragt sådan, at de var udenfor rækkevidde. Kruset havde øjensynligt engang været fyldt med vand, da det indvendig var dækket med grøn skimmel. På tallerkenen var der ikke andet end en lille dynge støv.

Virginia knælede ned foran skelettet, og idet hun foldede sine små hænder, begyndte hun stille at bede, mens de øvrige med undren så til på den forfærdelige tragedie, hvis hemmelighed nu blev åbenbaret for dem.

"Hallo!" råbte pludselig en af tvillingerne, som havde kigget ud af vinduet for at se, i hvilken fløj af huset, rummet lå. "Nej, se! Det gamle, visne mandeltræ blomster. Jeg kan tydeligt se blomsterne i måneskinnet."

"Gud har tilgivet ham," sagde Virginia alvorligt og rejste sig op, og et vidunderligt lys syntes at opklare hendes ansigt.

"Hvilken engel, du dog er," sagde den unge hertug, idet han slog armene omkring hendes hals og kyssede hende.

7

Fire dage efter disse mærkværdige begivenheder drog et ligtog omtrent klokken elleve om aftenen ud fra Canterville-slottet. Ligvognen blev trukket af otte sorte heste, som hver på hovedet bar en dusk vajende strudsfjer, og over blykisten var bredt et pragtfuldt purpur ligklæde, hvorpå i guld var broderet Cantervillernes våben. Ved siden af ligvognen og de andre vogne gik tjenere med tændte fakler, og hele processionen var af betagende virkning. Lord Canterville, som var kommet fra Wales for at overvære begravelsen, sad som den nærmeste pårørende i den første vogn sammen med lille Virginia. Derefter fulgte de Forenede Staters minister og hans hustru, så Washington og de tre drenge, og i den sidste vogn sad mrs. Umney. Alle følte, at da spøgelset havde plaget hende i mere end i 50 år af hendes liv, havde hun også krav på at være med til hans begravelse.

En dyb grav var blevet gravet i hjørnet af kirkegården, lige under det gamle takstræ, og begravelsen skete finder de mest højtidelige former ved pastor Augustus Vampier. Da ceremonien var til ende, slukkede tjenerne deres fakler i overensstemmelse med en gammel skik i den Cantervilleske familie, og da kisten var blevet sænket ned i graven, trådte Virginia frem og lagde et stort kors af hvide og lyserøde mandelblomster på den. I det øjeblik, hun gjorde det, trådte månen frem fra en sky og badede den lille kirkegård i sit tavse sølverskær, og en nattergal begyndte at synge fra en fjern busk.

Hun tænkte på spøgelsets beskrivelse af Dødens have, og hendes øjne fyldtes med tårer, og hun sagde næsten ikke et ord,

da de kørte hjem.

Den næste morgen havde mr. Otis en samtale med lord Canterville, førend han rejste, angående juvelerne, som spøgelset havde givet Virginia. De var i sandhed smukke; særlig et rubinhalsbånd med gammel venetiansk guldfatning, som virkelig var en fortræffelig prøve på det sekstende århundredes kunst, og hvis værdi var så stor, at mr. Otis havde alvorlige skrupler ved at tillade sin datter at beholde dem.

"Min herre," sagde han, "jeg ved, at her i landet kommer begrebet "den døde hånd" til anvendelse såvel over for jord som over for smykker, og det står mig ganske klart, at disse juveler er eller burde være arvestykker i Deres familie. Som følge deraf må jeg bede Dem tage dem med til London og blot betragte dem som en del af Deres ejendom, som er givet Dem tilbage under visse besynderlige omstændigheder. Hvad min datter angår, så er hun kun et barn og har kun ringe interesse, hvad jeg er glad ved at kunne sige, for sådanne tilbehør til unyttig levevis. Mrs. Otis, som jeg må tilstå, har ikke ringe kunstforstand – da hun havde den lykke at tilbringe adskillige vintre i Boston som ung pige – har sagt mig, at disse ædelstene er af stor værdi i penge, og hvis man solgte dem, ville de indbringe en stor sum. Under disse omstændigheder er jeg vis på, at De, lord Canterville, vil kunne indse, hvor umuligt det vil være for mig at tillade, at de bliver i nogen af min families besiddelse, og end ydermere vil alt sådant tomt flitter og stads, hvor passende eller nødvendigt det er for det britiske aristokrati, slet ikke være på sin plads blandt dem, der er opdraget i republikanismens strenge, og som jeg tror udødelige, principper om tarvelighed. Jeg skulle måske nævne,

at Virginia meget gerne, om De ville tillade hende det, ville beholde æsken som en erindring om Deres ulykkelige, vildledte forfader. Da den er meget gammel og som følge deraf en del i stykker, kunne De måske tænke Dem at indvillige i hendes ønske. Hvad mig selv angår, må jeg tilstå, at jeg er ikke så lidt overrasket over at finde, at et af mine børn viser interesse for middelalderen i en eller anden skikkelse, og jeg kan kun tænke mig det på grund af, at Virginia blev født i en af Deres Londons forstæder, kort efter at mrs. Otis var vendt tilbage fra en tur til Athen."

Lord Canterville hørte meget alvorligt på den værdige ministers tale, kun nu og da trak han i sin grå moustache for at skjule et ufrivilligt smil, og da mr. Otis havde endt sin tale, trykkede han hjerteligt hans hånd og sagde:

"Kære mr. Otis, Deres fortryllende lille datter har gjort min ulykkelige forfader, sir Simon, en meget stor tjeneste, og jeg og min familie er hende megen tak skyldig for hendes glimrende mod og tapperhed. Juvelerne er selvfølgelig hendes, og forresten tror jeg, at hvis jeg virkelig var så hjerteløs at tage dem fra hende, ville den brødefulde gamle herre stå op af sin grav i nat for at blive mit livs onde ånd. Når De siger, det er arvegods, så må jeg dertil sige, at det ikke er arvegods, når det ikke er omtalt i den egenskab i et testamente eller legalt dokument, og tilstedeværelsen af disse juveler har været os ganske ukendt. Jeg forsikrer Dem, at jeg har ikke mere ret til dem end Deres butler, og når miss Virginia bliver ældre, tror jeg nok, jeg tør sige, at hun vil være glad ved at bære dem. Og forresten, De glemmer, mr. Otis, at De købte indboet og spøgelset efter vurdering, og alt hvad der tilhørte spøgelset, gik

derved over i Deres besiddelse, så hvilken aktivitet sir Simon end måtte have vist i den lange gang om natten, fra lovens synspunkt var han virkelig død, og De erhvervede hans ejendele ved købet."

Mr. Otis var ikke så lidt ked af lord Cantervilles afslag og bad ham ændre sin beslutning, men den brave peer var standhaftig og fik ministeren til at tillade, at hans datter måtte beholde den gave, spøgelset havde givet hende, og da den unge hertuginde af Cheshire i foråret 1890 blev forestillet ved dronningens første kur i anledning af hendes giftermål, blev hendes juveler beundret af alle.

Ja, for Virginia fik den gyldne krone, som er alle brave små amerikanske pigers belønning, og blev gift med sin barndoms elskede, så snart han blev myndig. De var begge to så indtagende, og de elskede hinanden så højt, at alle var glade ved ægteskabet, undtagen den gamle markise af Dumbleton, som havde forsøgt at indfange hertugen til en af sine syv ugifte døtre, og som havde givet ikke mindre end tre flotte middagsselskaber for den sags skyld, og, hvor underligt det end lyder – mr. Otis selv.

Mr. Otis holdt overmåde meget af den unge hertug personligt, men teoretisk foragtede han titler og, for at bruge hans egne ord, "var ikke uden frygt for, at republikanismens sande principper om tarvelighed skulle glemmes midt iblandt de enerverende indflydelser fra et nydelsessygt aristokrati." Hans indvendinger blev ikke desto mindre fuldstændig slået ned, og jeg tror nok, at der ikke fandtes nogen stoltere mand i hele England end ham, da han vandrede op ad gulvet i St. Georges Church, Hannover Street, med sin datter ved armen.

Efter at hvedebrødsdagene var forbi, kom hertugen og hertuginden til Canterville-slottet, og dagen efter deres ankomst spadserede de om eftermiddagen over til den ensomme kirkegård ved fyrreskoven. I begyndelsen havde der været en del vanskeligheder med, hvad der skulle stå på sir Simons gravsten, men endelig havde man besluttet kun at indhugge den gamle ridders forbogstaver og verset fra vinduet i biblioteket. Hertuginden havde taget nogle smukke roser med, som hun lagde på graven, og efter at de havde dvælet der lidt, gik de ind i ruinerne af det gamle abbedis kor. Der satte hertuginden sig på en omstyrtet pille, mens hendes mand lå ved hendes fødder og røg en cigaret og så op i hendes dejlige øjne. Pludselig kastede han cigaretten bort, greb hendes hånd og sagde til hende:

"En hustru må ingen hemmeligheder have for sin mand."

"Kæreste Cecil! Jeg har ingen hemmeligheder for dig."

"Jo du har," svarede han smilende, "du har aldrig fortalt mig, hvad der hændte dig, da du var lukket inde sammen med spøgelset."

"Det har jeg aldrig fortalt til nogen, Cecil," sagde Virginia alvorligt.

"Det ved jeg, men du kan fortælle mig det."

"Å, spørg mig ikke, Cecil, jeg kan ikke fortælle dig det. Stakkels sir Simon! Jeg skylder ham meget. Han lod mig se, hvad livet er, og hvad døden betyder, og hvorledes kærligheden er stærkere end dem begge."

Hertugen rejste sig og kyssede sin hustru ømt.

"Du må beholde din hemmelighed, så længe jeg ejer dit hjerte," hviskede han.

"Du har altid haft det, Cecil."
"Og du vil fortælle vore børn det engang, ikke?"
Virginia rødmede.

Modelmillionæren

Det har ikke så meget at sige, om man er en flink fyr, når man ikke er velhavende, romantikken er den riges privilegium, det er noget, som ikke passer for den fattige. Men fattige skal være praktiske og prosaiske. Det er bedre at have penge på rente end et tiltalende væsen.

Det var disse det moderne livs store sandheder, Hughie Erskine aldrig gjorde sig klart. Stakkels Hughie. Man må indrømme, at hvad det intellektuelle angår, så var det ikke særlig bevendt, hans bemærkninger var jævne og altid dannede. Men han så glimrende ud med sit brune, krøllede hår, sin skarpt skårne profil og sine grå øjne. Han var lige vel lidt af kvinder og af mænd, og han kunne klare sig i alle retninger undtagen i én – at tjene penge.

Hans fader havde efterladt ham sin kavalerisabel og "Krigen på den Spanske Halvø", et historisk værk i 15 bind. Hughie hængte sablen over sit spejl, satte "Den Spanske Krig" på en reol mellem Ruffs Leksikon og Baileys Magasin, og levede af 200 pund om året, som en gammel tante havde sat ud for ham.

Han havde forsøgt sig i alting. Han havde gået på Børsen i et halvt års tid – men hvad var der at gøre for en sommerfugl mellem "bulls" og "bears"? Han havde været tehandler en lille stund længere, men snart var han blevet træt af "Kampoy" og "Souchong", endelig havde han forsøgt at sælge tør sherry. Det gik nu slet ikke. Sherryen var en smule for tør. Til sidst gav han sig slet ikke af med noget, han var en flink uvirksom ung mand med en glimrende profil og ingen stilling.

Hvad der ikke gjorde sagen bedre, var at han var forelsket. Genstanden for hans kærlighed hed Laura Merton og var datter af en afskediget oberst, som i Indien havde mistet sit gode humør og fået en dårlig mave i stedet; og det var ikke blevet bedre med ham, efter at han var vendt hjem. Laura tilbad Hughie, og han var rede til at bære hende på hænder hele livet. De var det smukkeste par i London, men også det fattigste. Obersten holdt meget af Hughie, men ville ingen tale høre om forlovelse, og når de talte om det, plejede han at sige: "Nej, min ven, kom til mig, når du ejer 10.000 pund, så kan vi altid snakke om sagen." Sådanne dage så Hughie meget tungsindig ud, og Laura måtte trøste ham, så godt hun kunne.

En formiddag da han var på vej til Holland Park, hvor familien Merton boede, gjorde han et lille svip op for at se til sin gode ven Alan Trevor.

Trevor var maler. Det er jo forresten så mange nu om stunder. Men han var vel kunstner, og de folk er ganske anderledes sjældne. Af udseende var han en løjerlig kantet fyr med et fregnet ansigt og et underligt pjusket rødt skæg, men når han fik fat i pensel og palet, var han en mester, og hans billeder gik for store priser.

Han havde følt sig meget tiltrukket af Hughie. Ærlig talt først udelukkende på grund af den personlige charme, Hughie var i besiddelse af. "De eneste mennesker, en maler bør kende," plejede han at sige, "er dem, der er jævnt begavede og ser godt ud. Mennesker, som det er en kunstner en glæde at se på, og som det er en intellektuel hvile at tale med. Lapse og kvinder, der forstår at klæde sig, styrer verden, eller burde i det mindste gøre det."

Nå, senere hen, efter han havde lært Hughie at kende, holdt han nok så meget af ham for hans friske ungdommelige væsen og hans gavmilde sorgløse karakter, og han havde givet ham en stående tilladelse til at se op til sig på sit atelier, når som helst.

Da Hughie kom ind, fandt han Trevor i færd med at lægge sidste hånd på et glimrende, legemsstort maleri af en tigger. Tiggeren selv stod på en lille forhøjning i et hjørne af atelieret. Det var en gemme] indskrumpet mand og hans ansigt, som ganske lignede et ældet stykke pergament, havde et sådant udtryk, et man ikke kunne andet end få medlidenhed med ham, over hans skuldre var kastet en simpel brun frakke, som hang fuldstændig i pjalter, hans tykke sko var sammenflikkede af lapper og med den ene hånd lænede han sig til en tyk stok, mens han med den anden holdt sin usle hat ud for at samle almisser.

"Hvilken glimrende model," hviskede Hughie, da han hilste på vennen.

"En glimrende model?" brølede Trevor så højt han kunne. "Ja, det skulle jeg tro. Sådanne tiggere som ham, møder man skam ikke hver dag. Et fund, min kære, en levende Velasquez! Gode Gud, sikken radering, Rembrandt kunne have lavet efter ham."

"Hvor elendig ser han dog ikke ud, den stakkels gamle fyr!" sagde Hughie. "Men jeg kan tænke mig, at sådan et ansigt som hans er en guldgrube for jer malere."

"Ja, det har du ret i," svarede Trevor, "for resten vil du vel ikke have, at tiggere skal se glade ud?"

"Hvor meget giver du sådan en model for at stå for dig?" spurgte Hughie, da han havde anbragt sig på den behageligste måde på en divan.

"En shilling i timen."

"Og hvor meget får du så for maleriet, Alan?"

"Å, for dette her får jeg 2000!"

"Pund"?

"Nej, guineas. Malere, digtere og læger får altid guineas."

"Nå, så synes jeg, at modellen skulle have en vis procent af det," sagde Hughie leende, "han arbejder dog lige så meget som du gør."

"Vrøvl, kære ven! Tænk blot på selve arbejdet med at male og stå hele dagen ved staffeliet. Du kan sagtens snakke, Hughie; men jeg forsikrer dig, at der er øjeblikke, hvor kunsten næsten når den ære, der er ved manuelt arbejde. Men du må ikke forstyrre mig, jeg har meget travlt. Tag og ryg en cigaret og forhold dig ellers i ro."

Nogen tid efter kom tjeneren ind og sagde, at en rammemand ønskede at tale med Trevor. "Bliv du bare siddende, Hughie," sagde han, idet han gik ud, "jeg kommer straks igen."

Den gamle tigger benyttede sig af Trevors fraværelse til at hvile sig et øjeblik på en træbænk, der stod bag ved ham. Han så så ynkelig og fattig ud, at Hughie ikke kunne lade være med at have medlidenhed med ham, og han følte i sine lommer, om han ikke havde nogle penge at give ham. De eneste han kunne finde var en sovereign og nogle kobberskillinger. "Stakkels gamle fyr," tænkte han, "han trænger mere til dem, end jeg gør, men det betyder rigtignok at der ikke bliver til nogen droske i aften," og han gik tværs over atelieret og lod guldstykket glide ned i tiggerens hånd.

Det gav et ryk i den gamle mand, og et smukt smil fløj over hans læber, mens han hviskede: "Tak, mange tak, gode herre." Nu kom Trevor tilbage, og Hughie sagde da farvel, en lille smule flov over, hvad han havde gjort.

Han tilbragte resten af dagen sammen med Laura, som han fik en ordentlig omgang af for sin ødselhed, og gik så hjem til sig selv.

Ved 11-tiden slentrede han hen i Paletta-klubben, og der fandt han Trevor, som sad alene og hang over en whisky. "Nå Alan, blev du så helt færdig med dit billede," spurgte han og tændte sin cigaret.

"Fuldstændig," svarede Trevor, "og jeg må rigtignok sige, at du har gjort en erobring. Den gamle model, du så, er ganske forgabet i dig. Jeg måtte fortælle ham alt om dig – hvem du var, hvor du boede, hvordan dine indkomster var, hvilke fremtidsudsigter du har –"

"Tak skal du have, kære Alan, nu står han naturligvis og passer mig op, når jeg går hjem, men det er vel bare din behagelige spøg! Stakkels gamle fyr! Jeg ville ønske, jeg kunne gøre noget for ham. Hvor er det dog sørgeligt, at nogen skal have det så elendigt. Men jeg kommer i tanker om, at jeg har en bunke gamle klæder hjemme – tror du ikke, han kunne bruge nogle af dem? Du så jo, hvor hans pjalter var ved at falde ar ham."

"Men han ser glimrende ud i dem," sagde Trevor, "jeg ville ikke for guld male ham i frakke. Hvad du kalder pjalter, det kalder jeg romantik og hvad du synes er fattigdom, det synes jeg er malerisk, men jeg skal gerne bringe ham dit ædelmodige tilbud."

"Alan," sagde Hughie alvorligt. "I malere er dog et hjerteløst folkefærd!"

"En kunstners hjerte er hans hoved," svarede Trevor, "og forresten er det vor bestilling at gengive verden, som vi ser den, ikke at reformere den. *À chacun son métier.* Men for at tale om noget andet, hvordan har Laura det? Den gamle model var meget optaget af hende."

"Du vil da vel ikke sige, at du fortalte ham om hende," sagde Hughie.

"Jo, det gjorde jeg rigtignok, han ved alt om den hårde oberst, den smukke Laura og de 10.000 pund."

"Du fortalte altså denne gamle tigger alt om mine private forhold," råbte Hughie rød i hovedet og vred.

"Min kære ven," sagde Trevor smilende, "den gamle tiger, som du kalder ham, er en af de rigeste mænd i Europa. Han kunne, om han ønskede det, købe hele London uden at det generede ham synderligt. Han har et palæ i hver hovedstad, spiser på det pure guld og kan forhindre Rusland i at begynde en krig, hvis det ikke passer ham."

"For pokker, hvad er det egentlig, du mener," afbrød Hughie ham.

"Lige netop hvad jeg siger," sagde Trevor. "Den gamle mand, du så I dag i mit atelier, var baron Hausberg. Han er min fine ven, han køber alle mine malerier og skitser, og han gav mig for en månedstid siden bestilling på at male sig som tigger. *Que voulez-vous? La fantaisie d'un millionnaire!* Og jeg må indrømme, han gjorde sig glimrende i sine pjalter eller rettere sagt mine pjalter, dem købte jeg nemlig på min sidste rejse i Spanien."

"Baron Hausberg!" udbrød Hughie. "Gode Gud! Og ham gav jeg en sovereign!" og han sank helt sammen i lænestolen, ganske modløs.

"Gav ham en sovereign," brølede Trevor halvkvalt af latter. "Den vil du aldrig se mere, kære ven. *Son affaire c'est l'argent des autres."*

"Hvilken nar må han dog ikke tro, jeg er," sagde Hughie.

"Tværtimod! Han var i det mest glimrende humør efter du var gået, han sad og smålo og gned sine rynkede hænder så veltilfreds. Jeg kunne ikke begribe, hvorfor han var så interesseret i at få alt at vide om dig; men nu forstår jeg det hele. Han vil sætte din sovereign på rente for dig, Hughie, betale dig renten hvert halvår og forresten have en glimrende historie at fortælle efter middagen."

"Jeg er dog en uheldig djævel," sukkede Hughie, "det bedste, jeg kan gøre, er vist at gå i seng; men kære Alan, lov mig en ting: fortæl ikke denne hændelse til nogen. Hvis den kom ud, turde jeg da aldrig vise mit ansigt på Strøget."

"Sikke noget vrøvl! Din filantropiske virksomhed gør dig kun ære, Hughie. Blev nu siddende lidt, tag en frisk cigaret, så kan du tale om Laura så meget du vil."

Men Hughie ville ikke blive længere, han gik hjem, for han følte sig højst ulykkelig og efterlod Alan Trevor, der morede sig kosteligt over historien.

Næste formiddag, da han sad og spiste frokost, bragte tjeneren ham et kort, hvorpå stod: "*Monsieur Gustave Nandin, de la part de M. le baron Hausberg.*"

"Jeg tænker, han kommer for at hente en undskyldning," sagde Hughie til sig selv, og han bad tjeneren vise den

besøgende ind.

En gammel herre med guldlorgnetter og gråt hår trådte ind og sagde med en let fransk accent: "Har jeg den ære at tale med monsieur Erskine?" Hughie bukkede. "Jeg kommer fra baron Hausberg," fortsatte han, "baronen –"

"Min herre, jeg beder Dem bringe baronen min dybeste undskyldning," stammede Hughie.

"Baronen," fortsatte den gamle herre med et smil, "har givet mig det hverv, at give dem dette brev," og han rakte Hughie en konvolut.

Uden på den var skrevet: "En bryllupsgave til Hughie Erskine og Laura Merton fra en gammel tigger," og indeni lå en check på 10.000 pund.

– Da de blev gift, var Alan Trevor forlover, og baronen holdt en tale ved bryllups-frokosten.

"Millionær-modeller," bemærkede Alan, "er sjældne. Men i sandhed, model-millionærer er endnu sjældnere."

Sfinksen uden hemmelighed

En eftermiddag sad jeg uden for Café de la Paix og iagttog pariserlivet i al dets glans og elendighed, mens jeg over min vermouth filosoferede over det mærkelige panorama af stolthed og fattigdom, der passerede forbi mig, da jeg hørte nogen råbe mit navn. Jeg vendte mig om og fik øje på lord Murchison. Vi havde ikke set hinanden siden vi gik på universitetet sammen for næsten ti år siden, så jeg var henrykt over at træffe ham igen, og vi udvekslede et hjerteligt håndtryk. Vi havde været gode venner i Oxford. Jeg havde holdt vældig meget af ham, han var så køn, så munter og så ærlig. Vi plejede at sige om ham, at han ville være verdens bedste menneske, hvis han blot ikke altid sagde sandheden, men jeg tror egentlig, at vi i virkeligheden beundrede ham endnu mere netop på grund af hans ligefremhed. Men nu fandt jeg dog, at han var temmelig meget forandret. Han så ængstelig og rådvild ud, og det virkede, som om han var i tvivl om et eller andet. Jeg tænkte, at det sikkert ikke kunne være den ellers så moderne skepticisme, for Murchison var den mest standhaftige konservative, og han troede lige så fast på Bibelens fem Mose-bøger, som han troede på Overhuset. Jeg sluttede derfor, at det måtte være en kvinde, og spurgte ham, om han stadig var ugift.

"Det forstår jeg ikke kvinderne godt nok til," svarede han.

"Min kære Gerald," sagde jeg, "kvinder er bestemt til at elskes, ikke til at forstås."

"Men jeg kan ikke elske nogen, jeg ikke kan stole," svarede han.

"Jeg tror, der er et mysterium i dit liv, Gerald," udbrød jeg; "fortæl mig om det."

"Så lad os tage en køretur," svarede han, "der er alt for megen trængsel her. – Nej, nej, ikke en gul vogn, enhver anden farve – dér, den mørkegrønne kan bruges;" og nogle øjeblikke efter kørte vi i rask trav ned ad boulevarden i retning af Madeleine-kirken.

"Hvor skal vi køre hen?" sagde jeg.

"Åh, hvor som helst du lyster!" svarede han, "til restauranten i Boulogneskoven for eksempel; vi vil spise middag der, og du skal fortælle mig om dig selv."

"Jeg vil høre om dig først," sagde jeg. "Fortæl mig din gåde."

Han tog et lille læderetui op af sin lomme og rakte mig det. Jeg åbnede det. Inden i var der et fotografi af en kvinde. Hun var høj og slank, og så mærkværdig malerisk ud med sine store drømmende øjne og det opløste hår. Hun lignede en clairvoyant, og hun var klædt i kostbart pelsværk.

"Hvad mener du om det ansigt?" spurgte han. "Er det sandfærdigt?"

Jeg undersøgte det nøje. Det forekom mig at være ansigtet hos én, der bar på en hemmelighed, men om det var en god eller ond hemmelighed kunne jeg ikke sige. Dets skønhed var en skønhed, der var sammensat af en mængde mysterier – egentlig den slags skønhed, der er mere psykologisk end plastisk – og det vage smil, det lige akkurat spillede på læberne var alt for underfundigt til at være virkelig sødt.

"Nå," udbrød han utålmodigt, "hvad siger du?"

"Hun er Mona Lisa i pels," svarede jeg. "Fortæl mig alt om hende."

"Ikke nu," sagde han, "efter middagen," og han begyndte at tale om andre ting.

Da tjeneren bragte os vor kaffe og cigaretter, mindede jeg Gerald om hans løfte. Han rejste sig fra sin stol, gik to-tre gange frem og tilbage i værelset, før han sank ned i en lænestol og fortalte mig følgende historie:

"En aften," sagde han, "kom jeg gående ned ad Bond Street. Klokken var vel omkring fem. Der var en vældig mængde vogne på gaden, og trafikken var næsten gået i stå. Tæt ved fortovet holdt en lille gul brougham, som af en eller anden grund tiltrak sig min opmærksomhed. Idet jeg gik forbi den, kiggede det ansigt ud fra den, som jeg viste dig i eftermiddags. Det betog mig straks stærkt. Hele natten tænkte jeg på det, og hele næste dag. Jeg vandrede op og ned ad forbandede gade, kiggede ind i hver eneste vogn og så efter den gule brougham, men jeg kunne ikke finde *ma belle inconnue*, og til sidst begyndte jeg at tro, at hun kun var en drøm.

Omkring en uge senere spiste jeg til middag hos madame de Rastail. Middagen var fastsat til klokken otte, men halv ni sad vi stadig og ventede i dagligstuen. Endelig åbnede en tjener døren og meldte lady Alroy. Det var den kvinde, jeg havde søgt efter. Hun kom ind, meget langsomt; hun så ud som en månestråle i grå kniplinger, og til min ubeskrivelige glæde blev jeg bedt om at føre hende til bords. Da vi havde sat os, bemærkede jeg ganske uskyldigt: "Jeg tror, jeg så Dem i Bond Street for nylig, lady Alroy." Hun blegnede, og sagde dæmpet til mig: "Vær venlig ikke at tale så højt, man kunne høre Dem." Jeg blev ganske ulykkelig over have gjort så dårlig en begyndelse, og kastede mig ud i en konversation om franske skuespil i stedet. Hun

talte kun lidt, stadig med den samme dæmpede, melodiske stemme, og det lod til, at hun var bange for, at nogen skulle lytte. Jeg mærkede, at jeg var lidenskabeligt, tåbeligt forelsket, og den ubestemmelige atmosfære af mystik, der omgav hende, vakte den største nysgerrighed hos mig. Da hun skulle til at gå, hvilket skete meget snart efter middagen, spurgte jeg hende, om jeg måtte aflægge hende en visit. Hun tøvede et øjeblik, kastede et blik omkring sig for at se, om der var nogen i nærheden, og sagde så: "Ja, i morgen – klokken et kvarter i fem." Jeg bønfaldt nu madame de Rastail om at fortælle mig om hende, men alt hvad jeg kunne få at vide, var at hun var enke og ejede et smukt hus i Park Lane. Da så en eller anden idiotisk videnskabsmand begyndte på et foredrag om enker som et eksempel på den ægteskabeligt bedst egnedes overlevelse, tog jeg afsked og gik hjem.

Den næste dag ankom jeg i Park Lane punktlig til det fastsatte tidspunkt, men fik at vide af tjeneren, at lady Alroy netop var gået ud. Jeg gik ned i min klub i en temmelig ulykkelig sindsstemning og noget forbavset, og efter nogen tids overvejelse skrev jeg et brev til hende, og spurgte, om jeg måske måtte have lov at prøve lykken en anden eftermiddag. Der gik flere dage uden noget svar, men endelig fik jeg en lille notits, der fortalte, at hun ville være hjemme på søndag klokken fire. Den havde dette underlige PS: "Vær så venlig ikke at skrive til mig igen. Jeg vil forklare nærmere, når jeg ser Dem." Om søndagen modtog hun mig og var fuldkommen indtagende, men da jeg skulle til at gå, bad hun mig om, hvis jeg nogen sinde skrev til hende igen, da at stile brevet til "Mrs. Knox, c/o

Whittaker's Bibliotek, Green Street." – "Der findes grunde," sagde hun, "til at jeg ikke kan modtage breve i mit hjem."

Resten af sæsonen så jeg hende ofte, men den atmosfære af mystik, der lå over hende, forlod hende aldrig. Af og til tænkte jeg, at hun var i en eller anden mands magt, men hun virkede så utilnærmelig, at jeg ikke kunne tro det. Det var virkelig meget vanskeligt for mig at drage nogen bestemte slutninger, for hun var som en af disse mærkelige krystaller, man kan se på museerne, som i det ene øjeblik er klare, det næste tågede. Til sidst besluttede jeg at bede hende blive min hustru: Jeg var syg og træt af den evindelige hemmelighedsfuldhed, hun udbredte over alle mine besøg, og over de få breve, jeg sendte hende. Jeg skrev til hende gennem biblioteket for at spørge hende, om hun kunne modtage mig den følgende mandag klokken seks. Hun svarede ja, og jeg var i den syvende himmel af henrykkelse. Jeg var fuldkommen forgabt i hende: *på trods* af mystikken, mente jeg dengang – men det var vel egentlig *som følge* af den, ser jeg nu. – Nej, det var kvinden selv, jeg dengang elskede. Mysteriet nagede mig, gjorde mig ligefrem gal. Åh, hvorfor satte tilfældet mig dog på sporet af det?"

"Du fandt altså ud af det?" udbrød jeg.

"Jeg frygter det," svarede han. "Du kan selv dømme ... Da det blev mandag, spiste jeg frokost hos min onkel, og omkring klokken fire stod jeg i Marylebone Street. Som du nok ved, bor min onkel i Regent's Park. Jeg skulle til Piccadilly, og tog en genvej ad en mængde lurvede smågader. Pludselig så jeg foran mig lady Alroy, der var tæt tilsløret og gik meget hurtigt til. Da hun nåede det sidste hus i gaden, gik hun op ad trappen, tog en nøgle frem og lukkede sig ind. "Her har vi mysteriet," sagde jeg

til mig selv, og ilede hen for at undersøge huset. Det så ud til at være sådan et sted, hvor man udlejer værelser. På dørtrinnet lå hendes lommetørklæde, som hun havde tabt. Jeg samlede det op og puttede det i lommen. Derpå overvejede jeg, hvad jeg skulle gøre. Jeg nåede til den slutning, at jeg ikke havde nogen ret til at udspionere hende, og kørte hen i min klub. Klokken seks gik jeg hen til hende. Hun lå på en sofa, iført en sølvbroderet eftermiddagskjole, pyntet med nogle mærkelige månesten, som hun altid bar. Hun var meget smuk.

"Hvor er jeg glad for at se Dem," sagde hun, "jeg har slet ikke været uden for en dør i dag."

Jeg stirrede forbløffet på hende, og idet jeg tog lommetørklædet op af lommen, rakte jeg hende det.

"De tabte dette i Cumnor Street i eftermiddags, lady Alroy," sagde jeg roligt.

Hun så rædselsslagen på mig, men gjorde intet forsøg på at tage lommetørklædet.

"Hvad lavede De dér?" spurgte jeg.

"Hvilken ret har De til at udspørge mig?" svarede hun.

"Den ret, en mand, som elsker Dem, har," svarede jeg. "Jeg kom her i dag for at bede Dem blive min hustru."

Hun skjulte ansigtet i hænderne og brast i en flod af tårer.

"De *må* sige mig sandheden," vedblev jeg.

Hun rejste sig og så mig lige i øjnene, idet hun sagde: "Lord Murchison, der er intet at fortælle."

"De skulle møde nogen," råbte jeg, "dette er Deres gåde."

Hun blev uhyggeligt bleg og sagde: "Nej, jeg skulle ikke møde nogen."

"Kan De ikke bare fortælle mig sandheden?" udbrød jeg.

"Den har jeg netop fortalt Dem," svarede hun.

Jeg var vild og gal; jeg ved ikke, hvad jeg sagde, men det var forfærdelige ting. Til sidst fo'r jeg ud af huset. Hun skrev til mig dagen efter; jeg sendte brevet tilbage uåbnet, og rejste bort til Norge sammen med Alan Colville.

En måned senere kom jeg tilbage, og det første jeg så i morgenavisen var en meddelelse om lady Alroys død. Hun var blevet forkølet i Operaen, og var død fem dage efter af lungebetændelse. Jeg låste mig inde i min lejlighed og modtog ikke besøg af nogen. Jeg havde elsket hende så meget, havde elsket hende til galskab. Gode Gud! hvor jeg dog havde elsket den kvinde!"

"Så du gik hen i den gade, til dette hus?" sagde jeg.

"Ja," svarede han. "En dag gik jeg hen i Cumnor Street. Jeg kunne ikke lade være, jeg var naget af tvivl. Jeg bankede på døren, og en respektabelt udseende kvinde lukkede op for mig. Jeg spurgte hende, om hun havde et værelse til leje.

"Nåja, sir," svarede hun, "stuen er jo egentlig udlejet, men jeg har ikke set damen i tre måneder, og jeg har leje til gode, så De kan godt få den."

"Er det denne dame?" sagde jeg og viste hende fotografiet.

"Ja, det er ganske sikkert hende," udbrød hun, "og hvornår kommer hun så igen, sir?"

"Damen er død," svarede jeg.

"Åh nej, sir, det håber jeg da virkelig ikke!" sagde kvinden, "hun var min bedste logerende. Hun betalte mig tre guineas blot for at have lov til at sidde i dagligstuen af og til."

"Mødte hun nogen her?" spurgte jeg; men kvinden forsikrede mig, at det ikke var tilfældet, at hun altid var kommet alene, og

ikke havde modtaget besøg.

"Men hvad i alverden gjorde hun så her?" udbrød jeg.

"Hun sad bare i dagligstuen, sir, læste i en bog, og somme tider fik hun te," svarede kvinden.

Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle sige, så jeg gav hende en sovereign og gik bort.

Nå, hvad mener du så, alt dette kunne betyde? Du tror vel ikke på, at kvinden fortalte sandheden?"

"Jo."

"Men hvorfor gik lady Alroy da derhen?"

"Min kære Gerald," svarede jeg, "lady Alroy var simpelthen en kvinde med en mani for mystik. Hun lejede disse værelser blot for fornøjelsen ved at gå derhen, tilsløret, og forestille sig at hun var heltinden i en roman. Hun havde en forkærlighed for hemmeligheder, men i grunden var hun ikke selv andet end en sfinks uden nogen hemmelighed."

"Mener du virkelig det?"

"Jeg er sikker på det," svarede jeg.

Han tog det lille læderetui frem, åbnede det, og så på fotografiet.

"Gud ved ...?" sagde han endelig.

Den lykkelige prins

Højt over byen, på en høj søjle, stod statuen af den lykkelige prins. Han var fuldstændig forgyldt med tynde blade af fint guld, øjnene var to skinnende safirer, og en stor rød rubin glødede på hans sværdfæste.

Han var overordentlig meget beundret. "Han er så smuk som en vejrhane," bemærkede et af byrådsmedlemmerne, der gerne ville give sig ud for at have kunstnerisk smag, "blot ikke så nyttig," tilføjede han, idet han frygtede for, at folk skulle mene, at han ikke var praktisk anlagt, hvad der bestemt ikke var tilfældet.

"Hvorfor kan du ikke være ligesom den lykkelige prins?" spurgte en fornuftig moder sin lille dreng, der græd, fordi han ville have Månen. "Den lykkelige prins kunne aldrig drømme om at græde af nogen som helst grund."

"Jeg er glad for, at der dog er én i verden, som er lykkelig," mumlede en skuffet mand, mens han stirrede på den vidunderlige statue.

"Han ser ud ganske som en engel," sagde børnene fra børnehjemmet, når de kom ud fra katedralen iført deres røde kapper og rene, hvide forklæder.

"Hvordan ved I det?" sagde regnemesteren, "I har jo aldrig set én."

"Åh! det har vi da, i vore drømme," svarede børnene, og regnemesteren rynkede panden og så meget streng ud, for han holdt ikke af, at børn drømte.

En nat fløj en lille svane hen over byen. Hans venner var taget afsted til Egypten seks uger før, men han var blevet tilbage, fordi han var blevet forelsket i det allersmukkeste Siv, man kunne se for sine øjne. Han havde mødt hende en dag tidligt på foråret, da han fløj afsted langs floden efter et stort, gult møl, og var blevet så betaget af hendes slanke midje, at han var stoppet op for at tale med hende.

"Skal jeg elske dig?" sagde svalen, der holdt af at komme til sagen med det samme, og sivet bukkede dybt for ham. Så fløj han rundt og rundt om hende, idet han rørte vandet med sine vinger og lavede små sølverne krusninger. Det var nu hans manér at fri på, og han blev ved hele sommeren.

"Det er en tåbelig forbindelse," kvidrede de andre svaler, "hun har ingen penge, og alt for mange slægtninge," og sandt nok var floden temmelig overbegroet med siv.

Og så, da efteråret kom, fløj de alle sammen bort.

Efter at de var forsvundet, følte svalen sig ensom, og han begyndte at blive træt af sin kærlighed.

"Hun kan ikke konversere," sagde han, "og jeg er bange for, at hun er en værre kokette, for hun flirter altid med vinden." Og det var virkelig sådan, at når som helst vinden blæste, nejede sivet sig på den mest yndefulde måde.

"Jeg indser, at hun er noget fastgroet," vedblev han, "og jeg elsker at rejse. Derfor bør min kone også elske at rejse."

"Vil De tage bort med mig?" sagde han til sidst til hende, men sivet rystede på hovedet, hun elskede sit hjem så meget.

"De har leget med mig!" råbte han. "Nu tager jeg afsted til pyramiderne. Farvel!" og så fløj han afsted.

Hele dagen fløj han, og da det var blevet nat, nåede han byen. "Hvor skal jeg gøre af mig selv?" sagde han; "jeg håber virkelig, at byen har gjort noget i stand."

Så opdagede han statuen på den høje søjle.

"Der vil jeg tage ind," råbte han; "det er en smuk placering, med masser af frisk luft." Og så landede han lige mellem fødderne på den lykkelige prins.

"Jeg har et forgyldt soveværelse," sagde han blidt til sig selv, idet han så rundt omkring sig, og han gjorde sig rede til at lægge sig til at sove. Men lige i det øjeblik, da han stak hovedet under vingen, faldt der en stor dråbe vand på ham. "Hvilken forunderlig ting!" udbrød han, "der er ikke en eneste sky på himlen, stjernerne er helt klare og lyse, og alligevel regner det. Dette nordeuropæiske klima er da også virkelig forfærdeligt. Sivet holdt ganske vist meget af regnen, men det var vist kun af egoisme."

Så faldt der endnu en dråbe.

"Hvad skal den statue gøre godt for, hvis den ikke kan holde regnen ude?" sagde han. "Jeg må hellere se mig om efter en god skorstenspibe," og han besluttede sig for at flyve væk.

Men inden han havde foldet vingerne ud, faldt der en tredje dråbe, og han så op, og han så – åh! hvad så han dog?

Den lykkelige prins' øjne var fyldt af tårer, og der løb tårer ned at hans gyldne kinder. Hans ansigt var så smukt i månelyset, at den lille svale fyldtes med medlidenhed.

"Hvem er du?" spurgte han.

"Jeg er den lykkelige prins."

"Hvorfor græder du så?" spurgte svalen, "du har ganske gennemblødt mig."

"Dengang jeg var levende og havde et menneskehjerte," svarede statuen, "vidste jeg ikke, hvad tårer var, for jeg boede i paladset *Sans-Souci*, hvor sorgen ikke får lov at komme ind. Om dagen legede jeg med mine kammerater i haven, og om aftenen anførte jeg dansen i riddersalen. Rundt om haven gik der en meget høj mur, men jeg tænkte aldrig på, hvad der lå bag den, alting omkring mig var så smukt. Mine hoffolk kaldte mig den lykkelige prins, og lykkelig var jeg da også virkelig, hvis fornøjelser er det samme som lykke. Således levede jeg hele mit liv, og således døde jeg. Og nu, hvor jeg er død, har de anbragt mig helt her oppe, hvor jeg se alt det grimme og al elendigheden i min by, og skønt mit hjerte er lavet af bly, kan jeg ikke lade være med at græde."

"Hvad! så er han altså ikke helt igennem af guld?" spurgte svalen sig selv. Han var for høflig at ytre den slags personlige bemærkninger højt.

"Langt borte," vedblev statuen med en lav, melodisk stemme, "langt borte i en lille gade ligger der et fattigt hus. Et af vinduerne er åbent, og gennem det kan jeg se en kvinde, der sidder ved et bord. Hendes ansigt er tyndt og udslidt, og hun har grove, røde hænder, der alle er fyldt med små sår efter nålen, for hun er syerske. Hun broderer passionsblomster på en satinkåbe, som den smukkeste af dronningens hofdamer skal bære ved det næste hofbal. I en seng i hjørnet af stuen ligger hendes lille dreng syg. Han har feber, og beder om appelsiner. Hans moder har intet andet at give ham end flodvand, og derfor græder han. Svale, svale, lille svale, vil du ikke nok bringe hende rubinen på mit sværdfæste? Mine fødder sidder fast på denne søjle, og jeg kan ikke bevæge mig."

"Man venter mig i Egypten," sagde svalen. "Mine venner flyver netop nu op og ned ad Nilen og snakker med de store lotusblomster. Snart vil de gå til ro i den store konges grav. Kongen er der også selv i sin malede kiste. Han er pakket ind i gult linned og balsameret med krydderier. Omkring hans hals ligger en kæde af bleggrøn jade, og hans hænder ligner visnede blade."

"Svale, svale, lille svale," sagde prinsen, "vil du ikke blive hos mig én eneste nat, og være min budbringer? Drengen er så tørstig, og moderen så bedrøvet."

"Jeg tror ikke, jeg holder så særlig meget af drenge," svarede svalen. "Sidste sommer, da jeg holdt til ved floden, var der to ondskabsfulde knægte – det var møllerens sønner – som altid kastede sten efter mig. De ramte mig naturligvis aldrig, for vi svaler flyver alt for godt til sådan at lade os ramme, og *jeg* kommer for resten oven i købet fra en familie, der er berømt for at være hurtige, men alligevel – det var et bevis på manglende respekt."

Men den lykkelige prins så så trist ud, at den lille svale blev ked af det. "Der er meget koldt her," sagde han, "men jeg vil blive hos dig én nat, og være din budbringer."

"Tak, lille svale," sagde prinsen.

Og den lille svale tog den store rubin fra prinsens sværdfæste, og fløj bort med den i næbbet, hen over byens tage.

Han kom forbi katedralens tårn, hvor figurerne af det hvide marmorengle stod. Han kom forbi paladset og hørte lyden af dans. En smuk ung pige kom ud på balkonen med sin elsker. "Hvor stjernerne dog er vidunderlige," sagde han til hende, "og hvor vidunderlig er ikke kærlighedens magt!"

"Jeg håber nu virkelig, min kjole vil blive færdig til den store gallafest," svarede hun; "jeg har bestilt broderede passionsblomster på den, men disse syersker er jo så dovne."

Han fløj over floden, og så lygterne, der hang i skibenes master. Han passerede over ghettoen, og så de gamle jøder købslå med hinanden, og veje deres penge af på kobbervægte. Endelig nåede han det fattige hus og kiggede ind. Drengen kastede sig i feber på sin seng, og moderen var faldet i søvn; hun var ganske udmattet. Han hoppede ind, og lagde den store rubin på bordet ved siden af kvindens fingerbøl. Så fløj han blidt rundt om sengen og viftede drengens pande med sine vinger. "Hvor kølig jeg dog følger mig," sagde drengen, "jeg må være ved at få det bedre," og han sank hen i en dejlig slummer.

Så fløj svalen tilbage til den lykkelige prins og fortalte ham, hvad den havde gjort. "Det er mærkeligt," bemærkede han, "men nu føler jeg mig helt varm, selv om det er så koldt."

"Det er, fordi du har gjort en god gerning," sagde prinsen. Og den lille svale begyndte at tænke, og så faldt han i søvn. Han blev altid så søvnig af at tænke.

Da dagen brød frem fløj han ned til floden og tog et bad. "Hvilket bemærkelsesværdigt fænomen," sagde professoren i ornitologi, idet han gik over broen. "En svale ved vintertid!" Og han skrev et langt brev om det til den stedlige avis. Alle og enhver citerede fra det, for det var fuldt af en mængde ord, som ingen kunne forstå.

"I aften tager jeg til Egypten," sagde svalen, og blev allerede i højt humør ved denne udsigt. Han besøgte alle de offentlige mindesmærker, og sad længe på toppen af kirkens klokketårn. Over alt hvor han kom, kvidrede spurvene og sagde til

hinanden: "Hvilken distingveret fremmed!" og det nød han særdeles.

Da Månen stod op, fløj han tilbage til den lykkelige prins. "Har du nogen ærinder til Egypten?" råbte han, "jeg tager afsted nu."

"Svale, svale, lille svale," sagde prinsen, "vil du ikke blive hos mig en nat endnu?"

"Man venter mig i Egypten," svarede svalen. "I morgen vil mine venner flyve op til den Anden Katarakt. Flodhestene hviler der imellem sivene, og på en stor granittrone sider guden Memnon. Hele natten igennem stirrer han på stjernerne, og når Morgenstjernen viser sig, bryder han ud i ét skrig af glæde – og derefter tier han. Ved middagstid kommer de gule løver ned til vandkanten for at drikke. De har øjne som grønne beryller, og deres brøl er højere end støjen fra katarakten."

"Svale, svale, lille svale," sagde prinsen, "langt borte på den anden side af byen ser jeg en ung man i et kvistværelse. Han sidder bøjet over et bord, der er fyldt med papirer, og i et glas ved siden af ham står der en buket visne violer. Hans hår er brunt og kruset, og hans læber er røde som et granatæble, og han har store, drømmende øjne. Han prøver at gøre et skuespil færdigt til teaterdirektøren, men han fryser alt for meget til at kunne skrive mere. Der er ingen ild mere i kaminen, og sulten har gjort ham svag."

"Jeg vil blive hos dig endnu en nat," sagde svalen, som virkelig havde et godt hjerte. "Skal jeg bringe ham en rubin til?"

"Ak! jeg har jo ikke mere nogen rubin," sagde prinsen, "mine øjne er alt, hvad jeg har tilbage. Det er to sjældne safirer, der blev bragt hertil fra Indien for tusind år siden. Tag et af dem ud

og bring det til ham. Han kan sælge det til juveleren, og købe mad og brænde, og gøre sit skuespil færdigt."

"Kære prins," sagde svalen, "det kan jeg ikke gøre," og han begyndte at græde.

"Svale, svale, lille svale," sagde prinsen, "gør som jeg befaler dig."

Og svalen tog prinsens øje ud, og fløj med det til studentens kvistkammer. Det var let nok at komme ind, for der var et hul i taget; han pilede ind igennem det, og kom ind i værelset. Den unge mand sad med hovedet begravet i sine hænder, så han hørte ikke fuglens vingeslag, og da han endelig så op, fandt han den smukke safir liggende ved siden af de visne violer.

"Man begynder at anerkende mig," råbte han, "dette er sikkert fra en eller anden stor beundrer. Nu kan jeg gøre mit skuespil færdigt," og han så meget lykkelig ud.

Den næste dag fløj svalen ned til havnen. Han satte sig i masten på et stort fartøj og så på sømændene, der halede store kister op fra lasten med reb. "Hiv-ohøj!" råbte de, hver gang en kiste kom op. "Jeg skal til Egypten!" råbte svalen, men der var ingen, der tog sig af den, og da Månen stod op, fløj han tilbage til den lykkelige prins.

"Jeg kommer for at byde dig farvel," råbte han.

"Svale, svale, lille svale," sagde prinsen, "vil du ikke blive hos mig en nat endnu?"

"Det er vinter," svarede svalen, "og den kolde sne vil snart være her. I Egypten skinner Solen varmt på de grønne palmetræer, og krokodillerne ligger i mudderet og ser sig dovent omkring. Mine kammerater bygger rede i Baalbek-templet, og de lyserøde og hvide duer ser på og kurrer til

hinanden. Kære prins, jeg må forlade dig, men jeg vil aldrig glemme dig, og til næste forår vil jeg bringe dig to smukke juveler i stedet for dem, du har givet bort. Rubinen skal være mere rød end en rød rose, og safiren så blå som det store hav."

"Nede på pladsen," sagde den lykkelige prins, "står der en lille pige og sælger tændstikker. Hun har tabt alle sine tændstikker i rendestenen, og de er alle sammen ødelagte. Hendes fader vil slå hende, hvis hun ikke bringer penge med sig hjem, og derfor græder hun. Hun har hverken sko eller strømper, og intet at dække hovedet med. Tag mit andet øje ud og giv hende det, så hendes fader ikke slår hende."

"Jeg vil blive hos dig én nat endnu," sagde Svalen, "men jeg kan ikke tage dit øje ud. Så ville du jo være helt blind."

"Svale, svale, lille svale," sagde prinsen, "gør, som jeg befaler dig."

Så svalen tog prinsens andet øje ud, og fløj som en pil ned med det. Han svingede lige forbi pigen og lod juvelen falde i hendes hånd. "Sikken et smukt glasskår," råbte den lille pige, og hun løb leende hjem med det.

Så fløj svalen tilbage til prinsen. "Nu er du blind," sagde han, "derfor vil jeg blive hos dig for altid."

"Nej, lille svale," sagde den stakkels prins, "du må drage afsted til Egypten."

"Jeg vil blive hos dig altid," sagde svalen, og han lagde sig til at sove ved prinsens fødder.

Hele den næste dag sad han på prinsens skulder og fortalte ham historier om, hvad han havde set i fremmede lande. Han fortalte ham om de røde ibiser, der står i lange rækker på Nilens bredder og fanger guldfisk med deres næb; om sfinksen, der er

lige så gammel som Verden selv og bor i ørkenen og ved alting; om købmændene, der vandrer langsomt afsted ved siden af deres kameler, og har ravkæder i hånden; om kongen af Månebjergene, der er så sort som ibenholt og tilbeder en stor krystal; om den store grønne slange, der sover i et palmetræ og har tyve præster til at fodre sig med honningkager; og om pygmæerne, der sejler over en stor sø på store, flade blade og altid ligger i krig med sommerfuglene.

"Kære lille svale," sagde prinsen, "du fortæller mig forunderlige ting, men endnu mere forunderlige end noget andet er menneskenes lidelser. Der findes ikke noget større mysterium end elendigheden. Flyv hen over min by, lille svale, og fortæl mig, hvad du ser der."

Og svalen fløj hen over den store by og så, hvordan de rige morede sig i deres smukke huse, mens tiggerne sad foran deres porte. Han fløj ind i mørke gyder og så sultende børn med hvide ansigter, der så ligegyldigt frem for sig i de sorte gader. Under en bro lå to små drenge i hinandens arme og søgte at holde sig varme. "Vi er så sultne!" sagde de. "I kan ikke ligge her," råbte vægteren, og de gik ud i regnen.

Så fløj han tilbage og fortalte prinsen, hvad han havde set.

"Jeg er dækket med fint guld," sagde prinsen, "du må tage det af, blad for blad, og give det til mine fattige; de levende tror altid, at guld kan gøre dem lykkelige."

Og blad for blad tog svalen det fine guld af, indtil den lykkelige prins så ganske kedelig og grå ud. Blad for blad bragte han guldet til de fattige, og børnenes ansigter blussede og de lo og legede i gaderne. "Nu har vi brød!" råbte de.

Så kom sneen, og efter sneen kom frosten. Gaderne så ud, som om de var brolagt med sølv, de var lyse og glitrende; lange istapper ligesom krystaldaggerter hang ned fra hustagene, alle gik i pelse, og de små drenge havde røde huer på og skøjtede på isen.

Den stakkels lille svale frøs mere og mere, men han kunne ikke forlade prinsen: han elskede ham for højt. Han samlede krummer op ved bagerens dør, når bageren ikke holdt øje, og søgte at holde sig varm ved at flakse med vingerne.

Men til sidste følte han, at han skulle dø. Han havde akkurat kræfter til at flyve op på Prinsens skulder endnu en gang. "Farvel, kære prins!" mumlede han, "vil du lade mig kysse din hånd?"

"Jeg er glad for, at du endelig tager til Egypten, lille svale," sagde prinsen, "du er vist blevet her alt for længe. Men du må kysse mig på læberne, for jeg elsker dig."

"Jeg skal ikke til Egypten," sagde svalen. "Jeg skal til Dødens hus. Døden er Søvnens broder, ikke sandt?"

Og han kyssede den lykkelige prins på læberne, og faldt død ned for hans fødder.

I dét øjeblik lød der en underlig lyd fra statuens indre, som om noget var gået i stykker. Det var blyhjertet, der var knækket over i to dele. Men det var da også virkelig en frygtelig hård frost.

Tidligt den næste morgen gik borgmesteren på pladsen nedenfor sammen med rådmændene. Idet de passerede søjlen, så han op på statuen: "Ih du godeste! hvor ser den lykkelige prins dog forsømt ud!" sagde han.

"Ja, virkelig forsømt!" råbte rådmændene, der altid var enige med Borgmesteren, og de gik op for at se på det.

"Rubinen er faldet af hans sværd, hans øjne er borte, og han er ikke forgyldt mere," sagde borgmesteren. "Han er jo i virkeligheden ikke meget bedre end en tigger!"

"Ikke bedre end en tigger," sagde rådmændene.

"Og her ligger der jo ligefrem en død fugl ved hans fødder," vedblev borgmesteren. "Vi må virkelig udstede en proklamation om, at det ikke er tilladt fugle at dø her." Og byskriveren gjorde sig en note af forslaget.

Så de rev statuen af den lykkelige prins ned. "Når den ikke længere er smuk, er den ikke længere nyttig," sagde kunstprofessoren ved Universitetet.

Så smeltede de statuen i en smelteovn, og borgmesteren holdt et møde med fabrikken for at finde ud af, hvad man skulle stille op med metallet. "Vi må selvfølgelig have en anden statue," sagde han, "og det skal være en statue af mig selv."

"En statue af mig selv," sagde alle rådmændene, og så begyndte de at skændes. Sidst jeg hørte om dem, skændtes de stadig.

"Hvilken forunderlig ting!" sagde opsynsmanden for arbejderne i gjethuset. "Dette knækkede blyhjerte vil ikke smelte i ovnen. Vi bliver nødt til at kaste det bort." Og de smed det på en dynge affald, hvor den døde svale også lå.

"Bring mig de to mest kostelige skatte i byen," sagde Gud til en af sine engle, og englen bragte ham blyhjertet og den døde fugl.

"Du har valgt rigtigt," sagde Gud, "for i min Paradis-have skal denne lille fugl synge for mig, og i min gyldne by skal den

lykkelige prins prise mig."

Nattergalen og rosen

"Hun sagde, at hun ville danse med mig, hvis jeg bragte hende røde roser," klagede den unge student, "men i hele min have er der ikke en eneste rød rose."

Nattergalen, som lå på sin rede i det gamle egetræ, hørte ham og kiggede forundret ud gennem bladene.

"Ikke en eneste rød rose i hele min have!" klagede han, og hans smukke øjne fyldtes med tårer. "Å, hvor afhænger lykken dog af småting! Jeg har læst alt, hvad de vise mænd har skrevet, og alle filosofiens hemmeligheder er mine, og dog er mit liv ulykkeligt, fordi jeg ingen rød rose kan få."

"Her er da endelig en rigtig elskende," sagde nattergalen. "Nat efter nat har jeg sunget om ham, skønt jeg ikke kendte ham, nat efter nat har jeg fortalt hans historie til stjernerne, og nu først ser jeg ham. Hans hår er så sort som hyacintblomsten, og hans læber er så røde som den rose, han ønsker sig; men lidenskaben har farvet hans ansigt som det gule elfenben, og sorgen har sat sit stempel på hans pande."

"Fyrsten giver et bal i morgen aften," mumlede den unge student, "og min elskede vil være der. Hvis jeg bringer hende en rød rose, så vil hun danse med mig, til sol står op. Hvis jeg bringer hende en rød rose, skal jeg holde hende i mine arme, hun vil lægge sit hoved på min skulder, og hendes lille hånd vil smyge sig ind i min. Men der er ingen rød rose i min have, så jeg må sidde alene, og hun vil gå mig forbi. Hun vil ikke bryde sig om mig, og mit hjerte vil briste."

"Det er, i sandhed, en rigtig elsker," sagde nattergalen, "hvad jeg sang om, det gennemgår han nu: hvad der var glæde for mig, det er sorg for ham. Hvor er dog kærlighed en vidunderlig ting. Den er mere kostbar end smaragder og dyrere end de smukkeste opaler. Den kan ikke købes for perler eller granatæbler, og den bliver ikke udbudt på markederne. Købmændene sælger den ikke, og dens værdi kan ikke vejes op med guld."

"Musikanterne vil sidde på galleriet," klagede den unge student, "og spille på deres strengeinstrumenter, og min elskede vil danse til klangen af harper og violiner. Hun vil danse så let på tå, at hun ikke vil røre gulvet, og hofmændene i deres pragtfulde dragter vil flokkes om hende. Men med mig vil hun ikke danse, fordi jeg ingen rød rose har at give hende," og han kastede sig ned i græsset, skjulte sit ansigt i sine hænder og græd bitterligt.

"Hvorfor græder han?" spurgte et lille grønt firben, idet det løb forbi ham med halen lige i vejret.

"Ja, hvorfor?" sagde en sommerfugl, som flagrede rundt efter en solstråle.

"Ja, hvorfor?" hviskede en gåseurt med en fin lille stemme?

"Han græder for en rød rose," sagde nattergalen.

"For en rød rose!" råbte de i kor, "hvor latterligt," og det lille firben, som var noget af en kyniker, lo ubehersket.

Men nattergalen forstod studentens hemmelige sorg, den sad tavs i det gamle egetræ og tænkte på kærlighedens mysterium.

Pludselig bredte den de brune vinger ud til flugt og svang sig op i luften. Den fløj igennem lunden som en skygge, og som en

skygge sejlede den over haven. I midten af græsplænen stod et dejligt rosentræ, og da den så det, fløj den hen til det og satte sig på en kvist.

"Giv mig en rød rose," bad den, "og jeg vil synge min yndigste sang for dig."

Men træet rystede på hovedet.

"Mine roser er hvide," svarede det, "så hvide som skummet på havet og hvidere end bjergenes sne, men gå hen til min broder, som gror henne ved det gamle sol-ur, måske han kan give dig, hvad du ønsker."

Så fløj nattergalen hen til rosentræet, som groede ved det gamle sol-ur.

"Giv mig en rød rose," bad den, "og jeg vil synge min yndigste sang for dig."

Men træet rystede på hovedet.

"Mine roser er gule," svarede det, "så gule som havfruens hår, der sidder på sin rav-trone, og mere gule end irisen, som blomstrer på engen, førend slåeren kommer med sin le. Men gå til min broder, som gror nedenfor studentens vindue, måske han kan give dig, hvad du ønsker."

Så fløj nattergalen hen til rosentræet, som groede neden for studentens vindue.

"Giv mig en rød rose," bad den, "og jeg vil synge min yndigste sang for dig."

Men træet rystede på hovedet.

"Mine roser er røde," svarede det, "så røde som duens fødder, og mere røde end de store vifte-koraller, som svajer frem og tilbage på bunden af verdenshavet. Men vinteren har dræbt mine saftrør, frosten har taget mine skud, og stormene har

brækket mine grene, så jeg vil slet ingen roser bære hele dette år."

"En rød rose er alt, hvad jeg ønsker," sagde nattergalen, "blot en eneste rød rose! Er der slet ingen måde, jeg kan få den på?"

"Der er en måde," svarede rosentræet, "men den er så forfærdelig, at jeg ikke tør fortælle dig den."

"Fortæl mig den," bad nattergalen, "jeg er ikke bange."

"Hvis du ønsker en rød rose," sagde træet, "så må du bygge den op af musik ved måneskin og bestænke den med dit hjerteblod. Du må synge for mig med dit bryst imod en torn. Hele natten igennem må du synge for mig, og tornen må gennembore dit hjerte, og dit hjerteblod må flyde ind i mine saftrør og blive mit."

"Det er en stor pris at betale for en rød rose at skulle dø," sagde den lille nattergal, "vi holder jo dog alle så meget af livet. Det er dejligt at sidde i den grønne skov og se Solen komme i sin guldkaret og Månen i sin perlevogn. Herlig er duften af hvidtjørnen og yndige er blåklokkerne, der nikker i dalene, og lyngen, der rødmer på bakkerne. Men kærligheden er større end livet, og hvad er et fuglehjerte i sammenligning med et menneskes?"

Så spredte den de brune vinger ud til flugt og svang sig op i luften. Den fløj igennem lunden som en skygge, og som en skygge sejlede den hen over haven.

Den unge student lå endnu i græsset på samme sted, hvor den havde forladt ham, og tårerne stod endnu i hans dejlige øjne.

"Vær lykkelig," kvidrede nattergalen, "vær lykkelig, du skal få en rød rose. Jeg vil bygge den op af musik ved måneskin, og jeg

vil bestænke den med mit hjerteblod. Det eneste, jeg forlanger af dig til gengæld, er, at du lover mig at blive en oprigtig elsker, for kærligheden er klogere end filosofien, skønt den er klog, og mægtigere end magten, skønt den er mægtig. Flammefarvet er dens vinger, og dens krop har ildens farve. Dens læber er søde som honning, og dens ånde er som røgelse."

Studenten så op fra græsset og lyttede, men han kunne ikke forstå, hvad nattergalen sang for ham, for han forstod kun de ting, som står skrevet i bøgerne.

Men det gamle egetræ forstod sangen og blev bedrøvet, for den holdt så meget af den lille nattergal, der havde bygget sin rede i dens grene.

"Syng mig en sang til afsked," hviskede det, "jeg vil savne dig meget, når du nu går bort."

Og så sang nattergalen for egetræet, og dens røst lød, som når vandet risler ud af en sølvkande.

Da den havde endt sin sang, rejste studenten sig og tog en notesbog og blyant frem.

"Hun forstår at føre sig," sagde han til sig selv, da han spadserede bort igennem haven, – "det kan man ikke nægte; men har hun også hjerte? Jeg er bange for, at hun intet har. Hun er jo ganske som de fleste kunstnere er; alt hos hende er manér uden nogen alvor. Hun ville ikke ofre sig for nogen. Hun tænker blot på musik, og enhver ved jo, at kunsten er selvisk. Og dog må jeg tilstå, at hendes stemme har en dejlig klang. Skade kun, at den hverken betyder noget eller gør noget praktisk godt." Og med den bemærkning gik han ind på sit værelse, smed sig på sin lille feltseng og gav sig til at tænke over sin kærlighed; kort tid efter faldt han i søvn.

Men da Månen lyste på himlen, så fløj nattergalen hen til rosentræet og satte sit bryst mod tornen. Hele natten igennem sang den med brystet imod tornen, og den kolde krystalmåne så ned til den og lyttede. Hele natten sang den, og tornen borede sig dybere og dybere ned i dens bryst, og dens hjerteblod ebbede ud.

Den sang først om, hvordan kærligheden fødes i en ung mands og en ung piges hjerter. Og på den øverste gren af rosentræet, dér blomstrede en rose frem, så vidunderlig, og som den ene sang fulgte efter den anden, sådan voksede det ene blad frem efter det andet. Først var den bleg som tågen, der hænger over kloden – bleg som morgendæmringen og sølvglinsende som daggryets vinger. Som genskæret af en rose i et sølvspejl, som genskæret af en rose i en bæk, sådan var rosen, som blomstrede frem på den øverste gren af træet.

Men træet bad nattergalen presse brystet tættere ind mod tornen. "Pres tættere på, lille nattergal," sagde træet, "for ellers kommer dagen, før rosen er færdig."

Så pressede nattergalen sig tættere ind imod tornen, og højere og højere klang dens triller, for den sang om, hvordan elskoven fødes hos en mand og en kvinde.

Og det yndigste lyserøde skær gød sig ud over rosens blade, ligesom skæret i brudgommens ansigt, når han kysser den elskedes mund. Men tornen havde endnu ikke nået hjertet, så rosens hjerte blev ved at være hvidt, for kun en nattergals hjerteblod kan farve en roses hjerte rødt.

Og træet bad nattergalen presse brystet tættere ind mod tornen. "Pres tættere på, lille nattergal," sagde træet, "for ellers vil dagen komme, før rosen er færdig."

Så pressede nattergalen sig endnu tættere ind imod tornen, og tornen rørte dens hjerte. Og en forfærdelig følelse af smerte borede sig igennem det. Grusom, grusom var smerten, og vildere og vildere steg dens sang, for den sang om den kærlighed, der ikke frygter døden, den kærlighed, som sejrer over døden.

Og se! den dejlige rose blev rød som skyerne, når Solen farver dem som purpur ved sin nedgang. Røde var bladene yderst ude, og som den røde rubin var hjertet. Men Nattergalens røst blev svagere, og dens små vinger begyndte at sitre, og en tåge lagde sig over dens øjne. Svagere og svagere lød dens sang, og den følte, som var der noget, der lammede dens strube. Til sidst gav den kun et lille pip. Den hvide Måne hørte det, glemte ganske dagens frembrud og blev stående på en sky.

Den røde rose hørte det, skælvede over det hele af henrykkelse og åbnede sine blade for den kolde morgenluft. Ekko bragte det til sin purpur-grotte i bjergene og vækkede de sovende hyrder af deres drømme. Det gik igennem flodens siv, og de bragte dets budskab til havet.

"Se! åh se!" sagde træet, "nu er rosen færdig;" men den lille nattergal hørte det ikke, den lå død i græsset med tornen i sit hjerte.

Klokken ni åbnede studenten sit vindue og så ud af det.

"Nej! Hvilken lykke!" råbte han, "her er en rød rose! Aldrig så jeg en rose mage til denne. Den er så dejlig, at jeg er vis på, at den har et langt latinsk navn." Og han lænede sig ud og plukkede den.

Så satte han sin hat på hovedet og ilede hen til professorens hus med rosen i hånden.

Professorens datter sad i døråbningen og vandt blå silke på et vindsel, og hendes lille hund lå ved hendes fødder.

"De lovede at danse med mig, hvis jeg bragte Dem en rød rose," sagde studenten. "Her er den rødeste rose i verden. Bær den i aften tæt ved Deres hjerte, og når vi danser sammen, vil den fortælle, hvor højt jeg elsker Dem."

Men pigebarnet rynkede brynene.

"Jeg er bange for, at den ikke vil stå til farven af min kjole," svarede hun, "og forresten så har kammerherrens nevø sendt mig nogle smukke ædelstene, og enhver ved jo da, at juveler koster meget mere end blomster."

"De er i sandhed utaknemmelig," sagde studenten i vrede; og han kastede rosen ud på gaden, hvor den faldt i snavset og blev kørt over af et vognhjul.

"Utaknemmelig!" sagde pigebarnet. "Jeg vil bare sige Dem, at De er meget uopdragen; og når alt kommer til alt, hvad er De så egentlig? Kun en student! Jeg er vis på, at De aldrig har haft sølvspænder på skoene sådan som kammerherrens nevø har;" og hun sprang op og gik ind i huset.

"Hvor er kærlighed dog noget tåbeligt noget," sagde studenten, da han spadserede bort. "Den er ikke halvt så nyttig som logik, for den beviser intet, den fortæller altid om ting, som ikke passer. Kort og godt, den er ganske upraktisk, og da det i vor tid gælder om at være praktisk i alle ting, så vil jeg vende tilbage til filosofien og studere metafysik."

Så gik han op på sit kammer, tog en stor støvet bog frem, og begyndte at læse.

Den egenkærlige kæmpe

Hver eftermiddag, når børnene kom fra skole, plejede de at løbe hen og lege i kæmpens have.

Det var en stor, pragtfuld have med blødt, grønt græs. Hist og her i græsset voksede der pragtfulde blomster ligesom stjerner, og der var tolv ferskentræer, som i forårstiden stod med det yndigste flor af lyserøde og hvide blomster og om efteråret bar den dejligste frugt. Fuglene sad i træerne og sang så yndigt, at børnene plejede at standse med deres leg for at lytte til dem. "Hvor er vi dog lykkelige her!" sagde de til hinanden.

Men en dag vendte kæmpen hjem. Han havde været ovre og besøge sin ven, trolden i Cornwall, og havde været dér i syv år. Da de syv år var gået, havde han fået talt ud, for det var jo noget begrænset, hvad han kunne tale med om, og besluttede sig derfor til at vende hjem til sit eget slot. Så snart han kom, så han børnene lege i haven.

"Hvad har I at gøre her?" råbte han i en meget barsk tone, så børnene løb deres vej.

"Min private have vil jeg have for mig selv," sagde kæmpen, "det kan da enhver forstå, og jeg tillader ikke, at andre leger i den, uden jeg selv." Så byggede han en høj mur hele vejen rundt om den og satte et skilt op:

Adgang forbudt for Uvedkommende!

Han var en meget egenkærlig kæmpe.

De stakkels børn havde nu ingen steder at lege. De prøvede på at lege på vejen, men vejen var alt for støvet og fuld af slemme sten, og det kunne de ikke lide. De plejede at spadsere rundt om den høje mur, når de havde fri fra skolen, og talte om den dejlige have indenfor. "Hvor var vi dog glade der," sagde de til hinanden.

Nu kom foråret, og hele landet over var der små blomster og små fugle. Kun i den egenkærlige kæmpes have rugede endnu vinteren. Fuglene brød sig ikke om at synge i den, når børnene var væk og træerne glemte at blomstre. Engang var der en dejlig blomst, der stak hovedet frem af græsset, men så snart den så skiltet, blev den så bedrøvet for børnenes skyld, at den trak sig ned i jorden igen og gav sig til at sove. De eneste, der var rigtig tilfredse, var sneen og frosten. "Foråret har glemt denne have," sagde de, "så her vil vi være hele året rundt." Sneen dækkede græsset med sin store, hvide kåbe, og frosten malede alle træerne med sit sølv. Derpå inviterede de nordenvinden til at komme og bo hos dem, og han kom gerne. Han var hyllet i pelsværk, og han susede hele dagen igennem haven og blæste skorstenspiberne ned. "Det er et herligt sted at være," sagde han, "skal vi ikke spørge, om haglen ikke vil besøge os?" Så kom haglen. Tre uger igennem dundrede han på slottets tag, så de fleste af tagstenene blev slået i stykker, og så fo'r han rundt omkring i haven så hurtigt, han kunne. Han var klædt i gråt, og hans ånde var ligesom is.

"Jeg kan ikke forstå, hvorfor foråret kommer så sent," sagde den egenkærlige kæmpe, mens han sad ved vinduet og så ud på

sin kolde, hvide have. "Jeg håber, at der snart vil komme bedring i vejret."

Men foråret kom aldrig, lige så lidt som sommeren. Efteråret gav sine gyldne frugter til hver have, kun kæmpens have gav det ingen. "Han er for egenkærlig," sagde det. Derfor var der altid vinter der, og nordenvinden, haglen, frosten og sneen dansede omkring træerne.

En morgenstund lå kæmpen i sin seng, da han pludselig hørte den yndigste musik. Det lød så smukt i hans øre, at han tænkte, det var Kongens musikanter, der drog forbi. Og så var det kun en lille irisk, der sang uden for hans vindue, men det var så længe siden, at han havde hørt en fugl synge i sin have, at det for ham lød som den dejligste musik i verden. Haglen holdt inde med sin dundren over hans hoved, og nordenvinden tav med sin susen, og en dejlig duft strømmede ind til ham gennem det åbne vindue. "Jeg tror virkelig, at foråret nu er kommet," sagde kæmpen; og han sprang ud af sengen og kiggede ud.

Og hvad så han?

Han så det mest vidunderlige syn. Gennem et lille hul i muren var børnene krøbet ind og sad nu i træernes grene. Han kunne se, at der sad et barn i hvert eneste træ. Og træerne var så glade ved at have børnene igen, så de stod fulde af blomster og viftede sagte med deres grene over børnenes hoveder. Fuglene fløj rundt omkring og kvidrede af glæde og blomsterne kiggede op igennem det grønne græs og lo. Det var et yndigt syn.

Kun i ét hjørne var det endnu vinter. Det var i det fjernestliggende hjørne af haven, og i det stod der en lille dreng. Han var så lille, at han ikke kunne nå op til træets grene, og han

gik bittert grædende rundt omkring det. Det stakkels træ var endnu ganske dækket af frost og sne, og Nordenvinden blæste og susede omkring det. "Kryb op, lille ven," sagde træet, og det bøjede sine grene så langt ned, det kunne, men drengen var for lille.

Men kæmpens hjerte smeltede, da han så ud. "Hvor har jeg dog været egenkærlig," sagde han, "nu forstår jeg, hvorfor Foråret ikke ville komme her. Jeg vil sætte den stakkels lille fyr op i toppen af træet, og så vil jeg rive muren ned, og i min have skal børnene altid for fremtiden lege." Han var virkelig meget bedrøvet over, hvad han havde gjort.

Så ilede han ned og åbnede ganske stille døren og gik ud i haven. Men så snart børnene så ham, blev de så forskrækkede, at de alle sammen løb deres vej, og der blev atter vinter i haven. Kun den lille dreng løb ikke, for hans øjne var så fulde af tårer, at han ikke så kæmpen komme gående. kæmpen sneg sig hen bag ved ham, tog forsigtigt hans hånd og satte ham op i træet. Og se, træet stod med ét smykket med blomster. Fuglene sang i det, og den lille dreng rakte sine arme ud og slog dem om kæmpens hals og kyssede ham. Da nu de andre børn så, at kæmpen ikke længere var vred, kom de løbende tilbage, og med dem kom foråret. "Nu er det jeres have, småbørn," sagde kæmpen, og han tog en stor økse og brød muren ned. Og da folk gik til marked kl. 12, så de kæmpen lege med børnene i den dejligste have, de nogen sinde havde set.

Den hele dag legede de, og da det blev aften, sagde kæmpen farvel til dem.

"Men hvor er jeres lille kammerat?" spurgte han, "den lille dreng, jeg satte op i træet." Kæmpen holdt mest af ham, fordi

han havde kysset ham.

"Det ved vi ikke," svarede børnene, "han er gået sin vej."

"I må endelig sige til ham, at han skal komme her igen i morgen," sagde kæmpen. Men børnene sagde, at de ikke vidste, hvor han boede, og at de aldrig før havde set ham; og kæmpen blev meget bedrøvet over det.

Hver eftermiddag, når skolen var forbi, kom børnene og legede med kæmpen; men den lille dreng, som kæmpen holdt mest af, så han aldrig mere. kæmpen var meget venlig over for alle børnene, men han længtes efter sin første lille ven og talte ofte om ham. "Hvor ville jeg dog gerne se ham!" plejede han at sige.

Det ene år fulgte efter det andet, og kæmpen blev meget gammel og svag. Han kunne nu ikke mere lege med, men sad i en stor lænestol og så på børnene ved deres leg og glædede sig ved sin have. "Jeg har mange dejlige blomster," sagde han, "men børnene er dog de dejligste blomster af alle."

En vintermorgen kiggede han ud af vinduet, mens han klædte sig på. Nu hadede han ikke vinteren mere, for han vidste, at det kun var foråret, der sover, og at blomsterne hviler sig.

Pludselig gned han i undren sine øjne og så og så. Det var i sandhed et vidunderligt syn. I det fjerneste hjørne af haven stod et træ helt dækket med ejendommelige hvide blomster. Dets grene var af det pure guld og sølvfrugter hang ned fra dem og nedenunder stod den lille dreng, han havde holdt så meget af.

Glædestrålende ilede kæmpen ned og ud i haven. Han skyndte sig over græsset og kom ganske nær hen til barnet. Men da han kom ganske tæt, blev hans ansigt rødt af vrede, og han

sagde: "Hvem har vovet at såre dig?" For i barnets håndflader var der mærker af to nagler, og der var mærker af to nagler i hans små fødder.

"Hvem har vovet at såre dig?" råbte kæmpen, "sig mig det, så vil jeg tage mit store sværd og slå ham ihjel."

"Nej!" svarede barnet, "for disse er kærlighedens sår."

"Hvem er du?" spurgte kæmpen, og en hellig ærefrygt kom over ham og han knælede for det lille barn.

Men barnet smilede til kæmpen og sagde til ham: "Engang lod du mig lege i din have; i dag skal du gå med mig til min have, som er Paradisets have."

Men da børnene kom og legede om eftermiddagen, fandt de kæmpen liggende død under træet, helt dækket af hvide blomster.

Den hengivne ven

En morgen stak den gamle vandrotte hovedet ud af sit hul. Han havde lyse, skinnende øjne ligesom perler og stive grå knurhår, og hans hale var ligesom et langt stykke sort indisk gummi. De små ænder svømmede rundt i dammen og lignede på en prik en mængde gule kanariefugle, og deres moder, som var helt hvid med meget røde ben, var ved at lære dem at så på hovedet i vandet.

"I vil aldrig kunne begå jer i de bedste kredse, hvis I ikke ved, hvordan I står på hovedet," blev hun ved at sige til dem, og af og til viste hun dem også, hvordan det skulle gøres. Men de små ællinger tog sig ikke af hende. De var så unge, at de ikke vidste, hvilken fordel det i det hele taget kan være at være i nogen som helst kredse.

"Sikke dog nogle ulydige børn," råbte den gamle vandrotte, "de fortjener virkelig at blive druknet!"

"Bestemt ikke!" svarede andemor, "vi skal jo alle sammen begynde et sted, og forældre kan ikke være tålmodige nok."

"Åh! Jeg kender ikke noget til forældrefølelser," sagde vandrotten, "jeg er ikke noget familiemenneske. Jeg har faktisk aldrig været gift, og jeg her heller ingen hensigt om at blive det. Kærlighed er en udmærket ting i og for sig, men venskab er langt bedre. Ja, jeg kender virkelig intet i hele verden, der er mere ædelt eller sjældent end et hengivent venskab."

"Og hvad er så Deres opfattelse af en hengiven vens pligter, om jeg tør spørge?" svarede en grønirisk, der sad i et birketræ og havde hørt samtalen.

"Ja, det kunne jeg også godt tænke mig at vide," sagde andemor, hvorpå hun svømmede ned i den anden ende af dammen og stod på hovedet for at foregå sine børn med et godt eksempel.

"Sikke dog et tåbeligt spørgsmål!" råbte vandrotten. "Jeg ville naturligvis forvente, at min hengivne ven var mig hengiven."

"Og hvad ville De så gøre for ham?" sagde den lille fugl, idet den gyngede på en tynd hvid kvist og flaksede med sine små vinger.

"Jeg forstår Dem ikke," svarede vandrotten.

"Lad mig fortælle Dem en historie om det," sagde grønirisken.

"Er det en historie om mig?" spurgte vandrotten. "For hvis det er, så vil jeg høre på den. Jeg holder så meget af skønlitteratur."

"Den kan godt bruges i forbindelse med Dem," svarede grønirisken. Han fløj ned og satte sig på bredden, og begyndte at fortælle historien om *Den hengivne Ven*.

"Der var engang," sagde grønirisken, "en ærlig lille fyr, der hed Hans."

"Var han meget fornem?" spurgte vandrotten.

"Nej," svarede grønirisken, "jeg tror slet ikke, han var fornem på nogen som helst måde, undtagen ved sit venlige hjertelag og sit morsomme, runde godlidende ansigt. Han boede i en lille hytte ganske alene, og hver dag arbejdede han i sin have. På hele egnen fandtes der ikke nogen anden have, der var så yndig som hans. I den voksede der tjærenellike og levkøj og hyrdetaske og ranunkler. Der var røde damascenerroser og gule roser, lilla krokus og gyldne og purpur og hvide violer. Akeleje og engkarse, merian og vild basilikum, kodriver og iris, påskelilje

og havenellike trivedes og blomstrede i deres rette rækkefølge, og som månederne gik, den ene blomst indtog den andens plads, så der altid var noget smukt at se på, og behagelige dufte at indsnuse.

Lille Hans havde en mængde venner, men hans mest hengivne ven var mølleren Store Hugh. Ja, så hengiven var den rige møller lille Hans, at han aldrig kom forbi hans have uden at bøje sig ind over muren og plukke sig en ordentlig buket, eller en håndfuld duftende urter, eller fylde sine lommer med blommer og kirsebær, hvis det var i frugtsæsonen.

"Rigtige venner bør deles om alting," plejede mølleren at sige, og lille Hans nikkede og smilede og følte sig meget stolt ved at have en ven med sådanne ædle tanker.

Ganske vist fandt naboerne det af og til mærkværdigt, at den rige møller aldrig gav lille Hans noget tilbage, skønt han jo havde i hundredvis af sække med mel stuvet til side i sin mølle, og seks malkekøer, og en vældig flok får med en rig uld, men Hans bekymrede sig aldrig om den slags, og intet gav ham større fornøjelse end at lytte til alt, Hvad mølleren havde at sige om uegennytten i et virkeligt venskab.

Så lille Hans arbejdede videre i sin have. Om foråret, sommeren og efteråret var han glad og lykkelig, men når vinteren kom, og han ikke havde nogen frugt eller blomster, han kunne bringe til markedet, led han en hel del af kulde og sult, og måtte ofte gå i seng uden anden aftensmad end et par tørrede pærer eller nogle hårde nødder. Om vinteren var han desuden meget ensom, da mølleren aldrig kom og besøgte ham.

"Det er ingen nytte til at besøge lille Hans, så længe der stadig er sne," sagde mølleren gerne til sin kone, "for når folk er i nød, skal de have lov at være alene, og ikke ulejliges af besøgende. Sådan er i det mindste min idé om venskab, og jeg er sikker på, at jeg har ret. Så jeg vil vente til foråret kommer, og så vil jeg aflægge ham et besøg, og han kan give mig en stor kurvfuld primula og det vil gøre ham så glad."

"Du er virkelig meget betænksom over for andre mennesker," svarede konen, der sad i sin hyggelige lænestol foran den store brændeild i kaminen, "virkelig meget betænksom. Det er en ren nydelse at høre, når du taler om venskab. Jeg er sikker på, at selv ikke præsten kunne finde på sådanne smukke ting at sige som dig, skønt han dog bor i et hus med tre etager og har en guldring på lillefingeren."

"Men kunne vi så ikke bede lille Hans herop?" sagde møllerens yngste søn. "Hvis stakkels Hans er i nød, vil jeg give ham halvdelen af min grød og vise ham mine hvide kaniner."

"Hvor er du dog en dum dreng!" råbte mølleren, "jeg ved virkelig ikke, hvorfor vi ulejliger os med at sende dig i skole. Du lærer åbenbart ingenting. Tænk dog på, at hvis lille Hans kom herop og så vores varme ild og vores gode aftensmad, og vores store fad rødvin, så kunne han nemt gå hen og blive misundelig, og misundelse er en forfærdelig ting, som kan ødelægge enhvers gode sindelag. Og jeg ville bestemt ikke tillade, at Hans' gode sindelag blev ødelagt. Jeg er hans bedste ven, og jeg vil altid våge over ham, og sørge for, at han ikke bliver ledt ind i nogen fristelser. Og desuden, hvis Hans kom her op, kunne han måske finde på at bede mig om at få noget mel på kredit, og det kunne jeg aldrig give ham. Mel er én ting,

og venskab er en anden, og de to ting bør man ikke blande sammen. Selve ordene staves jo helt forskelligt, og betyder ganske forskellige ting. Det kan enhver jo indse."

"Hvor du dog taler godt!" sagde møllerens kone, idet hun skænkede sig et stort krus varmt øl, "jeg bliver virkelig helt søvnig. Det er fuldstændig som at være i kirke."

"Masser af mennesker handler godt," svarede mølleren, "men meget få mennesker taler godt, hvilket viser, at tale er det sværeste, og meget finere tillige;" og han så strengt over bordet på sin lille søn, der følte sig så skamfuld, at han satte sig til at hænge med hovedet og rødmede og begyndte at græde ned i sin te. Men han var jo så ung, så det måtte man have ham undskyldt.

"Er det så enden på historien?" spurgte vandrotten.

"Bestemt ikke," svarede grønirisken, "det er begyndelsen."

"Så følger du ikke moden," sagde vandrotten. "Nu om stunder begynder enhver god fortæller med slutningen, og så går han videre med begyndelsen og slutter med midten. Det er den nyeste måde. Jeg fik alt at vide om det forleden af en kritiker, der spadserede rundt om dammen sammen med en ung mand. Han omtalte sagen ret udførligt, og jeg er sikker på, at han må have haft ret, for han havde blå briller og var skaldet, og hver gang den unge mand gjorde en bemærkning, svarede han "Bah!" Men gå nu blot videre med din historie. Jeg holder meget af denne møller. Jeg nærer selv alle mulige smukke følelser, så vi er vældig meget i overensstemmelse."

"Nuvel," sagde grønirisken, mens den skiftevis hoppede på den ene og det andet ben. "Så snart vinteren var forbi og

primulaerne begyndte at åbne deres lysegule stjerner, sagde mølleren til sin kone, at han ville gå hen og se til lille Hans.

"Jamen dog, hvor du er godhjertet!" udbrød hans kone, "du tænker altid på andre. Og husk nu at tage den store kurv med dig til blomsterne."

Så mølleren rebede sejlene på vindmøllen med en kraftig jernkæde og gik så ned ad bakken med kurven over armen.

"God morgen, lille Hans," sagde mølleren.

"God morgen," sagde Hans og lænede sig til sin spade med et bredt smil.

"Hvordan har du så haft det her i vinter?" sagde mølleren.

"Åh!" sagde Hans, "det er meget smukt af dig at spørge, virkelig smukt. Jeg er banke for, at jeg har haft det temmelig hårdt, men nu er foråret kommet, og jeg er glad igen og mine blomster trives."

"Vi har ofte talt om dig i vinters, Hans," sagde mølleren; "vi spekulerede på, hvordan du havde det."

"Det var venligt af jer," sagde Hans; "jeg var bange for, at du havde glemt mig."

"Hans, du overrasker mig," sagde mølleren, "venskab glemmer aldrig. Det er det smukke ved det, men jeg er bange for, at du slet ikke forstår livets poesi. For resten," tilføjede han, "dine primulaer er ret yndige."

"Det er de rigtignok," sagde Hans, "og heldigvis har jeg så mange af dem. Jeg vil tage dem med på markedet og sælge dem til borgmesterens datter, så jeg kan købe min trillebør tilbage med de penge, jeg får for dem."

"Købe din trillebør tilbage? Du siger da ikke, at du har solgt den? Det var en meget dum ting at gøre!"

"Nå ja, men jeg var altså nødt til det," sagde Hans. "Jeg skal sige dig, vinteren var hård for mig, og jeg havde virkelig ingen penge at købe brød for. Så først solgte jeg sølvknapperne fra min søndagsfrakke, og så solgte jeg min sølvurkæde, og så min store pibe, og til sidst solgte jeg min trillebør. Men i morgen vil jeg købe det hele tilbage."

"Hans," sagde mølleren, "jeg vil give dig min trillebør. Den er ganske vist ikke i særlig god stand: den ene side mangler, og der er noget i vejen med akslen, men alligevel vil jeg give dig den. Jeg ved nok, at det er meget gavmildt af mig, og at en hel del mennesker ville mene, at jeg er meget dum, når jeg skiller mig af med den, men jeg er ikke som resten af verden. Jeg synes, at gavmildhed er den inderste sjæl i et venskab, og desuden har jeg købt mig en ny trillebør. Ja, du kan være ganske rolig, jeg vil give dig min trillebør."

"Jamen det er virkelig meget gavmildt af dig," sagde lille Hans, og hans morsomme runde ansigt blussede af glæde. "Jeg kan nemt gøre den i stand, for jeg har et bræt liggende."

"Et bræt!" sagde mølleren, "jamen det er jo netop, hvad jeg står og mangler til taget på min lade. Der er et stort hul i det, og kornet vil blive fugtigt, hvis jeg ikke får det lukket. Det var godt, du sagde det! Ja, det er såmænd ganske mærkværdigt, som den ene gode gerning tager den anden med sig. Jeg har givet dig min trillebør, og nu giver du mig dit bræt. Ganske vist er trillebøren betydelig mere værd end brættet, men ægte venskab tager sig ikke af den slags. Hent det straks, så kan jeg reparere min lade allerede nu i dag."

"Naturligvis," råbte lille Hans og løb ind i sit skur for at hente brættet.

"Det er ikke noget særlig stort bræt," sagde mølleren og så på det, "og jeg er bange for, at når jeg har repareret mit tag, så er der ikke noget tilbage til dig til at sætte trillebøren i stand med, men det er selvfølgelig ikke min fejl. Og nu, da jeg har foræret dig min trillebør, så er jeg sikker på, at du vil give mig nogle blomster til gengæld. Her er min kurv, og se til, at den bliver ordentlig fuld."

"Ordentlig fuld?" sagde lille Hans temmelig sørgmodigt, for det var virkelig en meget stor kurv, og han vidste, at hvis han fyldte den op, ville han ikke have nogle blomster til overs til markedet, og han ville meget gerne have sine sølvknapper tilbage.

"Hør, siden jeg nu har givet dig min trillebør," svarede mølleren, "kan det da virkelig ikke være for meget forlangt, når jeg beder dig om det par blomster. Jeg kan tage fejl, men jeg mente ellers, at venskab – ægte venskab – var ganske frit for egennyttighed af enhver art."

"Min kære ven, min bedste ven," råbte lille Hans, "du er så hjertelig velkommen til alle blomsterne i min have. Jeg vil langt hellere have, at du har en god mening om mig, end jeg ønsker mig mine sølvknapper tilbage;" og han ilede afsted og plukkede alle sine smukke primulaer og fyldte møllerens kurv.

"Farvel, lille Hans," sagde mølleren, idet han gik op ad bakken med brædderne over skulderen og den store kurv i hånden.

"Farvel," sagde lille Hans, og så gravede han videre, glad og fro, for han var så fornøjet over det med trillebøren.

Den næste dag var han ved at binde en kaprifolie op på sin veranda, da han hørte møllerens stemme råbe til ham fra vejen.

Han sprang ned fra stigen og løb gennem haven for at se ud over muren.

Der stod mølleren med en stor sæk mel på ryggen.

"Kære lille Hans," sagde mølleren, "ville du have noget imod at bære denne sæk mel til markedet for mig?"

"Åh nej, jeg er ked af det," sagde Hans, "men jeg har virkelig så travlt i dag. Alle mine slyngplanter skal bindes op, og alle mine blomster skal vandes og min plæne skal tromles."

"Nå, nå," sagde mølleren, "da mener jeg dog ellers, at det er temmelig uvenligt af dig sådan at afslå mig den lille tjeneste, når jeg tager i betragtning, at jeg har tænkt mig at forære dig min trillebør."

"Åh nej, det må du ikke sige," råbte lille Hans, "jeg ville aldrig være uvenlig, ikke for alt i verden;" og han løb ind efter sin hue, og snart efter traskede han afsted med den store sæk på nakken.

Det var en meget varm dag, og vejen var frygtelig støvet, og før Hans havde nået den sjette milesten, var han så træt, at han blev nødt til at sætte sig ned for at hvile sig. Men så fortsatte han tappert videre, og endelig nåede han markedet. Efter at have stået der i nogen tid, fik han solgt sækken til en god pris, og så begav han sig straks hjemefter, for han var bange for, at hvis han ventede for længe, kunne han risikere at møde nogle røvere på vejen.

"Det har sandelig været en hård dag," sagde lille Hans til sig selv, da han gik i seng, "men jeg er glad for, at jeg ikke afviste mølleren, for han er min bedste ven, og så vil han jo også give mig sin trillebør."

Tidligt den næste morgen kom mølleren ned for at hente pengene for sit mel, men lille Hans var så træt, at han stadig lå i sengen.

"Det må jeg ellers sige," sagde mølleren, "du er meget doven. Når jeg tænker på, at jeg vil give dig min trillebør, så synes jeg jo nok, du kunne lægge dig mere i selen. Lediggang er en stor synd, og jeg holder ikke af, at nogen af mine venner er uvirksomme eller ligger på den lade side. Ja, du må ikke tage mig det ilde op, at jeg sådan siger det lige ud til dig. Det ville jeg naturligvis aldrig drømme om, hvis jeg ikke var din ven. Hvad er et godt venskab værd, hvis man ikke kan sige, præcis hvad man mener? Alle og enhver kan jo komme med indsmigrende ord og prøve at indynde sig, men en sand ven siger også de ubehagelige ting, selv om de kan være sårende. Ja, hvis han virkelig er en sand ven, så er det faktisk dét, han helst vil, for han ved, at han gør det for det godes skyld."

"Jeg er meget ked af det," sagde lille Hans, idet han gned øjnene og tog nathuen af, "men jeg var så træt, at jeg tænkte, jeg kunne blive liggende en lille stund og lytte til fuglesangen. Ved du, at jeg altid arbejder bedre, når jeg har hørt fuglene synge?"

"Nå, det er jeg glad for," sagde mølleren og klappede ham på skulderen, "for jeg vil gerne have, at du kommer op til møllen, så snart du er klædt på, og laver taget på laden for mig."

Stakkels lille Hans var meget ivrig for at komme ud og arbejde i sin have, for hans blomster var ikke blevet vandet i to dage, men han kunne ikke lide at sige nej til mølleren, der var sådan en god ven for ham.

"Synes du, det ville være uvenligt af mig, hvis jeg sagde, jeg havde travlt?" spurgte han i en sky og frygtsom tone.

"Nå," svarede mølleren, "jeg mener ellers ikke, det er for meget at bede dig om, når jeg nu vil forære dig min trillebør, men naturligvis – hvis du siger nej, så gør jeg det bare selv."

"Åh! under ingen omstændigheder," råbte lille Hans og sprang ud af sengen og klædte sig på og ilede op til møllen.

Der arbejdede han hele dagen, lige til solnedgang, og da solen gik ned kom mølleren for at se, hvordan arbejdet skred frem.

"Har du fået lavet hullet i taget, lille Hans?" råbte mølleren muntert.

"Det er helt i færdigt," svarede lille Hans, idet han kom ned ad stigen.

"Ah!" sagde mølleren, "der er ikke noget arbejde så dejligt som det, man gør for andre."

"Det er sandelig et stort privilegium at høre dig tale," svarede lille Hans, idet han satte sig ned og tørrede sveden af panden, "et meget stort privilegium. Men jeg er bange for, at jeg aldrig vil få sådanne smukke tanker som dig."

"Åh! de skal nok komme," sagde mølleren, "men du må gøre dig mere umage. Nu har du kun venskabet i praksis; en dag kommer du nok også til at indse teorien."

"Tror du virkelig?" spurgte lille Hans.

"Jeg er slet ikke i tvivl om det," svarede mølleren, "men nu, hvor du har lavet mit tag, må du hellere gå hjem og hvile dig, for i morgen vil jeg gerne have, at du driver mine får op på bjerget."

Den stakkels lille Hans turde ikke sige ham imod, og tidligt næste morgen kom mølleren med sine får ned til hytten, og Hans drog afsted med dem i retning af bjerget. Det tog ham hele dagen at komme derop og tilbage igen, og da han vendte

hjem, var han så træt, at han faldt i søvn i sin stol og ikke vågnede igen, før det var højlys dag.

"Nu skal jeg rigtig hygge mig i min have," sagde han, og gik straks i gang.

Men af en eller anden grund kom han aldrig i gang med at passe sine blomster, for hans ven mølleren kom altid forbi og sendte ham ud på langvarige ærinder eller havde brug for hjælp i møllen. Lille Hans blev af og til meget bedrøvet, for han var bange for, at hans blomster skulle tro, han havde glemt dem, men han trøstede sig ved tanken om, at mølleren jo var hans bedste ven. "Og for resten," plejede han sige, "så vil han jo forære mig sin trillebør, og det af ren og skær gavmildhed."

Så lille Hans arbejdede for mølleren, og mølleren sagde mange smukke ting om venskab, som Hans skrev ned i en lille bog, som han læste i om aftenen, for han var en flittig elev.

Nu skete det en aften, at lille Hans sad foran kaminen, da der lød en høj banken på hans dør. Det var en stormfuld nat, og vinden blæste og brølede så frygteligt om huset, at han i begyndelse tænkte, det måtte være stormen. Men så bankede det igen, og så en tredje gang, højere end nogen af de foregående.

"Det må være en eller anden fattig vandrer," sagde lille Hans til sig selv og gik til døren.

Der stod mølleren med en lygte i den ene hånd og en stor stav i den anden.

"Kære lille Hans," råbte mølleren, "jeg er i stor nød. Min lille dreng er faldet af en stige og er kommet til skade, og jeg er på vej til lægen. Men han bor så langt væk, og det er sådan et dårligt vejr, og så forekom det mig pludselig, at det ville være

langt bedre, om du hentede ham i stedet for mig. Du ved jo nok, at jeg vil give dig min trillebør, og derfor er det jo kun ret og rimeligt, at du gør noget for mig til gengæld."

"Selvfølgelig," råbte lille Hans, "jeg er meget beæret over, at du kommer til mig, og jeg vil straks tage afsted. Men du må låne mig din lygte, for natten er meget mørk, og jeg er bange for at falde i en grøft."

"Jeg er ked af det," svarede mølleren, "men det er min nyeste lygte, og det ville være et stort tab for mig, hvis der skete noget med den."

"Nå, men så skidt med det, jeg klarer mig uden den," sagde lille Hans, tog sin store pelsfrakke og sin varme, røde hue på, bandt et tørklæde om halsen og begyndte at gå.

Hvilken frygtelig storm var det! Natten var så sort, at lille Hans dårligt kunne se en hånd for sig, og vinden var så stærk, at han næppe kunne holde sig oprejst. Men han holdt sig tappert, og efter at han havde gået i hen ved tre timer, nåede han lægens hus og bankede på døren.

"Hvem banker?" råbte lægen, idet han stak hovedet ud af sit soveværelsesvindue.

"Det er lille Hans, doktor."

"Hvad vil du, lille Hans?"

"Møllerens søn er faldet ned fra en stige og er kommet til skade, og mølleren vil gerne have, De kommer med det samme."

"Udmærket!" sagde lægen og gav ordre til at gøre hesten klar, og hans store støvler, og hans lygte, og så kom han selv ned, og red afsted i retning af møllerens hus, med Hans travende i hælene.

Men stormen blev værre og værre, og regnen faldt i strømme, og lille Hans kunne ikke se, hvor han gik, eller holde trit med hesten. Til sidst fo'r han vild og vandrede ud over mosen, som var et meget farligt sted, der var fuldt af dybe huller, og derude druknede den stakkels lille Hans. Hans lig blev fundet den næste dag af nogle gedehyrder, liggende i et stort vandhul, og de bragte liget hen til landsbyen.

Alle kom til lille Hans' begravelse, for han var meget afholdt, og mølleren var den, der sørgede mest af dem alle.

"Jeg var hans bedste ven," sagde mølleren, "så det er kun ret og rimeligt, at jeg får den bedste plads;" og han gik forrest i begravelsestoget i en lang, sort frakke, og nu og da tørrede han øjnene med et stort lommetørklæde.

"Det er sandelig et stort tab for os alle," sagde smeden, da begravelsen var overstået, og de alle sammen sad hyggeligt bænket i kroen og drak krydret vin og spiste småkager.

"I hvert tilfælde for mig," svarede mølleren, "tænk, jeg havde næsten foræret ham min trillebør, og nu ved jeg virkelig ikke, hvad jeg skal stille op med den. Den er meget i vejen for mig derhjemme, og den er i en så ynkelig tilstand, at jeg ikke kan få noget for den, hvis jeg sælger den. Jeg skal virkelig passe på aldrig at give noget bort en anden gang. Man kommer altid til at lide for sin gavmildhed."

"Nå?" sagde vandrotten efter en lang pause.

"Ja, det var slutningen," sagde grønirisken.

"Men hvad blev der så af mølleren?" spurgte vandrotten.

"Åh, det ved jeg virkelig ikke," svarede grønirisken, "og jeg er da virkelig også ligeglad."

"Det er tydeligt, at De ikke ejer deltagelse i Deres natur," sagde Vandrotten.

"Jeg er bange for, at De ikke helt har fattet historiens morale," bemærkede grønirisken.

"Hvaffor én?" skreg vandrotten.

"Moralen."

"Mener De da, at historien har en morale?"

"Ja, bestemt," sagde grønirisken.

"Jamen ..." sagde vandrotten i en meget vred tone, "da mener jeg dog, De skulle have sagt det til mig, inden De begyndte. Hvis De havde gjort det, ville jeg slet ikke have lyttet efter Dem; ja, jeg ville have sagt "Bah!" ligesom kritikeren. Men det kan jeg jo gøre nu," og han råbte "Bah!" så højt han kunne, slog et slag med halen og forsvandt ned i sit hul.

"Nå, hvad synes De så om vandrotten?" spurgte anden, der kom sejlende derhen et par minutter efter. "Han har mange gode sider, men for mit eget vedkommende, så har jeg jo en moders følelser, og jeg kan aldrig se en inkarneret ungkarl uden at tårerne kommer mig op i øjnene."

"Jeg er alvorligt bange for, at jeg har generet ham," svarede grønirisken. "Ser De, jeg fortalte ham en historie med en morale."

"Åh! dét er altid en meget farlig ting at gøre," sagde anden.

Og det er jeg ganske enig med hende i.

Den fornemme raket

Kongesønnen skulle giftes, så der var almindelig glæde i landet. Han havde ventet et helt år på sin brud, og endelig var hun kommet. Hun var en russisk prinsesse og havde kørt hele vejen fra Finland i en slæde, der blev trukket af seks rensdyr. Slæden var lavet som en stor gylden svane, og mellem svanens vinger hvilede den lille prinsesse selv. Hendes lange hermelinskåbe nåede helt ned til hendes fødder, på hendes hoved sad en lille bitte sølvmorshue, og hun var lige så bleg som Sneslottet, hun kom fra. Så bleg var hun, at da hun kørte gennem gaderne, sagde alle folk: "Hun ligner en hvid rose," og så kastede de blomster ned på hende fra balkonerne.

Ved slottets låge stod prinsen og ventede på hende. Han havde drømmende violblå øjne, og hans hår var som guldtråde. Da han så hende, bøjede han det ene knæ mod jorden og kyssede hendes hånd.

"Dit billede var skønt," hviskede han, "men du er skønnere end dit billede," og den lille prinsesse rødmede.

"Før lignede hun en hvid rose," sagde en ung page til sin sidemand, "men nu ligner hun en rød rose," og hele hoffet var henrykt.

De næste tre dage gik alle rundt og sagde "hvid rose, rød rose, rød rose, hvid rose," og kongen gav befaling til at pagens løn skulle fordobles. Da han aldeles ingen løn havde, så fik han ikke mange penge ud af det, men det blev betragtet som en ære, og blev pligtskyldigst offentliggjort i *Hoftidende*.

Da de tre dage var gået, blev brylluppet fejret. Det var en strålende fest, og bruden og brudgommen gik hånd i hånd under en tronhimmel af purpurrødt fløjl, der var broderet med små perler. Så var der en hoffest, der varede i fem timer. Prinsen og prinsessen sad øverst i tronsalen og drak af et bæger af klar krystal. Kun de, der virkelig holdt af hinanden, kunne drikke af dette bæger, for hvis falske læber berørte det, blev det gråt og mat og grumset.

"Det er ganske klart, at de elsker hinanden," sagde den lille page, "så klart som krystal," og kongen fordoblede hans løn for anden gang. "Hvilken ære," sagde alle hoffolkene.

Efter festen skulle der være bal. Bruden og brudgommen skulle danse rosendansen sammen, og Kongen havde lovet at spille på fløjte. Han spillede meget dårligt, men der var aldrig nogen, der havde vovet at fortælle ham det, fordi han var kongen. I virkeligheden kunne han kun to melodier, og han var aldrig rigtig sikker på, hvilken af dem det var, han spillede, men det gjorde ikke noget, til alt hvad han gjorde, sagde folk: "Nydeligt, nydeligt."

Det sidste nummer på programmet var et stort fyrværkeri, der skulle gå af præcis ved midnat. Den lille prinsesse havde aldrig i sit liv set et fyrværkeri, så kongen havde befalet, at den kongelige kunstfyrværker skulle være der på hendes bryllupsdag.

"Hvordan ser fyrværkeri ud," spurgte hun prinsen en morgen, da de spadserede på terrassen.

"Det ligner nordlys," sagde kongen, der altid svarede på spørgsmål, som var henvendt til andre, "kun meget naturligere.

Jeg selv synes bedre om det, end om stjerneskud, fordi man altid ved, når det skal komme, ug det er lige så yndigt som mit eget fløjtespil. Du må virkelig se det."

Så blev der sat en stor tribune op nede i kongens have, og så snart den kongelige kunstfyrværker havde sat hver ting på sin rigtige plads, begyndte fyrværkeriet at tale sammen.

"Verden er virkelig dejlig," sagde en lille brilliantinesværmer, "se bare på de gule tulipaner. Næh, de kunne ikke være yndigere, selv om de var virkelige sværmere. Jeg er glad over, at jeg har rejst så meget, at rejse beriger ens ånd så vidunderligt og gør det af med alle ens fordomme."

"Kongens have er ikke verden, dit lille sværmerfæ," sagde et stort romerlys. "Verden er enorm, og det ville tage dig tre dage, at se den både på kryds og på tværs."

"Ethvert sted, man elsker, er verden for en," sagde en sol, der havde været forlovet med en gammel pakkasse i et tidligere liv, og som hovmodigede sig af et knust hjerte, "men kærligheden er ikke på mode mere, digterne har ødelagt den. De skrev så meget om den, så ingen mere ville tro dem, og det undrer mig ikke. Sand kærlighed lider i stilhed. Jeg kan selv huske – Men det har heller ikke noget at betyde nu. Romantikken hører fortiden til."

"Snak," sagde romerlyset, "romantikken dør aldrig. Den er ligesom Månen og lever evigt. Bruden og brudgommen for eksempel elsker hinanden på det varmeste. Jeg fik en hel del at vide om dem i morges af en haglpatron, der tilfældigvis opholdt sig i samme skuffe som jeg og kendte de sidste hofnyheder."

Men solen rystede på hovedet. "Romantikken er død, romantikken er død, romantikken er død," mumlede den. Den

hørte til dem, der tror, at hvis man siger en ting om og om igen rigtig mange gange, bliver det sandt til sidst.

Pludselig lød der en skarp, tør hoste. De vendte sig alle om. Den kom fra en stor hovent udseende raket, der var bundet fast til enden af en lang pind. Den hostede altid, før den gjorde en bemærkning, for at tiltrække sig den almindelige opmærksomhed.

"Hø, hø," sagde den, og alle var lutter øre undtagen den stakkels sol, der stadig rystede på hovedet og hviskede "Romantikken er død."

"Ro i salen! Ro i salen!" råbte en kineser. Den var et stykke af en politiker, og havde altid spillet en stor rolle på valgaftnerne, så den vidste, hvilke parlamentariske vendinger, der var passende til situationen.

"Ganske død," hviskede solen og så faldt hun i søvn.

Så snart der var blevet fuldstændig stilhed, hostede raketten for tredje gang og begyndte. Han talte meget langsomt og tydeligt, som om han dikterede sine memoirer og hele tiden så over skulderen på den, han talte til. Han havde virkelig et meget fornemt væsen.

"Hvilken lykke for kongens søn," bemærkede han, "at han skal giftes på den selvsamme dag, som jeg skal gå af. Ja det kunne virkelig ikke have været bedre for ham, hvis det havde været planlagt, men sådan er det jo – prinser er altid heldige."

"Ih Gud," sagde den lille brilliantinesværmer. "Jeg troede nu det var lige omvendt, og at det var os, der skulle gå af til prinsens ære."

"Der er måske sådan, du føler det," svarede han, "ja, jeg nærer endog ingen tvivl om, at det er det, men med mig er det

anderledes. Jeg er en meget fornem raket, og kommer af fornemme forældre. Min moder var den mest fejrede sol i sin tid, og var bekendt for sin graciøse dans. Da hun endelig gjorde sin store offentlige fremtræden drejede hun rundt nitten gange, før hun gik ud, og for hver omdrejning kastede hun syv lyserøde stjerne ud i luften. Hun var tre og en halv fod i diameter og fremstillet af det allerfineste krudt. Min fader var en raket som jeg selv, af fransk afstamning. Han fløj stå højt, at folk blev bange for, at han aldrig ville komme ned igen. Men det gjorde han nu alligevel, for han havde en venlig indstilling til alting, og han faldt på den smukkeste måde i en byge af gyldne regndråber. Bladene beskrev hans præstation i meget flatterende vendinger. Ja, *Hoftidende* kaldte ham endog en triumf indenfor den pylotekniske kunst."

"Pyrotekniske – du mener pyrotekniske," sagde et bengalsk blus. "Jeg ved, det hedder pyroteknisk, for jeg har selv set det stå med store bogstaver uden på min egen kasse."

"Nå, men jeg sagde altså pyloteknisk," svarede raketten i en streng tone, og det bengalske blus følte sig så nedgjort, at han straks gav sig til at tyrannisere de små sole for at vise, at han trods alt stadig var en person af en vis vigtighed.

"Jeg ville have sagt ... jeg ville have sagt," fortsatte raketten, "ja, hvad var det nu, jeg talte om?"

"Du talte om dig selv," svarede romerlyset.

"Selvfølgelig, jeg vidste nok, at jeg talte om et eller andet interessant emne, da jeg blev så skammeligt afbrudt. Jeg kan ikke udstå råhed og dårlige manerer af enhver art, for jeg er umådelig følsom. Der findes ingen andre i hele verden, der er så følsom som jeg – det er jeg ganske sikker på."

"Hvad er det at være følsom?" sagde kineseren til romerlyset.

"Det er, når man altid træder andre over tæerne, fordi man selv har ligtorne," svarede romerlyset hviskende, og kineseren var lige ved at eksplodere af latter.

"Må jeg spørge, hvad I ler af?" spurgte raketten; "*jeg* ler ikke."

"Jeg ler, fordi jeg er lykkelig," svarede kineseren.

"Det er en meget egenkærlig grund," svarede raketten, "hvad ret har du til at være lykkelig? Du burde tænke lidt mere på andre. Ja, faktisk burde du tænke på mig. Jeg tænker altid på mig selv, og jeg forventer, at alle andre gør det samme. Det kaldes for sympati. Det er en smuk dyd, og jeg ejer den i høj grad. Tænk for eksempel på, hvis der sket mig noget i aften, hvilken ulykke for alle! Prinsen og prinsessen ville aldrig blive lykkelige igen, hele deres ægteskab ville være ødelagt, og kongen ... jeg ved, at kongen aldrig ville komme over det. Når jeg rigtig tænker på mig selv og den vigtige stilling, jeg indtager, er jeg lige ved at briste i tårer."

"Hvis De ønsker at glæde andre," sagde romerlyset, "så skulle De hellere se at holde Dem tør."

"Ja, det ved Gud," udbrød det bengalske blus, som igen var kommet i godt humør, "det er da almindelig sund fornuft."

"*Almindelig* sund fornuft, det vil jeg nok sige," sagde raketten indigneret. "Men I glemmer vist, at jeg er meget ualmindelig og meget fornem, Alle og enhver kan jo have sund fornuft, vel at mærke hvis de ikke har nogen fantasi. Men jeg har fantasi, for jeg tænker aldrig på tingene, sådan som de er i virkeligheden, jeg tænker på dem som noget helt andet. Og hvad angår det at holde mig tør, så er der åbenbart ingen her, der er i stand til at påskønne en følsom natur som min. Men heldigvis for mig er

jeg ligeglad. Det eneste, der bringer én gennem livet, er bevidstheden om, at alle andre er én selv underlegne, og det er noget, jeg altid selv har lagt vægt på. Men ingen af jer har nogen følelser. Her står I nu og ler og fjaser ganske som om prinsen og prinsessen ikke lige var blevet gift."

"Ja, naturligvis," råbte en lille ildkugle, "hvorfor ikke? Det er da en umådelig glædelig begivenhed, og når jeg flyver op i luften, vil jeg fortælle alle stjernerne det hele. I skal bare se, hvor de vil blinke, når jeg fortæller dem om den smukke brud."

"Uf, sikken et tarveligt syn på livet," sagde raketten, "men jeg havde ikke ventet mig andet. Du indeholder ikke noget, du er hul og tom. Tænk dig engang, du: prinsen og prinsessen kommer måske til at bo i et land, hvor der er en dyb flod, og så har de måske én eneste søn, en lille lyslokket dreng, med violblå øjne ligesom prinsen selv, og så går han måske en dag ud at spadsere med sin amme. Og så falder ammen måske i søvn under et stort hyldetræ, og så falder drengen måske i vandet og drukner. Hvilken skrækkelig ulykke! De stakler, at miste deres eneste søn. Det er virkelig alt for forfærdeligt. Jeg forvinder det aldrig."

"Men de har ikke mistet deres eneste søn," sagde kanonslaget, "der er slet ikke sket nogen ulykke."

"Jeg har aldrig sagt, at der *var* sket noget, jeg sagde at der *kunne* ske noget. Hvis de virkelig havde mistet deres eneste søn, ville det ingen nytte være til, at snakke mere om den ting. Jeg kan ikke fordrage folk, der græder, når barnet *er* druknet. Men når jeg tænker på, at de *kunne* miste deres eneste søn, så sætter det mig i stor affekt."

"Det vil jeg tro," råbte det bengalske blus. "De er virkelig også det mest affekterede, jeg nogensinde har set."

"De er den mest ubehøvlede person, jeg nogensinde har set," sagde raketten, "og De har ingen forstand på mit venskab for prinsen."

"Å, De kender ham jo ikke engang," brummede romerlyset.

"Jeg har aldrig sagt, at jeg kender ham," svarede raketten, "og jeg tør nok sige, at hvis jeg kendte ham, ville jeg aldeles ikke være hans ven. Det er en meget farlig ting at kende sine venner."

"De gjorde virkelig bedre i at holde Dem tør," sagde ildkuglen, "det er det, det kommer an på."

"Ja, jeg tvivler ikke på, at det gælder for Dem," svarede raketten, "men jeg græder når det passer mig," og han brast virkelig ud i rigtige tårer, der løb ned ad hans pind ligesom regndråber, og som nær havde druknet to små biller, der netop havde i sinde at sætte bo sammen og søgte efter et godt tørt sted at slå sig ned på.

"Han må være af et meget romantisk naturel," sagde solen, "for han græder, selv når der ikke er noget at græde for," og hun drog et dybt suk og tænkte på sin postkasse.

Men romerlyset og det bengalske blus var højst indignerede, og gentog ustandselig: "Sådan noget svindel! Sådan noget svindel!" for det var praktisk indstillede folk, og når der var noget, der mishagede dem, kaldte de det altid for svindel.

Nu stod Månen op som et strålende sølvskjold, og stjernerne begyndte at skinne, og en sød musik lød fra slottet.

Prinsen og prinsessen førte dansen op. De dansede så dejligt, at de store hvide liljer kiggede ind ad vinduet og så på dem, og de store røde valmuer bøjede deres hoveder og slog takt til.

Klokken slog ti, den slog elleve og den slog tolv og ved det sidste midnatsslag kom alle ud på terrassen, og kongen sendte bud efter den kongelige kunstfyrværker.

"Lad fyrværkeriet begynde," sagde kongen, og den kongelige kunstfyrværker gjorde et dybt buk, og gik ned til enden af haven. Han havde seks hjælpere med sig, og hver af dem bar en tændt fakkel på enden af en lang stang.

Det var virkelig et strålende syn.

Schsss! Schsss! lød det fra solen, idet hun drejede rundt. Bum! Bum! så gik romerlyset. Brilliantinesværmerne dansede rundt over hele haven og det bengalske blus gjorde alting purpurrødt.

"Farvel," råbte ildkuglen, da han fløj bort med en regn af små bitte blå gnister.

Plaf! Plaf! svarede kineserne, der morede sig kosteligt.

De var alle sammen en stor succes, undtagen den fornemme raket. Den var blevet så fugtig af at græde, at den slet ikke kunne gå af. Det bedste ved ham var jo krudtet, og det var så vådt af tårer, at det var blevet ganske ubrugeligt. Alle hans fattige slægtninge, som den aldrig plejede at tale til, undtagen med en hånlig mine, skød op imod himlen som vidunderlige gyldne ildblomster. Hurra! Hurra! råbte hoffet og den lille prinsesse lo af fornøjelse.

"Jeg antager, at de gemmer mig til en eller anden storartet lejlighed," sagde raketten, "det må uden tvivl være meningen." Og den så mere hoven ud end nogensinde før.

Næste dag kom arbejdsmændene for at rydde op.

"Dette er øjensynlig en deputation," sagde raketten, "jeg vil modtage dem med klædelig værdighed." Så stak han næsen i

sky og gav sig til at rynke panden strengt, som om han tænkte på et eller andet meget vigtigt emne. Men de lagde slet ikke mærke til ham, før lige da de skulle til at gå. Da fik den ene af dem øje på den. "Hov," råbte han, "der skal du se, sikken en ækel gammel raket," og han kastede ham over muren, ned i grøften.

"*Ækel* raket, *ækel* raket," sagde han, da den fløj gennem luften. "Umuligt! *Ædel* raket, det er det, manden har sagt. *Ækel* og *ædel* lyder omtrent ens, det er i virkeligheden også ofte det samme;" og så faldt den ned i mudderet.

"Her er ikke videre komfortabelt," bemærkede han, "men det er sikkert et eller andet fashionabelt badested, og de har sendt mig hertil for min sundheds skyld. Mine nerver er også virkelig aldeles ødelagte og kræver hvile."

Så kom der en lille frø med øjne så klare som diamanter og grønspættet skind, svømmende hen til den.

"En nyankommen, ser jeg," sagde frøen, "det er det, jeg siger, når alt kommer til alt, er der intet som mudder. Giv mig regnvejr og en grøft, og jeg er fuldkommen lykkelig. Tror De, det vil blive en våd eftermiddag? Jeg håber det rigtignok, men himlen er ganske blå og skyfri. Det er skade."

"Hø, hø," sagde raketten og begyndte at hoste.

"Sikken dejlig stemme, De har," sagde frøen, "det ligner skam aldeles et kvæk, og kvækken er den yndigste musik i verden. De vil komme til at høre vores sangforening i aften. Vi sidder i den gamle andedam derhenne ved bondegården, og så snart Månen står op, begynder vi. Det lyder så henrivende, så alle ligger vågne for at høre på os. Det er sandelig ikke længere siden end i går, jeg hørte bondekonen sige til sin mor, at hun havde ikke

fået blund i øjnene i nat for vor skyld. Det er overordentlig tilfredsstillende at være så populær."

"Hø, hø," sagde raketten arrigt, det ærgrede den så frygteligt, at den ikke kunne få et ord indført.

"Ved Gud en dejlig røst," fortsatte frøen. "Jeg håber, at De vil komme over til andedammen. Jeg er ude for at se efter mine døtre. Jeg har seks smukke døtre og jeg er bange for, at hr. Langeben skal møde dem. Han er en fuldstændig bussemand og ville ikke betænke sig på at spise dem til frokost. Nå, farvel. Jeg har virkelig haft overmåde megen fornøjelse af vores konversation."

"Konversation, det vil jeg nok sige!" sagde raketten. "Det er jo Dem, der hele tiden har talt. Det er en rar konversation."

"Der må være én til at høre efter," sagde frøen, "og jeg kan godt lide selv at føre talen. Det sparer tid, og så slipper man for at diskutere."

"Men jeg holder nu så meget af at diskutere," sagde raketten.

"Gud, det kan jeg da ikke forstå," sagde frøen høfligt, "det er da forfærdelig simpelt at diskutere, for i det gode selskab har enhver den samme mening. Farvel igen, der kommer mine døtre henne;" og den lille frø svømmede bort.

"De er meget irriterende," sagde raketten, "og meget uopdragen. Jeg hader folk, der kun taler om sig selv, sådan som De, når man selv har lyst til at tale om sig selv, sådan som jeg. Det er, hvad jeg vil kalde egoisme, og det er en meget afskyelig egenskab, især for folk som jeg, der jo er vel bekendt for mit sympatiske naturel. I virkeligheden burde De tage eksempel efter mig; De kunne vanskelig finde Dem en bedre model. Og nu, hvor De har lejligheden, burde De virkelig benytte Dem af

den, for jeg vil straks tage tilbage til hoffet. Jeg er meget populær ved hoffet, så populær, at prinsen og prinsessen blev gift i går til min ære. Men det vidste De naturligvis ikke, De er jo så provinsiel."

"Det kan ikke nytte noget at tale til ham," sagde en guldsmed, der sad i toppen af et langt, brunt siv; "slet ikke, for han er allerede væk."

"Jaja, det er værst for ham selv," svarede raketten. "Jeg har ikke i sinde at lade være med at tale til ham, bare fordi han ikke hører efter. Jeg holder af at høre mig selv tale. Det er én af mine største fornøjelser. Jeg fører ofte lange samtaler med mig selv ganske alene, og jeg er så klog, at jeg undertiden ikke forstår et ord af, hvad jeg selv siger."

"Så skulle De skam holde forelæsning i filosofi," sagde guldsmeden; og den spredte sine to nydelige florsvinger ud og svirrede op i himlen.

"Hvor dumt af ham, at han ikke blev!" sagde raketten. "Jeg er sikker på, at han ikke ofte får en sådan lejlighed til at forbedre sin ånd. Men jeg er da ligeglad. Et sådant geni som mit vil nok blive anerkendt en skønne dag;" og han lod sig synke lidt længere ned i mudderet.

Efter nogen tids forløb kom der en stor hvid and svømmende op imod den. Den havde gule ben og svømmehud på fødderne, og blev betragtet som en stor skønhed på grund af sin vraltende gang.

"Rap, rap," sagde hun. "Du var da en grinagtig størrelse, må jeg spørge, om du er født sådan, eller om det er resultatet af et ulykkestilfælde?"

"Det er tydeligt at mærke, at De altid har levet på landet," svarede raketten, "ellers ville De vide, hvem jeg er. For resten undskylder jeg Deres uvidenhed. Det ville være unfair at forlange af andre, at de skulle være lige så fornemme som én selv. De vil sikkert blive forbavset, når De hører, at jeg kan flyve helt op i himlen og komme ned igen i en byge af gylden regn."

"Det synes jeg nu ikke, der er stort ved," sagde anden, "for jeg kan aldeles ikke se, hvad det skal gavne til. Næh, hvis De kunne pløje markerne som oksen, eller trække en vogn som hesten, eller passe på fårene som hyrdehunden, det ville der være noget ved."

"Min gode ... person," læspede raketten i en meget ophøjet tone, "jeg ser, at De hører til de lavere klasser. En person i min stilling er aldrig nyttig. Vi har en ganske særlig dannelse, og det er mere end tilstrækkeligt. Jeg selv har ingen sympati for arbejde af nogen som helst art, mindst af alt for den slags arbejde, som De synes at anbefale. Når jeg skal være ærlig, har jeg altid været af den mening, at hårdt arbejde simpelthen er noget, man må tage sin tilflugt til, når man ikke har noget som helst at bestille."

"Nå, nå," sagde anden, der var af et meget fredsommeligt gemyt og aldrig skændtes med nogen, "hver sin smag. Jeg håber i hvert tilfælde, at De har i sinde at slå Dem ned her."

"Å! Gud nej," svarede raketten, "jeg er kun en gæst, en fin gæst. I grunden finder jeg dette sted temmelig kedeligt. Her er hverken selskabelighed eller ensomhed. Det er jo nærmest en forstad. Jeg tager sandsynligvis tilbage til hoffet, for jeg ved, at jeg er bestemt til at gøre furore i verden."

"Jeg har selv en gang haft i sinde at træde ind i det offentlige liv," bemærkede anden, "der er meget, der trænger til at reformeres. Ja, for nogen tid siden besteg jeg endog talerstolen ved et møde, og vi afgav erklæringer og forkastede alt, hvad vi ikke syntes om. Men for resten lod det ikke til at gøre nogen virkning. Så nu går jeg ind for et hyggeligt hjemmeliv, og passer min familie."

"Jeg er skabt til det offentlige liv," sagde raketten, "og ligeså alle mine slægtninge, lige ned den allermest ydmyge af dem. Når og hvor vi viser os, vækker vi stor opsigt. Ja, jeg er jo ikke selv trådt frem, men når jeg gør det, bliver det et strålende syn. Hvad angår hyggeligt hjemmeliv, så ældes man hurtigt ved det, og det afholder ens tanker fra højere emner."

"Ah! højere tanker, det lyder jo meget fint," sagde anden, "men nu kommer jeg til at tænke på, at jeg er sulten." Og så svømmede den ned ad grøften og sagde: "Rap, rap."

"Kom tilbage! kom tilbage!" skreg raketten, "jeg har en hel masse at sige Dem;" men anden tog ingen notits af den. "Jeg er glad over, at hun er væk," sagde han til sig selv, "hele hendes tankegang havde et afgjort middelklassepræg:" og han sank endnu lidt dybere ned i mudderet, og gav sig til at tænke på geniets ensomhed, da to små drenge i hvide bluser pludselig kom løbende ned ad grøftekanten med en kedel og noget kvas.

"Dette her er sikkert deputationen," sagde raketten og prøvede på at se meget værdig ud.

"Halløj!" råbte den ene af drengene, "se denne her gamle pind – hvor mon den kommer fra;" og så tog han raketten op af grøften.

"*Gammel pind!*" sagde raketten, "*gylden pind* mener han vist. Ja, gylden pind er meget tilfredsstillende. Jeg tror han tager for en af hoffets embedsmænd."

"Lad os lægge den på bålet," sagde den anden dreng, "den vil hjælpe til med at få kedlen i kog."

Så samlede de kvaset sammen og smed raketten øverst og tændte ild.

"Dette her er storartet," skreg raketten, "de lader mig gå af i fuldt dagslys, så alle og enhver kan se mig."

"Skal vi lægge os lidt til at sove," sagde de, "og når vi så vågner, vil kedlen være i kog," og så lagde de sig ned i græsset og lukkede øjnene.

Raketten var meget fugtig, så det tog lang tid, inden den ville fænge, men til sidst tog ilden dog fat i ham.

"Nu går jeg af," skreg han og gjorde sig meget stiv og rank. "Jeg ved, at jeg vil komme meget højere op end stjernerne, meget højere end Månen, meget højere end Solen: I skal se, jeg kommer så højt op at ..."

Sisss! Sisss! Sisss! og han gik lige op i luften.

"Vidunderligt!" skreg den. "Således vil jeg altid blive ved. Hvor jeg gør lykke!"

Men der var ingen, der så den.

Så begyndte han at mærke en underlig dirrende fornemmelse over det hele.

"Nu eksploderer jeg," skreg den. "Jeg stikker hele verden i brand og gør sådan et spektakel, at folk ikke skal tale om andet i et helt år." Og den eksploderede virkelig. Pif! Paf! lød krudtet. Der var ingen tvivl om det.

Men der var ingen, der hørte den, ikke engang de små drenge, for de sov så fast.

Alt, hvad der nu var tilbage af den, var stokken, og den faldt lige ned på ryggen af en gås, der gik sig en tur langs grøftekanten.

"Ih, du store Gud!" skreg gåsen. "Nu begynder det skam at regne med pinde;" og den styrtede sig i vandet.

"Jeg vidste nok, at jeg ville vække enorm opsigt," gispede raketten og gik ud.

Den unge konge

Det var aftenen før den dag, der var bestemt til kroningen, og den unge konge sad alene i sit pragtfulde værelse. Hans kavalerer havde alle trukket sig tilbage med dybe buk, overensstemmende med ceremoniellet og havde samlet sig i slottets store sal for at modtage de sidste instrukser af ceremonimesteren; der var nemlig nogle af dem, som endnu havde ganske naturlige manerer, hvilket jeg næppe behøver at sige er en dødssynd for en hofkavaler.

Den unge fyr – for han var kun en ung fyr, blot lo år gammel – var ikke ked af, at de var gået; og han havde kastet sig med et dybt lettelsens suk ned på de bløde hynder i sin broderede seng og lå der med store øjne og åben mund som en brun skov-faun eller et ungt dyr fra skoven, som jægerne lige havde fanget.

Og det var virkelig jægere, der havde fundet ham, næsten ved et tilfælde, da han barbenet og med sin fløjte i hånden drev den fattige gedehyrdes hjord, som havde opfostret ham, og hvis søn han altid havde troet, han var. Den gamle konges eneste datters barn i et hemmeligt ægteskab med en, som stod langt under hende i stand – en fremmed, fortalte nogle, som ved sit vidunderlige lutspils trylleri havde vundet den unge prinsesses kærlighed; mens andre talte om en kunstner fra Rimini, som prinsessen havde vist megen, måske alt for megen ære og som pludselig var forsvundet fra byen, og havde efterladt sit arbejde i domkirken ufuldført – og da han kun var en uge gammel, stjålet fra sin moder, mens hun sov, og overgivet i en simpel bonde og hans kones varetægt, som selv ingen børn havde og

boede i en afsides del af skoven, over en dags ridt fra hovedstaden. Sorg, eller, som hoflægen sagde, pest, eller, som nogle mente, måske en hurtigvirkende italiensk gift i et bæger kryddervin, dræbte i løbet af en time efter hendes opvågnen den hvide pige, som havde født ham, og da den tro tjener, som havde barnet foran på sadlen, sprang ned fra sin udmattede hest og bankede på gedehyrdens simple dør, var prinsessens afsjælede legeme allerede lagt i en åben grav, som var blevet gravet på en afsides kirkegård uden for byen, en grav, i hvilken man fortalte, at et andet legeme allerede hvilede, nemlig den unge mands, som havde været af en så vidunderlig og sjælden skønhed, hvis hænder var bundet bag på ryggen med reb og hvis bryst var gennemboret med mange røde stik.

Sådan var i det mindste den historie, som folk hviskende fortalte hinanden. Sikkert var det imidlertid, at den gamle konge, da han lå på sit dødsleje – hvad enten det nu var af samvittighedsnag over sin synd, eller blot fordi han ønskede, at kronen skulle blive i hans slægt – havde sendt bud efter drengen og i overværelse af statsrådet havde anerkendt ham som sin arving.

Og det syntes, at han, uge fra det øjeblik, han var blevet anerkendt, havde vist tegn på den mærkelige lidenskab for skønhed, som var bestemt til at få så stor indflydelse på hans liv. De, som fulgte ham rundt i den suite værelser, som var stillet til hans rådighed, talte ofte om det glædesskrig, han udstødte, da han så den kostbare dragt og de pragtfulde juveler, han skulle bære, og om den næsten vilde glæde, med hvilken han kastede sin simple lædertrøje og grove fåreskinds frakke. Men undertiden savnede han dog det frie liv i skoven og kunne

tit rase over de kedsommelige hofceremonier, som optog så meget af dagen; men det vidunderlige slot – som man kaldte *Joyeuse* – og som nu var hans, syntes ham at være en ny verden, som han var ganske fremmed for i sin glæde; og så snart han kunne slippe væk fra statsrådet eller audienssalen, stormede han ned af den store trappe med løver af forgyldt bronze og trin af funklende porfyr og gik fra værelse til værelse og igennem de lange gange ligesom en, der søger lindring for en pine i skønheden, en slags helbredelse for en sygdom.

På disse opdagelsesrejser, som han kaldte dem – og de var virkelig rigtige rejser gennem et pragtfuldt land – blev han undertiden fulgt af de slanke, lyshårede pager med deres flagrende kapper og muntert viftende sløjfer, men som oftest ønskede han at være alene, idet han følte, ved hjælp af et vist sikkert instinkt, som næsten var en hellig anelse, at kunstens hemmeligheder erfares bedst i ensomhed og at skønheden, ligesom visdommen, holder mest af den ensomme dyrker. –

Der gik mange besynderlige historier om ham fra den periode. Man fortalte, at en stor borgmester, som kom for at aflevere en blomstrende oratorisk tale på byens borgeres vegne, havde set ham knæle i tilbedelse foran et stort maleri, som lige var kommet fra Venezia og som syntes at forkynde dyrkelsen af nogle nye guder. Ved en anden lejlighed havde han været savnet i adskillige timer og efter en lang søgen havde man fundet ham i et lille kammer i et af slottets nordlige småtårne, stirrende, som om han var hypnotiseret, på en græsk gemme, i hvilken der var udskåret et billede af Adonis. Han havde også, sådan gik sladderen, set ham presse sine varme læber mod en antik statues marmorpande, som man havde fundet i en flodseng, da

man byggede stenbroen, og som bar indhugget Hadrians bithyniske slaves navn. Han havde tilbragt en hel nat med at iagttage månelysets strålers virkning på et sølvbillede af Endymion.

Alle sjældne og kostbare ting udøvede stor fortryllelse over ham og i sin iver for at skaffe sig dem, havde han sendt mange købmænd ud, nogle for at tiltuske sig rav hos de rå fiskerfolk mod nord, andre til Ægypten for at hente den mærkelige grønne turkis, som kun findes i kongernes grave og som siges at besidde magisk kraft, andre til Persien efter silketæpper og malet porcelæn og atter andre til Indien for at købe flor og farvet elfenben, månesten og armbånd af nefrit, sandeltræ, blå emalje og sjaler af fin uld.

Men hvad der optog ham mest var den dragt, han skulle bære til kroningen, dragten af guldmor og den rubinbesatte krone, og sceptret med rækker og ringe af perler. Det var netop dette, han tænkte på, da han lå på ryggen i sin luksuøse seng og så på den store fyrreknude, som lå og brændte ud i den åbne kamin. Tegningerne, som tidens berømteste kunstnere havde tegnet, havde været forelagt ham for mange måneder siden og han havde givet befaling til, at håndværkerne skulle arbejde ustandselig dag og nat, og at man skulle søge verden over efter ædelstene, som passede i kostbarhed til deres arbejde. I tanken så han sig selv stående foran højalteret i domkirken i en konges pragtfulde skrud, og et smil spillede længe på hans drengelæber og lyste med en klar flamme i hans mørke skovøjne.

Efter nogen tids forløb rejste han sig op, lænede sig mod kaminens udskårne bislag og så sig om i det halvmørke værelse. På væggene hang kostbare tapeter, som forestillede *Skønhedens*

Sejr. Et stort linnedskab, indlagt med agat og lapislazuli, fyldte det ene hjørne og lige over for vinduet stod et morsomt lavet skab med lakerede døre, indlagt med pulveriseret guld, oven på hvilket stod nogle fine venetianske glasbægere og en kumme af mørkåret onyx. Blege valmuer var broderet på sengens silkeovertræk, ligesom om de var faldet ud af søvnens trætte hånd, og større søjler af riflet elfenben bar den fløjls tronhimmel, ud fra hvilken der sprang store buske af strudsfjer, ligesom en hvid strøm op mod det tavlede lofts blege sølv. En leende Narcissus af grønt bronze holdt et poleret spejl op over hovedet. På bordet stod en flad skål af ametyst.

Udenfor kunne han se domkirkens store kuppel, som ragede op over husenes skygger som en boble, og de trætte skildvagter, som gik frem og tilbage på den tågede terrasse ved floden. Langt borte i en have sang en nattergal. En berusende duft af jasminer trængte ind igennem det åbne vindue. Han strøg de brune krøller væk fra panden, tog sin lut og lod fingrene løbe hen over strengene. Hans tunge øjenlåg faldt i og en besynderlig mathed kom over ham. Han havde aldrig før følt så tydeligt eller med en så intens glæde det magiske mysterium ved smukke sager.

Da midnatsklokken rungede fra klokketårnet, trykkede han på en knap, hans pager trådte ind og afklædte ham med stort ceremoniel, hældte rosenvand over hans hænder og strøede blomster på hovedpuden. Et par minutter efter, at de havde forladt værelset, faldt han i søvn.

Og mens han sov, drømte han en drøm, og dette var hans drøm:

Det forekom ham, at han stod i et langt, lavt tagkammer mellem mange snurrende og klaprende væve. Det sparsomme dagslys kom ind igennem de tilgitrede vinduer og viste ham vævernes udtærede skikkelser bøjet over deres arbejde. Blege, sygeligt udseende børn var krøbet sammen på den store tværbjælke. Når skytlerne slog imod rendegarnet, løftede de det store tværbræt op, og når skytlerne standsede, lod de planken falde og pressede trådene sammen. Deres ansigter var udtærede af sult og deres tynde hænder rystede og skælvede. Nogle magre kvinder sad ved et bord og syede. En rædsom lugt gennemtrængte det hele. Luften var dårlig og tung og væggene drev af nedsivende fugtighed.

Den unge konge gik hen og stillede sig ved siden af en af væverne og iagttog ham.

Og væverne så vredt på ham og sagde: "Hvorfor står du og ser på mig? Er du en spion, som vor mester har sat ud på os?"

"Hvem er din mester?" spurgte den unge konge.

"Vor mester," svarede væveren bittert, "er et menneske ligesom jeg selv. Og dog, der er en eneste forskel imellem os – at han bærer fine klæder, mens jeg går i pjalter, og mens jeg er syg af sult, er han ikke langt fra at blive overfedet."

"Landet er frit," sagde den unge konge, "og du er ikke nogen mands slave."

"I krig bliver de svage de mægtiges slaver," svarede væveren, "og under fred bliver de fattige de riges slaver. Vi er nødt til at arbejde for at kunne leve, og de giver os en så ussel løn, at vi dør. Vi træller for dem dagen lang, og de dynger guld sammen i deres pengekister, mens vore brødre sygner hen i de unge år og vore kæres ansigter bliver hårde og onde. Vi stamper druerne

og de andre drikker vinen. Vi sår kornet, men hjemme hos os har vi intet brød. Vi bærer lænker, skønt man ikke kan se dem; og vi er slaver, skønt man kalder os frie mænd."

"Er det sådan med alle?" spurgte kongen.

"Det er sådan med alle," svarede væveren, "såvel for den unge som for den gamle, for kvinder såvel som for mænd, for de små børn som for de lidt ældre. Købmændene udbytter os, og vi er nødt til at gøre, som de vil. Præsterne rider ved siden af og læser deres rosenkrans, og ingen tænker på at tage sig af os. Fattigdommen kryber med sine sultne øjne igennem vore solløse gader og synden med sit kogende ansigt følger den i hælene, elendigheden vækker os om morgenen og skammen sidder hos os om aftenen. Men hvad vedkommer alt dette dig? Du er jo ikke en af vore. Dit ansigt er alt for lykkeligt!" Og han vendte sig skulende bort og slog skyttelen mod væven, og den unge konge så, at den tråd, der sad på væven, var af guld.

En rædsel greb ham, og han sagde til væveren: "Hvis kjortel er det, du væver?"

"Det er den unge konges kroningskåbe," svarede han, "men hvad kommer det dig ved?"

Men den unge konge gav et højt skrig og vågnede, og se, han var i sit eget værelse og gennem vinduet så han den store gule måne hænge i den disede luft.

Og han faldt atter i søvn og drømte, og dette var hans drøm:

Han syntes, at han lå på dækket af en stor galej, som blev roet af hundrede slaver. På et tæppe ved siden af ham sad skibets kaptajn. Han var sort som ibenholt, og haus turban var af rød silke. Store sølv-ørenringe tyngede hans tykke øreflipper ned og i sine hænder holdt han et par elfenbens vægte.

Slaverne var nøgne, kun med et pjaltet lændeklæde og hver mand var lænket til sin nabo. Den stikkende sol brændte lige ned på dem, og negrene løb op og ned ad mellemgangen og slog dem med læderpiske. De strakte deres tynde arme ud og drev de tunge årer igennem vandet. Det salte sprøjt fløj fra årebladene.

Endelig nåede de en lille bugt og begyndte at lodde. En sagte vind blæste inde fra kysten og pudrede dækket og det store latinersejl med et fint rødt støv. Tre arabere på vilde æsler red ud og kastede spyd mod dem. Kaptajnen tog en malet bue og skød en af dem igennem struben. Han faldt tungt ned i brændingen og hans kammerater galoperede væk. En kvinde indhyllet i et gult slør fulgte langsomt efter, mens hun så tilbage på det døde legeme.

Så snart de havde kastet anker og halet sejlet ned, gik negrene ned i lasten og kom op med en lang rebstige, som var behængt med tunge blylodder. Kaptajnen kastede den udenbords, efter at have gjort den fast til to jernstøtter på dækket. Derpå greb negrene den yngste af slaverne og afførte ham lænkerne, fyldte hans næsebor og øren med voks og bandt en stor sten omkring hans ankel. Han krøb møjsommeligt ned af stigen og forsvandt i søen. Nogle små bobler viste sig, hvor han forsvandt. Andre af slaverne kiggede nysgerrigt ud over rælingen. I forstavnen af galejen sad en haj-maner og slog monotont på en tromme.

Lidt efter kom dykkeren op af vandet og hang pustende i stigen med en perle i sin højre hånd. Negrene snappede den fra ham og smed ham ud igen. Slaverne faldt atter i søvn over årerne.

Den ene gang efter den anden kom han op og hver gang bragte han en pragtfuld perle med op. Kaptajnen på galejen vejede dem og gemte dem i en lille pung af grønt læder.

Den unge konge prøvede på at tale, men hans tunge syntes at klæbe sig til ganen i munden og hans kæber nægtede at bevæge sig. Negrene sludrede med hinanden og begyndte at slås om en krans af smukke perler. To traner fløj rundt om skibet.

Endelig kom dykkeren op for sidste gang og den perle, han bragte med, var skønnere end alle Ormuz' perler, for den var dannet ligesom fuldmånen og hvidere end morgenstjernen. Men hans ansigt var forfærdelig blegt, og idet han styrtede om på dækket, stod blodet ud af hans øren og næsebor. Et øjeblik skælvede han og derefter blev han ganske stille. Negrene trak på skuldrene og kastede liget over bord.

Men kaptajnen på galejen lo, rakte ud efter perlen og tog den, og da han så den, trykkede han den til sit ansigt og knælede. "Den skal være til den unge konges scepter," sagde han, og han gav negrene tegn til, at de skulle lette ankeret.

Og da den unge konge hørte dette, udstødte han et højt skrig og vågnede, og igennem vinduet så han de lange grå fingre af daggryet klynge sig til de svindende stjerner.

Og han faldt atter i søvn og drømte og dette var hans drøm:

Han drømte, han vandrede igennem en mørk skov, i hvilken der hang de mærkeligste frugter og voksede de pragtfuldeste giftige blomster. Hugormene hvæsede ad ham, da han gik forbi, og de smukke papegøjer fløj skrigende fra gren til gren. Store skildpadder lå og sov i det varme mudder. Træerne var fulde af aber og påfugle.

Han gik og gik, til han nåede udkanten af skoven, og der så han en umådelig masse mennesker arbejde hårdt i en udtørret flodseng. De kravlede op ad klippen ligesom myrer. De huggede dybe gange i bjerget og gik derind. Nogle af dem kløvede klipperne med store økser og andre rodede i sandet. De rev kaktus op med rode og trampede på de skarlagensrøde blomster. Alle havde meget travlt, de råbte til hinanden og ikke en var ledig.

Fra en mørk klippehule iagttog Døden og Gerrigheden dem, og Døden sagde: "Jeg er træt, giv mig en tredjedel af dem og lad mig så gå."

Men Gerrigheden rystede på hovedet og svarede: "Det er mine tjenere."

Og Døden sagde til hende: "Hvad er det, du har i hånden?"

"Jeg har tre hvedekorn," svarede hun, "men hvad vil du med dem?"

"Giv mig et af dem," bad Døden, "til at plante i min have, blot et eneste af dem, så skal jeg nok gå."

"Du får ingenting af mig," sagde Gerrigheden og hun skjulte hånden i folderne på sin klædning.

Men Døden lo, tog et bæger og dyppede det i en vandpøl, og ud af bægeret steg koldfeberen. Hun gik igennem den store mængde og en tredjedel af dem lå døde. En klam tåge fulgte hende og vandslangerne løb ved hendes side.

Men da Gerrigheden så, at en tredjedel af den store mængde lå død, slog hun sig for sit bryst og græd. Hun slog sig for sit golde bryst og hylede højt. "Du har dræbt en tredjedel af mine tjenere," skreg hun, "slå dig til tåls med det. Der er krig i Tartariets bjerge og kongerne på hver side kalder på dig.

Afghanerne har slagtet den sorte okse og er gået i krig. De har slået på skjoldene med deres spyd og sat deres jernhjelme på hovedet. Hvad er dog min dal for dig, så du skal slå dig ned her? Vær nu tilfreds med, hvad du har fået, og kom her aldrig mere!"

"Nej," svarede Døden, "ikke førend du har givet mig et hvedekorn, vil jeg gå min vej."

Men Gerrigheden knyttede hånden og bed tænderne sammen og mumlede: "Jeg vil ikke give dig en tøddel."

Og Døden lo, tog en sort sten op og kastede den ned i skoven, og ud af et krat af vilde skarntyder kom feberen i en flammedragt. Hun gik igennem mængden og rørte ved dem, og hver mand, hun rørte ved, døde. Græsset visnede under fødderne på hende, hvor hun kom frem.

Men Gerrigheden rystede og strøede aske på hovedet. "Du er grusom," råbte hun, "du er grusom. Der er hungersnød i Indiens murede byer og cisternerne i Samarkand er tomme. Der er hungersnød i Ægyptens murede byer og græshopperne er kommet inde fra ørkenen. Nilen er ikke gået over sine bredder og præsterne har forbandet Isis og Osiris. Gå derhen, hvor der er brug for dig, og lad mig have mine tjenere i fred."

"Nej," svarede Døden, "ikke førend du har givet mig et hvedekorn, vil jeg gå min vej."

"Jeg vil ikke give dig en tøddel," sagde Gerrigheden.

Men Døden lo igen, fløjtede i fingrene, og en kvinde kom flyvende igennem luften. Pest stod skrevet på hendes pande og en skare af sultne gribbe fløj omkring hende. Hun dækkede dalen med sine vinger og ikke en mand blev derefter i live.

Og Gerrigheden flygtede skrigende igennem skoven, mens Døden sprang op på sin røde hest og galoperede bort, og hun

galoperede hurtigere end vinden. Ud af dyndet i bunden af dalen kom der krybende drager og rædsomme skællede dyr og sjakalerne kom snøftende løbende hen over sandet med snuderne lige op i luften.

Men den unge konge græd og sagde: "Hvem var disse mænd, og hvad søgte de efter?"

"Efter rubiner til en konges krone," svarede en, som stod ved siden af ham.

Det gav et sæt i den unge konge, og idet han vendte sig om, så han en mand klædt som pilgrim, som holdt et sølvspejl i sin hånd.

Og han blev bleg og sagde: "Til hvilken konge?"

Og pilgrimmen svarede: "Se i dette spejl og du skal få ham at se!"

Og han så i spejlet, og da han så sit eget ansigt, udstødte han et højt skrig og vågnede, og det klare solskin strømmede ind i værelset og fuglene sang i havens træer.

Kammerherren og de høje statsembedsmænd kom ind og gjorde deres reverens for ham, og pagerne bragte ham den guldindvirkede kåbe og satte kronen og sceptret foran ham.

Og den unge konge så på dem, og de var pragtfulde. Aldrig nogensinde havde han set noget så pragtfuldt. Men han tænkte på sine drømme og sagde til kavalererne: "Tag disse ting bort, for jeg vil ikke bære dem."

Og hoffolkene blev meget forbavsede, og nogle af dem lo, da de troede, han drev spøg med dem.

Men han talte hårdt til dem og sagde: "Tag disse ting bort og lad mig ikke se dem for mine øjne. Skønt det er min kroningsdag, vil jeg dog ikke bære dem. For min kåbe er vævet

på sorgens væv af sorgens hvide hænder. Der er blod i rubinens hjerte og død i perlens." Og han fortalte dem sine tre drømme.

Men da hoffolkene hørte dem, så de på hinanden, hviskede og sagde: "Han er uden tvivl gal; en drøm er jo dog ikke andet end en drøm og et syn kun et syn? Det er virkelig ikke noget, man skal bryde sig om. Og hvad kommer deres liv os ved, som arbejder for os? Skulle man ikke have lov til at spise et stykke brød, førend man så efter, hvordan sædemanden havde det, eller drikke vin, før man havde talt med vingårdsarbejderen?"

Og kammerherren talte til den unge konge og sagde: "Deres Majestæt, jeg beder Dem skyde alle disse mørke tanker til side og tage denne smukke dragt på og sætte kronen på hovedet. Hvordan skal ellers folket se, at De er kongen, når De ikke bærer en kongelig dragt?"

Men den unge konge så på ham og spurgte: "Forholder det sig virkelig sådan? Vil de ikke anerkende mig som deres konge, hvis jeg ikke bærer en kongelig dragt?"

"Nej, Deres Majestæt, det vil de ikke," sagde kammerherren.

"Jeg havde troet, at der var mænd, der så ud som en konge," svarede han. "Men det kan jo være, at det forholder sig, som du siger. Og dog vil jeg ikke bære den kåbe og jeg vil heller ikke krones med denne krone, men sådan som jeg kom til slottet, sådan vil jeg forlade det."

Og han bød dem alle at gå, undtagen en page, som var hans kammerat, en knøs et år yngre end han selv. Ham beholdt han til sin tjeneste, og da han havde badet sig i klart vand, åbnede han en stor, malet kiste og op af den tog han den læderdragt og simple fåreskindskappe, som han havde båret, dengang han

vogtede gedehyrdens lodne geder i bjergene. Dem tog han på og i sin hånd sin simple gedehyrdestav.

Men den lille page spærrede sine store blå øjne op af forundring og sagde smilende til ham: "Herre konge, jeg ser din dragt og dit scepter, men hvor er din krone?"

Den unge konge plukkede en gren af en vild tjørn, som hang ud over balkonen, bøjede den sammen og lavede en krans af den, som han satte på sit hoved.

"Dette skal være min krone," svarede han.

Således smykket gik han ud af værelset og ind i den store sal, hvor adelen ventede på ham.

Og adelsmændene gjorde sig lystige og nogle af dem råbte til ham: "Herre konge, folket venter på deres konge og du viser dem en tigger," mens andre blev vrede og sagde: "Han bringer skam over landet og er uværdig til at være vor herre." Men han svarede dem ikke et ord, gik kun lige frem, ned ad den pragtfulde porfyrtrappe, ud igennem bronzedørene, steg op på sin hest og red hen imod domkirken, mens den lille page løb ved siden af ham.

Og folket lo og sagde: "Det er kongens hofnar, som rider i forvejen" og lo og spottede ham.

Men han holdt hesten an og sagde: "Nej, jeg er kongen." Og han fortalte dem sine tre drømme.

Men en mand kom frem af skarerne og talte bittert til ham og sagde: "Herre, ved du ikke, at de riges luksus giver brød til de fattige? Vi næres ved Jeres pragt, og Jeres laster giver os brød. Det er strengt at trælle for en hård herre, men ingen herre at have at trælle for er endnu værre. Tror du, at ravnene vil føde os? Og hvad midler har du til at afhjælpe disse ting? Vil du sige

til køberen: "Du skal købe for så og så meget," og til sælgeren: "Du skal sælge til den og den pris?" Jeg tror det ikke. Derfor gå du tilbage til dit slot og tag dit purpur og dine fine klæder på. Hvad kommer vi og vore lidelser dig ved?"

"Er ikke den rige og den fattige brødre?" spurgte den unge konge.

"Altid," svarede manden, "og den rige broders navn er Kain."

Men den unge konges øjne fyldtes med tårer, og han red videre gennem den mumlende mængde, men den lille page blev bange og forlod ham.

Og da han nåede domkirkens store portal, fældede soldaterne deres lanser og sagde: "Hvordan tør du komme her? Ingen kommer ind ad denne dør undtagen kongen."

Hans ansigt blussede af vrede, og han sagde til dem: "Jeg er kongen!" slog deres hellebarder til side og gik ind.

Men da den gamle biskop så ham komme i sin gedehyrdedragt, rejste han sig i undren fra sin trone, gik ham i møde og sagde til ham: "Min søn, er dette en dragt for en konge? Og med hvilken krone skal jeg krone dig, og hvilket scepter skal jeg give dig i hånden? Visseligen skulle denne dag være en glædens dag for dig og ikke en fornedrelsens dag."

"Skal Glæden bære det, som Sorgen har skabt?" sagde den unge konge. Og han fortalte ham sine tre drømme.

Da biskoppen havde hørt dem, rynkede han brynene og sagde: "Min søn, jeg er en gammel mand, og det går på hæld med mine dage, og jeg ved, at der sker mange onde ting verden over. De vilde røvere kommer ned fra bjergene og stjæler de små børn og sælger dem til maurerne. Løverne ligger og lurer på karavanerne og springer løs på kamelerne. Vildsvinene roder

op i kornet i dalene og rævene æder af vinstokkene på bjergene. Sørøverne lægger kysterne øde og brænder fiskernes både og tager deres net fra dem. Ude i sumpene lever de spedalske, de har huse flettet af rør og ingen må komme dem nær. Tiggerne vandrer gennem byerne og spiser deres føde i selskab med hundene. Står det i din magt at forhindre disse ting? Vil du tage den spedalske til dig som din sovekammerat, og lade tiggeren sætte sig ved dit bord? Skal løven lyde dit bud, og vildsvinet bøje sig for dig? Er han, som skabte medlidenheden, ikke mere end du? Derfor dadler jeg dig ikke, for hvad du har gjort, men jeg byder dig at ride tilbage til slottet og se glad ud og iføre dig en dragt, som sømmer sig for en konge, og med guldkronen vil jeg krone dig, og perlesceptret vil jeg give dig i hånden. Men hvad dine drømme angår, så tænk ikke mere på dem. Denne verdens byrder er alt for store at bære for ét menneske, og verdens sorger for tunge for ét hjerte at rumme."

"Og det siger du på dette sted!" sagde den unge konge, og han gik forbi biskoppen, steg op ad alterets trin og stod foran billedet af Kristus.

Han stod foran billedet af Kristus, og på hans højre og venstre hånd stod de pragtfulde guldkar, kalken med den gule vin og flasken med den hellige olie. Han knælede ned for kristusbilledet, mens de store lysestager brændte klart omkring juvelskrinet, og dampen af røgelsen bølgede i tynde, blå skyer igennem domkirken. Han bøjede sit hoved i bøn, men præsterne i deres stive korkåber gik bort fra alteret.

Og pludselig hørtes en vild tumult ude fra gaden, og ind styrtede adelsmændene med dragne sværd og vajende fjerbuske og skjolde af blankt stål. "Hvor er denne drømmernes

drømmer?" råbte de. "Hvor er denne konge, der ser ud som en tigger – denne dreng, som bringer skam over landet? Vi vil sandelig slå ham ihjel, for han er uværdig til at herske over os!"

Men den unge konge bøjede sit hoved igen og bad, og da han havde endt sin bøn, rejste han sig op, vendte sig om og så bedrøvet på dem.

Og se! Gennem de farvede ruder faldt det strålende solskin på ham, og solstrålerne vævede en guldbrokadeskåbe omkring ham, som var meget skønnere end den, som var blevet lavet til ham for hans fornøjelses skyld. Den tørre stav blomstrede og bar liljer, som var hvidere end perler. Den visne tjørn blomstrede og bar roser, som var rødere end rubiner. Hvidere end de hvideste perler var liljerne, og deres stængler var af skinnende sølv. Rødere end de pragtfuldeste rubiner var roserne, og deres blade var af hamret guld.

Han stod der i en konges dragt, og dørene til det allerhelligste skrin fløj op, og fra krystallet i den strålende monstrans skinnede et vidunderligt og mystisk lys. Han stod der i en konges dragt, og hans herlighed fyldte stedet, og helgenerne i deres udskårne nicher syntes at bevæge sig. I en konges strålende dragt stod han foran dem, orglet brusede, trompeterne skingrede i glade fanfarer, og kordrengene sang.

Og folket faldt i ærefrygt på deres knæ, adelsmændene stak deres sværd i skeden og hyldede ham, og biskoppens ansigt blev blegt og hans hænder skælvede. "En større end jeg har kronet dig!" sagde han og knælede ned for ham.

Men den unge konge steg ned fra højalteret og gik hjem midt imellem alt folket. Men ingen turde se på hans ansigt, for det var som en engels.

Infantaens fødselsdag

Det var infantaens fødselsdag. Hun fyldte lige 12 år, og solen skinnede muntert i slottets haver.

Skønt hun var en virkelig prinsesse og infanta af Spanien, havde hun dog kun fødselsdag én gang om året, ganske som de aller fattigste folks børn, og derfor var det naturligvis det ganske land meget magtpåliggende, at hun i den anledning fik en rigtig festlig dag. Og det var sandelig også en festlig dag. De store stribede tulipaner knejsede på deres stængler, ligesom lange rækker af soldater, og så udfordrende over græsset hen til roserne og sagde: "Nu er vi ligeså pragtfulde som I." Purpursommerfuglene flagrede omkring med guldstøv på vingerne og besøgte efter tur alle blomsterne; de små firben krøb ud af deres jordhuler og lå og varmede sig i det blændende solskin; og granatæblerne revnede med et knald i varmen og viste deres blødende, røde indre. Selv de blege, gule citroner, som hang i mængder ned fra det hensmuldrende stakit og langs med de mørke buegange, syntes at have fået en varmere farve af det vidunderlige solskin, og magnolie-træerne, åbnede deres store kuglerunde blomster af sammenlagt elfenben og fyldte luften med en sød, tung duft.

Den lille prinsesse løb op og ned af terrassen med sine legekammerater og legede skjul rundt omkring stenvaserne og de gamle mosgroede statuer. Til daglig måtte hun kun lege med børn, der var lige så fornemme i rang som hun, så derfor måtte hun altid lege alene, men hendes fødselsdag var en undtagelse, og kongen havde givet befaling til, at hun skulle invitere nogle

af sine unge venner, som hun brød sig om at se, og more sig med dem. Der var en statelig ynde over disse slanke spanske børn, som de løb omkring, drengene med deres hatte med store fjer i og korte flagrende trøjer, og pigerne, som løftede slæbet op på deres lange brokades kjoler og holdt sollyset borte fra deres øjne med store vifter af sorte kniplinger og sølv. Men infantaen var den yndefuldeste af dem alle, den mest smagfuldt påklædte efter den herskende, noget besværlige mode. Hendes kjole var af grå silke. Nederdelen og de vide pufærmer var overbroderet med sølv, og det stive korset var oversået med rækker af smukke perler. To små sko med store lyserøde sløjfer tittede frem under hendes kjole, når hun gik. Lyserød og hvid var hendes store florvifte, og i håret, der stod som en glorie af mat guld omkring hendes lille blege ansigt, havde hun en hvid rose.

I et vindue i paladset sad den bedrøvede melankolske konge og så på dem. Bag ved ham stod hans broder, Don Pedro af Aragonien, som han hadede, og hans skriftefader, storinkvisitoren af Granada, sad ved siden af ham. Kongen var mere bedrøvet end sædvanlig, for da han så infantaen bøje sig med barnlig højtidelighed for de forsamlede hoffolk og le bag viften ad den strenge hertuginde af Albuquerque, som altid ledsagede hende, tænkte han på den unge dronning, hendes moder, som kun for kort tid siden – sådan syntes han – var kommet fra det muntre Frankrig, men var visnet hen i det spanske hofs mørke pragt og død lige et halvt år efter, at hun havde født sit barn og førend hun havde set mandeltræerne blomstre to gange i frugthaven eller plukket det følgende års frugter af det gamle knudrede figentræ, som stod midt

slotsgården, der nu var helt overgroet med græs. Så stor havde hans kærlighed været til hende, at han ikke havde tilladt selv graven at skjule hende for sig. Hun var blevet balsameret af en maurisk læge, der til løn for sit arbejde havde vundet livet, som han ellers havde forbrudt, som man sagde, til Inkvisitionen for kætteri og mistanke om trolddomskunster; og hendes legeme lå endnu på den med tæpper smykkede båre i paladsets sorte marmorkapel, ganske som munkene havde båret hende ind hin blæsende martsdag for omtrent 12 år siden. Én gang hver måned kom kongen derind, klædt i en sort kappe med en blændet lygte i hånden, knælede ned ved hendes side og råbte klagende: *"Mi reina! Mi reina!"* og sommetider var det sket, at han havde kastet al etikette bort, som i Spanien griber ind i alle livets rørelser og sætter grænser endog for en konges sorg, havde grebet de blege juvelsmykkede hænder i et anfald af dyb sorg og prøvet på at vække hende ved hede kys på det kolde malede ansigt.

Det var for ham, som han i dag atter så hende, som han havde set hende første gang i Fontainebleau, da han kun var femten år og hun endnu yngre. Dengang var de blevet trolovet af den pavelige nuntius i overværelse af kongen af Frankrig og hele hans hof, og han var vendt tilbage til Escorial, førende med sig en lille gul krølle og mindet om to barnelæber, som bøjede sig ned for at kysse hans hånd, da han steg ind i sin ekvipage. Senere hen havde brylluppet fulgt, hurtigt indgået i Burgos, en lille by på grænsen mellem de to lande, og det store offentlige indtog i Madrid med den sædvanlige afholdelse af højmesse i La Atocha-kirken og til slut en mere end sædvanlig højtidelig *auto-da-fé*, hvorved omtrent 300 kættere, blandt hvilke der var

godt med englændere, var blevet overgivet til den verdslige magt for at blive brændt.

Han havde i sandhed elsket hende vanvittigt og, som mange tænkte, til ruin for sit land, der dengang var i krig med England om overhøjhedsretten over den nye verden. Han havde næsten aldrig tilladt hende at være ham ude af syne, og for hendes skyld havde han glemt, eller syntes at have glemt, alle alvorlige statssager; og i den forfærdelige blindhed, som kærligheden forlener sine slaver med, så han ikke, at de udsøgte ceremonier, ved hvilke han søgte at glæde hende, kun fremskyndede den sjældne sygdom, hun led af. Da hun døde, var han en tidlang som en, der havde mistet sin forstand. Ja, der var ingen tvivl om, at han formelt ville have abdiceret og trukket sig tilbage til det store trappistkloster i Granada, hvor han allerede var titulær prior, havde han ikke været bange for at overlade den lille infanta til sin broders nåde, hvis grusomhed, selv i Spanien, var almindelig frygtet, og som af mange var mistænkt for at have forvoldt dronningens død ved hjælp af et par forgiftede handsker, som han havde foræret hende, da hun besøgte ham på hans slot i Aragonien. Selv efter udløbet af de tre sørgeår, som han ved et kongeligt edikt havde påbudt i alle sine besiddelser, ville han aldrig tillade sine ministre at tale til ham om et nyt ægteskab, og da selve kejseren sendte bud til ham og tilbød ham sin nieces, den skønne ærkehertuginde af Bøhmens hånd, bad han udsendingene sige til deres herre, at kongen af Spanien allerede var gift med sorgen, og skønt hun kun var en gold brud, så elskede han hende dog højere end skønheden; et svar, som kostede hans krone de rige nederlandske provinser,

der snart efter på kejserens anstiftelse gjorde oprør imod ham under ledelse af nogle reformerte fanatikere.

Hele hans ægteskab med dets heftige brændende glæder og den frygtelige sorg ved dets pludselige ende syntes at vende tilbage til ham i dag, mens han sad og så infantaen lege på terrassen. Hun havde ganske dronningens muntre og overgivne måde at være på, den samme egensindige måde at slå med nakken på, den samme stolt buede dejlige mund, det samme vidunderlige smil – virkelig et *"vrai sourire de France"* – når hun nu så op til vinduet eller rakte sin lille hånd ud, for at de statelige spanske adelsmænd kunne kysse den. Men børnenes skingrende latter skurrede i hans øre, og det klare udeltagende solskin spottede hans sorg, og en tung duft af sære krydderier, sådanne krydderier, som de, der balsamerer, bruger, syntes at besmitte – eller var det kun indbildning – den friske morgen. Han skjulte sit ansigt i hænderne, og da infantaen næste gang så op til vinduet, var gardinerne trukket for, og kongen havde trukket sig tilbage.

Hun gjorde en lille misfornøjet grimasse og trak på skuldrene. Han kunne dog gerne være blevet hos hende på hendes fødselsdag. Var det nu de dumme statsanliggender? Eller var han gået ned til det skumle kapel, hvor lysene altid brændte, og hvor hun aldrig fik lov til at komme ind? Hvor var det også tåbeligt af ham. Når solen skinnede så dejligt, og alle var så glade! Og desuden ville han gå glip af tyre-skinfægtningen, som trompeterne havde givet tegn til, for slet ikke at tale om Mester Jakel og alle de andre vidunderlige ting. Hendes onkel og storinkvisitoren var meget fornuftigere. De var kommet ud på terrassen og sagde smukke ting til hende. –

Så slog hun med sin kække lille nakke, tog Don Pedro i hånden og gik langsomt ned ad trinnene hen imod et stort telt af purpurfarvet silke, som var blevet rejst i udkanten af parken, mens de andre børn fulgte efter under nøje hensyntagen til rang og stand, sådan at de, der havde de længste navne, gik først.

En procession af fornemme unge knøse, fantastisk påklædte som toreadorer, kom hende i møde, og den unge greve af Tierra-Nueva, en pragtfuld flot fyr på henved de 14 år, tog sin hat af med en født hidalgo og grande af Spaniens ynde og førte hende højtideligt hen til en lille forgyldt elfenbensstol på en estrade, der var rejst oven over arenaen. Børnene anbragte sig rundt omkring, viftede sig med deres store vifter og hviskede med hinanden, mens Don Pedro og storinkvisitoren stod og lo ved indgangen. Selv hertuginden – *camarera-mayor* som hun kaldtes –, en mager dame med skarpe træk og en gul pibekrave, så ikke ud til at være i så dårligt humør, som hun plejede, for noget, som lignede et køligt smil, fløj hen over hendes rynkede ansigt og fik hendes tynde blodløse læber til at åbne sig.

Det var rigtignok en vidunderlig tyrefægtning. Infantaen syntes, at den var meget bedre end den rigtige tyrefægtning, hun havde været med til at se, dengang hertugen af Parma havde besøgt hendes fader. Nogle af drengene red stolt omkring på kæpheste med kostbare skaberakker på, svingende deres lange lanser, hvortil der var fæstet muntre knipper og brogede bånd; andre var til fods, svingende deres skarlagenskapper foran tyren og springende graciøst over barrieren, når den angreb dem. Hvad tyren selv angik, så lignede den fuldstændig en virkelig tyr, skønt den kun var lavet

af kurvefletning og skind, der var spændt ud over det, og undertiden prøvede på at løbe rundt på arenaen på bagbenene, hvad en virkelig tyr aldrig i drømme havde fundet på. Den leverede også en glimrende kamp, og børnene blev så ophidsede, at de krøb op på bænkene, svingede med deres lommetørklæder og råbte: *"Bravo toro! Bravo toro!"* lige så henrevne, som om de havde været voksne. Dog til sidst, efter en lang kamp, under hvilken adskillige af kæphestene var stanget sønder og sammen og deres ryttere kastet af, fik den unge greve af Tierra-Nueva tyren i knæ, og efter at have fået tilladelse af infantaen til at give den dens *coup de grâce*, plantede han sit træsværd med sådan kraft i nakken på dyret, at hovedet ganske gik at og åbenbarede sønnen af den franske ambassadør i Madrid, den lille monsieur de Lorraines leende ansigt.

Arenaen blev nu under meget bifald gjort i stand og de døde kæpheste højtideligt slæbt ud af to mauriske pager i gule og sorte liberier, og efter en kort pause, hvor en fransk akrobat dansede på line, optrådte nogle italienske marionetter i den halvt klassiske tragedie *Sophonisba* på scenen af et lille teater, der var bygget særligt til denne anledning. De spillede så udmærket, og deres bevægelser var i den grad naturlige, at da spillet sluttede, var infantaens øjne helt fyldte med tårer. Ja, nogle af børnene græd rigtigt og måtte trøstes med konfekt, og selve storinkvisitoren var så betaget, at han ikke kunne lade være med at sige til Don Pedro, at det syntes ham ubegribeligt, at ting, som blot var lavet af træ og kulørt voks, og som bevægede sig, når man trak i en snor, skulle være så ulykkelige og få en så rædsom skæbne.

Derefter fulgte en afrikansk tryllekunstner, som medbragte en stor flad kurv med et rødt klæde over, og efter at han havde sat den midt ude i arenaen, tog han en mærkelig rørfløjte frem af sin turban og blæste i den. Et par minutter efter begyndte klædet at røre sig, og mens fløjtningen blev højere og højere, stak to grønne og gule slanger deres underlige kantede hoveder frem og hævede sig langsomt, idet de bugtede sig i takt med musikken ligesom vandplanter i en strøm. Børnene var dog noget bange for deres plettede hoveder og livligt spillende tunger og var meget gladere, da tryllekunstneren fik et lille orangetræ til at vokse op af sandet og bære smukke hvide blomster og klynger af rigtige frugter. Ja, deres fryd og overraskelse kendte ingen grænser, da han forvandlede markisen af Las Torres' lille datters vifte til en blå fugl, der fløj rundt og sang. Også den højtidelige menuet, der blev danset af de dansende drenge fra kirken Nuestra Señora del Pilar, var nydelig. Infantaen havde aldrig før set denne pragtfulde ceremoni, som finder sted hvert år i maj foran Madonnas højalter og til ære for hende; og forresten havde ingen af den kongelige familie besøgt Saragossas store domkirke, siden en afsindig præst, som mange mente var i Elisabeth af Englands sold, havde forsøgt under nadveren at give prinsen af Asturien en forgiftet oblat. Derfor havde hun kun hørt om "jomfru Marias dans", som man kaldte det, og sikkert var det, at det var et pragtfuldt syn. Drengene bar gammeldags hofdragter af hvidt fløjl, deres morsomme trekantede hatte var kantet med sølv og prydet med store buske af strudsfjer, og deres blændende hvide dragter blev, når de bevægede sig i sollyset, endnu mere fremhævet ved deres mørke ansigter og lange sorte

hår. Alle var fængslet af den ophøjede værdighed, de bevægede sig igennem dansens indviklede ture med, den fuldendte ynde og deres langsomme bevægelser og værdige buk, og da de havde endt opvisningen og tog deres fjerprydede hatte af for infantaen, besvarede hun deres hyldest med en dyb nejen og gav det løfte, at hun ville sende et stort vokslys til Madonna del Pilars alter som tak for den glæde, hun havde gjort hende.

Nu kom en skare smukke ægyptere – som man dengang kaldte sigøjnerne – ind på arenaen, satte sig i en kreds med korslagte ben og gav sig til at spille sagte på deres cithere, mens de vuggede kroppen i takt med musikken og nynnede, næsten uhørligt, en dyb drømmende melodi. Da de fik øje på Don Pedro, skulede de hen til ham, og nogle af dem syntes forskrækkede. Det var heller ikke mere end 14 dage siden, at han havde ladet to af deres stamme hænge på torvet i Sevilla for trolddomskunster, men den lille infanta indtog dem fuldstændig, da hun lænede sig tilbage og kiggede over viften hen på dem med sine store blå øjne, og de var sikre på, at en så yndig skabning som hun aldrig kunne være grusom mod nogen. Derfor spillede de yndefuldt videre, mens de akkurat berørte strengene på citheren med deres lange tilspidsede negle, og deres hoveder begyndte at svinge fra den ene side til den anden, som om de var ved at falde i søvn. Pludselig, med et så gennemtrængende skrig, at alle børnene blev forskrækkede, og Don Pedros hånd knugede sig om agatskæftet på hans dolk, sprang de alle op og dansede sanseløst omkring på scenen, mens de slog på tamburinerne og sang en eller anden vred elskovssang på deres mærkelige strubesprog. På et andet signal kastede de sig ned på jorden og lå der ganske stille, mens den

dumpe klimpren på citherne var den eneste lyd, der brød stilheden. Efter at de havde gentaget dette adskillige gange, forsvandt de et øjeblik og kom tilbage trækkende med en forpjusket brun bjørn i lænke og havde på skuldrene nogle små udenlandske aber. Bjørnen stod på hovedet med største alvor, og de grinagtige aber lavede allehånde morsomme kunster med to sigøjnerdrenge, som syntes at være deres herrer. De fægtede med legetøjssabler, fyrede kanoner af og gik i en rigtig uniform ligesom kongens egen livgardes. Man kunne ikke andet end indrømme, at sigøjnerne var en stor succes.

Men den allermorsomste del af hele dagens opvisninger var nu alligevel den lille dværgs dans. Da han tumlede ind på arenaen, vraltende på sine hjulede ben og vuggende sit store misdannede hoved fra den ene side til den anden, brød alle børnene ud i et glædesskrig, og selv infantaen lo sådan, at *camarera*en følte sig forpligtet til at minde hende om, at skønt der var mange præcedenser i Spanien for, at en konges datter havde grædt i overværelse af sine ligestillede, så var der intet for, at en prinsesse af kongeligt blod havde været så lystig, når der var nogen til stede, som stod under hende i rang. Og dog var dværgen virkelig så uimodståelig, at man ikke engang ved det spanske hof, som jo dog altid har været anset for at have en fin smag for det forfærdelige, nogensinde før havde set et så fantastisk lille uhyre. Det var forresten også hans første optræden. Han var lige blevet opdaget dagen før, da han var faret vild i skoven, af to adelsmænd, som tilfældigvis jagede i en fjern udkant af den store kork-egeskov, som omgav byen, og de havde taget ham med for at overraske infantaen; hans fader, som var en fattig kulsvier, havde kun været glad ved at blive af

med sådan en hæslig og uduelig søn. Det morsomste ved ham var dog måske hans fuldstændige uvidenhed om sit eget groteske udseende. Derfor syntes han at være glad og i godt humør. Da børnene lo, lo han lige så muntert og hjerteligt som nogen af dem, og efter hver dans gjorde han det grinagtigste buk for hver af dem, smilede og nikkede til dem, ligesom om han virkelig var som en af dem og ikke en lille misdannet skabning, som naturen i et lystigt lune havde skabt til andres morskab. Hvad infantaen angår, så havde hun ganske fortryllet ham. Han kunne ikke få øjnene fra hende og syntes at danse alene for hende, og selv da hun ved slutningen af forestillingen kom til at huske på, hvordan hun havde set de fornemme damer ved hoffet kaste buketter til Caffarelli, den berømte italienske tenor, som paven havde sendt fra sit eget kapel til Madrid for at kurere kongens melankoli med sin pragtfulde stemme, og tog den dejlige hvide rose ud af sit hår og dels for spøg, dels for at drille *camarera*en kastede den ned til ham tværs over arenaen, yndefuldt smilende, optog han det hele ganske alvorligt. Idet han trykkede rosen til sine grimme tykke læber, lagde han hånden på hjertet, sank på knæ for hende og smilede fra det ene øre til det andet, mens hans små muntre øjne strålede af glæde.

Dette ødelagde infantaens alvor i den grad, at hun blev ved med at le længe efter, at den lille dværg var pilet ud af arenaen. Hun bad sin onkel om, at dansen med det samme måtte blive gentaget. Men *camarera*en holdt på, under påskud af, at solen brændte for hedt, at det ville være bedre, om Hendes Højhed straks vendte tilbage til slottet, hvor en pragtfuld fest var beredt for hende med en rigtig fødselsdagskage med hendes egne

initialer i kulørt sukker og et nydeligt sølvflag vajende på toppen. Som følge heraf rejste infantaen sig med megen værdighed, og efter at have givet ordre til, at den lille dværg skulle danse for hende igen efter *siesta* og overbragt den unge greve af Tierra-Nueva sin tak for den glimrende underholdning vendte hun tilbage til sine gemakker, fulgt af børnene i den samme orden, de var kommet i.

Nu da den lille dværg havde hørt, at han for anden gang skulle danse for infantaen og efter hendes egen bestemte befaling, var han så stolt, at han løb ud i haven, i sit overmål af henrykkelse kyssede den hvide rose og gjorde de mest besynderlige og klodsede glædesfagter.

Blomsterne var meget fornærmede over, at han vovede at komme ind i deres pragtfulde hjem, og da de så ham hoppe op og ned ad gangene og svinge armene over hovedet på en så latterlig maner, måtte de give deres følelser luft.

"Han er virkelig for grim til, at han skulle have lov til at more sig noget sted, hvor vi er," sagde tulipanerne.

"Han skulle have valmue-saft og sove i tusinde år," sagde de store skarlagenrøde liljer og blev hede i hovederne og fornærmede.

"Han er en fuldendt afskyelighed," hvæsede kaktussen. "Se, hvor han er forvreden og stumpet, hans hoved er alt for stort til hans ben. Han får mig til at klø over hele kroppen, og kommer han mig nær, skal jeg stikke ham med mine torne."

"Og tænk, han har fået en af mine smukkeste blomster," klagede den hvide rosenbusk. "Jeg gav den selv i morges til infantaen som en fødselsdagsgave, og han har stjålet den fra hende" og hun råbte: "Tyv, tyv, tyv!" så højt, hun kunne.

Ja, selv de røde geranier, som dog ellers ikke giver sig ud for mere end de er, og om hvem alle ved, at de selv har mange fattige slægtninge, lukkede sig i mishag, da de så ham, og da violerne beskedent bemærkede, at skønt han visselig ikke var meget smuk, så kunne han dog ikke selv gøre for det, svarede de med nogen ret, at dette var hans hovedfejl, og at der ikke var nogen som helst grund til, at man skulle beundre en person, fordi han ikke kunne blive bedre; og selv nogle af violerne fandt, at den lille dværgs grimhed var næsten udfordrende, og at det havde tydet på en bedre smag, om han havde set bedrøvet eller i det mindste tankefuld ud i stedet for at springe så glad omkring og stille sig selv i sådanne groteske og fjollede stillinger.

Hvad det gamle solur angik, som var en særlig bemærkelsesværdig person, der engang havde fortalt klokkeslættet til ingen ringere end kejser Karl den Femte selv, så var han så frapperet over den lille dværgs tilsynekomst, at han var nær ved at glemme at markere hele to minutter med sin lange skyggefinger og ikke kunne lade være med at sige til den store kridhvide påfugl, som solede sig på balustraden, at enhver da vidste, at kongebørn blev konger og kulsvierbørn kulsviere, og at det var galimatias at påstå, at det ikke var så; en udtalelse påfuglen fuldstændig bifaldt og derfor skreg: "Rigtigt, rigtigt!" med sin høje, skarpe stemme, så guldfiskene, som boede i bassinet omkring det kølige springvand, stak hovederne op af vandet og spurgte de store stenhavmænd, hvad der dog i alverden var i vejen.

Men hvordan det nu var, så holdt fuglene af ham. De havde tit set ham i skoven, dansende som en alf efter de hvirvlende

blade, eller når han sad i et eller andet hult egetræ og delte sine nødder med egernerne. De brød sig ikke en smule om, at han var grim, ikke det mindste! Ja, selv nattergalen, som sang så yndigt i orangebuskene, at Månen sommetider bøjede sig ned for at høre efter, var der ingen stads ved: forresten havde han været rar og venlig imod dem, og under den strenge vinter, hvor der ikke var bær på træerne, hvor jorden var hård som sten, og ulvene kom helt ind i gaderne for at søge føde, havde han aldrig en eneste dag glemt dem, men altid givet dem krummer af sin lille gnalling sort brød og delt med dem sin fattige frokost, hvor lidt han end havde.

Derfor fløj de stadigvæk rundt omkring ham og lige strejfede hans kinder med vingerne, mens de kvidrede til hinanden, og den lille dværg var så henrykt, at han absolut måtte vise dem den dejlige hvide rose og fortælle dem, at infantaen selv havde givet ham den, fordi hun elskede ham.

De forstod ikke et muk af, hvad han sagde, men det gjorde ingenting, for de lagde deres hoveder på siden og så kloge ud, hvad der er akkurat lige så godt som at forstå en ting – og meget lettere!

Firbenene kom også til at holde meget af ham, og da han blev træt af at springe omkring og satte sig ned i græsset for at hvile sig, legede og sprang de omkring ham og forsøgte at more ham, så godt de kunne. "Enhver kan jo ikke være så smuk som et firben," sagde de, "det ville nu også være for meget at vente. Og skønt det lyder noget underligt, så er han virkelig, når alt kommer til alt, slet ikke så styg, naturligvis under den forudsætning, at man lukker øjnene og ikke ser på ham." Firbenene er af naturen meget filosofiske, og tit sad de

sammen, time efter time, og tænkte, når de ikke havde andet at bestille, eller når vejret var for regnfuldt for dem til at gå ud i.

Men blomsterne var i høj grad fornærmede over firbenenes og fuglenes venlighed. "Det viser bare," sagde de, "hvilken simpel virkning, denne uophørlige pilen rundt og flyven omkring har. Velopdragne folk bliver altid stående på den samme plet, som vi gør. Der er aldrig nogen, der har set os hoppe op og ned ad gangene eller fare fjollet rundt omkring i græsset efter guldsmede. Når vi ønsker luftforandring, sender vi bud efter gartneren, og han bærer os hen til et andet bed. Det er en værdig måde, akkurat som det skal være. Men fugle og firben har ingen forstand på ro, og fuglene især har ikke engang en bestemt adresse. De er simpelthen landstrygere ligesom sigøjnerne, og de fortjente ikke bedre end at blive behandlet på samme måde som de." Så stak de næsen lige i sky og så meget hovne ud og blev meget glade en lille stund efter, da de så den lille dværg rejse sig op af græsset og spadsere over terrassen hen imod slottet.

"Han skulle sandelig spærres inde resten af sit liv," sagde de. "Se bare på hans puklede ryg og hjulede ben." Og så gav de sig til at fnise.

Men den lille dværg vidste intet om alt dette. Han holdt forfærdelig meget af fuglene og firbenene og syntes, at blomsterne var de skønneste i hele verden, naturligvis med undtagelse af infantaen, men hun havde også givet ham den dejlige hvide rose, og hun elskede ham, og det gjorde en stor forskel. Hvor ønskede han dog, at han var fulgtes tilbage med hende! Hun ville have ladet ham gå på sin højre side og smilet til ham, og han ville aldrig være veget fra hendes side, men gjort

hende til sin legekammerat og lært hende alle slags morsomme ting. For skønt han aldrig før havde været i et palads, så forstod han sig dog på mange vidunderlige ting. Han kunne flette små bure af siv, som græshopperne kunne synge i, og skære fløjter som dem, Pan elsker at høre, af lange bambusrør. Han kendte hver fugls skrig og kunne kalde stærene ned fra trætoppene og hejren fra mosen. Han kendte hvert dyrs veksel og kunne følge harens vej ved dens nydelige fodspor og vildsvinets ved de nedtrampede blade. Alle vindens vilde danse kendte han, efterårets sindssvage dans i dets røde klædning, den lette dans i blå sandaler over kornmarkerne, om vinteren dansen med de hvide snedriver og om foråret blomsterdansen gennem haverne. Han vidste, hvor de vilde skovduer havde deres reder, og engang, da en fuglefænger havde fanget de gamle fugle i sit net, havde han selv opfødt ungerne og bygget et lille dueslag for dem i en kløft i et udgået elmetræ. De var blevet ganske tamme og plejede hver morgen at tage deres føde af hans hånd. Hun ville bestemt synes om dem, og om kaninerne, som hoppede muntert omkring i de høje bregner, om skovskaderne med deres stålfarvede fjer og sorte næb, om pindsvinene, som kunne rulle sig helt sammen til en kugle, og om de store kloge skildpadder, som kravlede langsomt omkring, virrede med hovederne og tog en lille bid af de unge blade. Ja! hun måtte rigtignok komme ud i skoven og lege med ham. Han ville give hende sin egen lille seng og selv holde vagt udenfor, til dagen brød frem, for at se efter, at hverken det hornede kvæg gjorde hende nogen fortræd, eller de slunkne ulve kom for nær til hytten. Og når morgenen kom, ville han banke på skodderne og vække hende, og de skulle gå ud og danse sammen hele den

udslagne dag. Der var virkelig ikke det mindste ensomt i skoven. Sommetider kom en biskop ridende igennem den på sit hvide muldyr, mens han sad og læste i sin bog. Til andre tider kom falkonererne i grønne fløjlshætter, vamse af garvet dyreskind og med behættede høge på hænderne. I vinhøstens tid kom vinperserne med purpurrøde hænder og fødder, kransede med glinsende vedbend og slæbende på skind, som vinen dryppede ud af; og kulsvierne sad rundt omkring deres store kulpander og passede på, at de tørre knuder langsomt blev til kul i ilden, mens de ristede kastanjer i asken, og røverne kom ud af deres huler og havde løjer med dem. Ja, han havde endog engang set en pragtfuld procession vandre hen ad den lange støvede vej til Toledo. Først kom munke, som sang smukt og bar lysende bannere og kors af guld, derefter fulgte soldater i sølvrustninger med køller og hellebarder, og i midten af dem gik tre barfodede mænd i mærkelige gule dragter, som alle steder var bemalet med vidunderlige figurer, og bar tændte lys i hænderne. Jo, der var rigtignok en masse at se på i skoven, og når hun så blev træt, ville han finde en blød mosbænk til hende eller bære hende på sine arme, for han var meget stærk, skønt han vidste, at han ikke var høj. Han ville lave hende en halskæde af de røde galdebær, og den skulle blive lige så smuk som de hvide bær, hun bar på sin kjole, og når hun så blev ked af dem, kunne hun smide dem væk, og han ville finde nogle andre til hende. Han ville bringe hende agern og duggrå anemoner og små St. Hans-orme, som skulle stråle som stjerner i hendes matte guldhår.

Men hvor var hun dog selv blevet af? Han spurgte den hvide rose, men den svarede ham ikke. Hele slottet syntes at sove, og

selv de steder, hvor skodderne ikke var blevet sat for, var tunge gardiner trukket ned for vinduerne for at holde solskinnet ude. Han spadserede hele vejen rundt for at se, om han ikke kunne finde et sted, hvor han kunne slippe ind, og endelig fik han øje på en lille privat dør, som stod åben. Han sneg sig ind og befandt sig i en pragtfuld sal, langt pragtfuldere var han bange for, end skoven. Der var meget mere forgyldning alle vegne, og selv gulvet var lavet af store kulørte stene, der var sat sammen i et slags geometrisk mønster. Men den lille infanta var ikke dér; der var kun nogle vidunderlige hvide statuer, som fra deres jaspissokler så ned på ham med bedrøvede blanke øjne og sært smilende læber.

For enden af salen hang et rigt broderet forhæng af sort fløjl overstrøet med sole og stjerner, kongens yndlingsmærker, og broderet på den farve, han syntes bedst om. Måske skjulte hun sig bag ved det? I alle tilfælde ville han da se efter.

Derfor listede han sig tværs over salen og trak forhænget til side. Nej; der var kun en anden sal – han syntes, at det næsten var en endnu smukkere sal end den, han lige kom fra. Væggene var beklædt med grønne håndvævede tapeter med mange figurer i. De forestillede en jagt, som nogle flamske kunstnere havde tilbragt mere end syv år med at væve. Det havde engang tilhør *Jean le Fou*s, som man kaldte ham, den gale konge, der var så jagtgal, at han ofte i sine raserianfald havde prøvet at bestige de store stejlende heste og ride hjorten ned, idet han blæste i sit jagthorn og huggede med sin dolk efter det hvide flygtende vildt. Nu blev værelset brugt til statsråd, og midt på bordet lå ministrenes røde porteføljer, mærkede med Spaniens guldtulipan og huset Habsburgs våben og emblemer.

Den lille dværg så med undren på alle disse ting og var næsten bange for at gå videre. Den sære tavse rytter, som galoperede så let hen over den lange væddeløbsbane uden at gøre den ringeste støj, syntes ham at være ligesom de forfærdelige spøgelser, han havde hørt kulsvierne tale om, – *comprachos*, som kun jager om natten og, hvis de møder en mand, forvandler ham til en hind og jager ham. Men han tænkte på den dejlige infanta og tog mod til sig. Han ønskede at træffe hende alene og sige hende, at han også elskede hende. Måske var hun i salen på den anden side.

Han løb over de bløde mauriske tæpper og åbnede døren. Nej! dér var hun heller ikke. Værelset var ganske tomt.

Det var tronsalen, som blev brugt til at modtage fremmede gesandtskaber i, når kongen, hvilket var meget sjældent i den sidste tid, gik ind på at give dem en personlig audiens; det samme værelse, hvori for mange år siden udsendinge fra England var kommet for at træffe forberedelser til deres dronnings bryllup – på den tid en af Europas katolske suveræner – med kejserens ældste søn. Draperierne var af forgyldt corduan-læder, og en forgyldt mægtig lysekrone med arme til fire hundrede vokslys hang ned fra det sorte og hvide loft. Under en stor himmel af gyldent damask, på hvilken Castiliens løver og tårne var broderet med perlestrenge, stod tronen selv, dækket af et pragtfuldt klæde oversået med sølvtulipaner og hele vejen rundt besat med sølv- og perlefrynser. På tronens andet trin stod infantaens knælestol med sølvindvirket damaskes betræk og bag den igen den pavelige nuntius' stol, han, som ene af alle havde den forret at måtte sidde ned i kongens nærværelse ved enhver offentlig

ceremoni, og hvis kardinalhat med de skarlagenrøde sammenknyttede kvaster lå på en taburet lige foran. På væggen over for tronen hang et legemsstort portræt af Karl den Femte i jagtdragt med en stor engelsk hund ved siden af, og et maleri af Philip den Anden, der modtog Nederlandenes hylding, dækkede midten af den anden væg. Mellem vinduerne stod et sort skab af ibenholt, indlagt med elfenben, i hvilket figurerne fra Holbeins *Dødedans* var udskåret – – egenhændigt, som nogle sagde, af selve den store mester.

Men den lille dværg brød sig ikke spor om al denne herlighed. Han ville ikke have givet sin rose for alle perlerne på tronhimlen, ja, end ikke ét hvidt blad af sin rose for selve tronen. Hvad han ønskede, var at se infantaen, førend hun kom ned til pavillonen, og at bede hende om at drage med ham, når han havde endt sin dans. Her inde i paladset var luften tung og tæt, men i skoven blæste vinden frisk, og solskinnet bevægede de skælvende blade med sine vandrende guldfingre. Der var også blomster i skoven, måske ikke så pragtfulde som blomsterne i haven, men så havde de en langt yndigere duft; i det tidlige forår hyacinter, som dækkede de svale bjergkløfter, og græsklædte høje med flydende purpur; gule kodrivere, som stod og gemte sig rundt omkring egetræernes furede fødder; lyserøde svaleurter og lilla ærenpris og violette og gyldne iris. Der var grå rakler på hasselbuskene, og fingerbøllene bøjede sig under vægten af deres spættede klokker, som bierne hjemsøgte. Kastanjen stod med sine hvide lys, og hvidtjørnen med sin blege måneskønhed. Ja! hun ville sikkert følge ham, hvis han blot kunne finde hende. Hun ville følge ham til den dejlige skov, og hele dagen igennem ville han danse for at glæde hende. Et smil

lyste i hans øjne ved tanken om det, og han gik ind i det næste værelse.

Af alle salene var det den lyseste og pragtfuldeste. Væggene var beklædt med blegrødt Lucca-damask med fugle i mønsteret og indvævet med nydelige sølvblomster; møblerne var af massivt sølv, prydet med en krans af røde festons og svævende cupidoer; foran de to store fyrsteder stod store skærme, broderede med papegøjer og påfugle, og gulvet, som var af søgrønt onyx, syntes at strække sig umådelig langt væk. Og så var han heller ikke alene. Lige inden for døren i den yderste ende af salen så han en lille skikkelse, der holdt øje med ham. Hans hjerte skælvede, et glædesskrig brød frem fra hans læber, og han gik frem i sollyset. Da han gjorde det, bevægede også skikkelsen sig, og han så det tydeligt.

Infantaen! Det var en vanskabning, den mest latterlige vanskabning, han nogensinde havde set. Ikke smukt skabt som alle andre folk, men pukkelrygget og hjulbenet med et stort rokkende hoved og en manke af sort hår. Den lille dværg rynkede panden, og vanskabningen rynkede også panden. Han lo, og den lo og satte hænderne i siden akkurat på samme måde, som han gjorde. Han gjorde et dybt huk, og den svarede med det samme. Han gik henimod den, og den gik ham i møde og efterlignede hvert skridt, han gjorde, og blev stående stille, når han standsede. Han lo af henrykkelse og løb frem og strakte sin hånd ud, og vanskabningens hånd berørte hans, og den var kold som is. Han blev bange og trak sin hånd tilbage, og vanskabningens hånd veg med det samme. Han prøvede på at mase på, men noget blødt og hårdt stoppede ham. Vanskabningens ansigt var nu lige ved hans eget og syntes fuldt

af rædsel. Han strøg håret bort fra øjnene. Den efterlignede ham. Han slog den, og den svarede med slag for slag. Han væmmedes ved den, og den lavede et hæsligt ansigt ad ham. Han gik tilbage, og den gik også tilbage.

Hvad var dog det? Han tænkte sig et øjeblik om og så sig om i den øvrige del af salen. Det var mærkeligt, for alle ting syntes at have sin genganger på denne usynlige væg af klart vand. Ja, maleri for maleri og sofa for sofa var gentaget. Den sovende faun i nichen ved indgangen havde sin tvillingbroder, og den sølverne Venus i Solens skin strakte armene ud mod en, der var lige så yndig som hun selv.

Var det Ekko? Han havde en gang kaldt på hende i dalen, og hun havde svaret ham ord for ord. Kunne hun skuffe øjet, som hun kunne efterligne stemmen? Kunne hun lave en mimisk verden, som var ganske lig den virkelige? Kunne skyggen af ting have farve, liv og bevægelse? Kunne det være muligt at –?

Han studsede, og idet han tog den dejlige hvide rose frem fra sit bryst, vendte han sig om og kyssede den. Vanskabningen havde også en rose – blad for blad den samme! Den kyssede den med de samme kys og trykkede den til sit hjerte med frygtelige bevægelser.

Men da sandheden nu gik op for ham, udstødte han et fortvivlelsens skrig og faldt hulkende om på gulvet. Det var altså *ham*, der var misdannet og pukkelrygget, latterlig at se på og styg. Det var ham selv, der var vanskabningen, og det var ad ham, at alle børnene havde lét, og den lille prinsesse, som han havde troet elskede ham – også hun havde blot moret sig over hans styghed og gjort sig lystig over hans forvredne lemmer. Hvorfor havde de dog ikke ladet ham blive i skoven, hvor der

intet spejl var, som kunne fortælle ham, hvor hæslig han var? Hvorfor havde hans fader ikke hellere dræbt ham end solgt ham til denne skam? De hede tårer løb ned ad hans kinder, og han rev den hvide rose i stykker. Den kravlende vanskabning gjorde det samme og spredte de fine blade i luften. Den kravlede på gulvet, og da han så på den, så den på ham igen med et forpint ansigt. Han krøb for ikke at se det og skjulte øjnene i sine hænder. Han krøb jamrende ind i skyggen som et såret dyr.

Lige i det øjeblik kom infantaen ind med sine legekammerater igennem det åbne vindue, og da de så den lille grimme dværg ligge på gulvet og slå i tæppet med sine knyttede hænder på den mest fantastiske og ophidsede måde, brød de ud i muntre hyl og stillede sig rundt omkring ham og så på ham.

"Hans dans var morsom," sagde infantaen, "men når han spiller komedie, er han endnu morsommere. Forresten er han jo næsten så god som en dukke, naturligvis er han ikke ganske så naturlig." Og hun viftede sig med sin store vifte og klappede i hænderne.

Men den lille dværg så slet ikke op. Hans hulken blev svagere og svagere, og pludselig gav han et underligt suk og tog sig i siden. Derpå faldt han tilbage og lå ganske stille.

"Det er overordentlig morsomt," sagde infantaen efter en pause, "men nu kommer du til at danse for mig."

"Ja," råbte alle børnene, "rejs dig nu op og dans, for du er lige så dygtig som abekattene og meget morsommere."

Men den lille dværg gav intet svar.

Og infantaen stampede med foden og kaldte på sin onkel, som spadserede ude på terrassen med kammerherren og læste

nogle budskaber, der lige var kommet fra Mexico, hvor Inkvisitionen for nylig var blevet indrettet.

"Min morsomme lille dværg er gnaven," råbte hun, "kan du ikke få ham muntret op og sige til ham, at han skal danse for mig."

De smilede til hinanden og gik ind, og Don Pedro gik hen og slog dværgen på kinden med sin broderede handske. "Du skal danse," sagde han, "*petit monstre.* Du skal danse. Infantaen af Spanien og Indien ønsker at mores."

Men den lille dværg rørte sig ikke.

"Nu skal jeg sende bud efter en mand med en pisk," sagde Don Pedro vredt og gik tilbage til terrassen. Men kammerherren så alvorlig ud, knælede ned ved siden af den lille dværg og lagde sin hånd på hans hjerte. Et øjeblik efter trak han på skuldrene og rejste sig, og med et dybt buk for infantaen sagde han:

"*Mi bella Princesa!* Deres morsomme lille dværg vil aldrig danse mere. Det er skade, for han er så grim, at han måske kunne have fået kongen til at smile."

"Men hvorfor kan han ikke danse mere?" spurgte infantaen leende.

"Fordi hans hjerte er bristet," svarede kammerherren.

Men infantaen rynkede panden, og hendes smukke rosenlæber krusede sig i ophøjet foragt: "For fremtiden må de, der kommer og leger med mig, intet hjerte have," sagde hun og løb ud i haven.

Fiskeren og hans sjæl

Hver aften tog den unge fisker ud på havet og kastede sine net ud i havet.

Når det var fralandsvind fangede han intet, eller kun lidt, for det var en bitter og sortvinget vind, og store bølger rejste sig og drog den i møde. Men når det var pålandsvind, kom fiskene ind fra dybet, og svømmede ind i maskerne på hans net, og han tog dem med til markedet og solgte dem.

Hver aften tog han ud på havet, og en aften var hans net så tungt, at han næsten ikke kunne trække det ind i båden. Og han lo og sagde til sig selv: "Sandelig må jeg have fanget alt hvad her svømmer af fisk, eller et kedsommeligt monster, der vil få mange mennesker til at undres, eller en frygtelig rædsel, som den store dronning vil ønske sig," og han lagde alle kræfter i, han hev og trak i det grove tovværk, så at hans årer på armene til sidst stod som streger af blå emalje på en bronzevase. Han trak i de tynde reb, og nærmere og nærmere kom kredsen af flade korkpropper, og endelig kom nettet op til vandets overflade.

Men der var slet ingen fisk i det, og heller ikke hverken et uhyre eller en frygtelig rædsel, men kun en lille havfrue, der sov sødeligt.

Hendes hår var som en våd fåremanke af guld, og hvert enkelt hårstrå som en tråd af fint guld i en kop af glas. Hendes krop var som hvidt elfenben, og hendes hale var af sølv og perlemor. Sølvgrå og perlemorshvid var hendes hale, og havets grønne alger sad fast på den, og som muslingeskaller var

hendes øren, og hendes læber var som havkoraller. De kolde bølger slog ind over hendes kolde bryster, og saltet glitrede på hendes øjenlåg.

Så smuk var hun, at da den unge fisker så hende, fyldtes han med undren, og han strakte sin arm ud og trak nettet tæt på sig, og idet han lænede sig ud over bådens side, tog han hende i sine arme. Og da han rørte ved hende, udstødte hun et skrig som en forskrækket havmåge og vågnede og så på ham med rædsel i sine lilla-blå øjne, og kæmpede for at komme fri og flygte. Men han holdt hende tæt ind til sig, og ville ikke lade hende slippe bort.

Og da hun så, at hun på ingen måde kunne slippe fra ham, begyndte hun at græde, og sagde: "Jeg beder Dem om at lade mig gå, for jeg er en konges eneste datter, og min fader er gammel og ensom."

Men den unge fisker svarede: "Jeg vil ikke lade dig gå, med mindre du giver mig det løfte, at når som helst jeg kalder på dig, vil du komme og synge for mig, for fiskene holder af at lytte til havfolkets sang, og på den måde vil mine net blive fulde."

"Vil De virkelig lade mig gå, hvis jeg lover Dem dette?" græd havfruen.

"Ja, jeg vil virkelig lade dig gå," sagde den unge fisker.

Så hun gav ham det løfte, han ønskede, og svor det med en af havfolkets eder. Og han løsnede sit greb om hende, og hun sank ned i vandet, skælvende af en forunderlig frygt.

Hver aften tog den unge fisker ud på havet, og han kaldte på havfruen, og hun steg op af vandet og sang for ham. Rundt og rundt om hende svømmede delfinerne, og vilde måger kredsede over hendes hoved.

Og hun sang en vidunderlig sang. For hun sang om havfolket, der driver deres flokke fra hule til hule, og bærer de små søkalve på deres skuldre; om tritonerne, der har lange grønne skæg og behårede bryster, og blæser i snoede konkylier, når kongen passerer forbi; om kongens palads, som er helt af rav, med et tag af gennemsigtig smaragder og gulv af skinnende perlemor; og om haverne på havbunden, hvor de store filigranagtige vifter af koral bølger frem og tilbage hele dagen igennem, og fiskene piler rundt som sølverne fugle, og søanemonerne klamrer sig til stenene, og elritserne graver sig ned i det bølgende gule sand. Hun sang om de store hvaler, der kommer fra havene nordpå og har skarpe istapper hængende på deres finner; om sirenerne, der fortæller sådanne vidunderlige historier, at købmændene må stoppe deres øren til med voks for ikke at høre det og springe i vandet og drukne; om de sunkne galejer med deres høje master, og de døde sømænd, der klynger sig til rigningen, og makrellerne, der svømmer ud og ind af kanonportene; om de små langhalse, der er store rejsende, og klynger sig til skibenes køl og sejler verden rundt og rundt; og om blæksprutterne, der bor i huler på klippesiderne og strækker deres lange sorte arme ud og kan få det til at blive nat, hvad øjeblik de vil. Hun sang om nautilen, der har sin egen båd, som er skåret ud af en opal og bliver styret med et silkesejl; om de glade havmænd, der spiller på harpe og kan trylle den store Kraken i søvn; om de små børn, der griber fat i de glatte marsvin og leende rider på deres ryg; om havfruerne, der ligger i det hvide skum og strækker armen ud mod søfarerne; og om søløverne med deres krumme hugtænder, og søhestene med bølgende manker.

Og når hun sang, kom alle tunfiskene op fra dybet for at lytte til hende, og den unge fisker kastede sine net over dem og fangede dem, og andre tog han med et spyd. Og når hans båd var fuldt lastet, sank havfruen tilbage i havet, mens hun smilede til ham.

Men hun ville aldrig komme ham så nær, at han kunne røre ved hende. Ofte kaldte han på hende og bad hende, men hun ville ikke; og når han prøvede at få fat på hende, dykkede hun ned i vandet som en sæl, og han så hende ikke mere den dag. Og for hver dag blev lyden af hendes stemme sødere for hans øren. Så sød var hendes stemme, at han glemte sine net og sin snedighed og var ligeglad med sit håndværk. Tunfiskene kom i flokkevis, med røde finner og gyldne øjne, men han tog sig ikke af dem. Hans spyd lå ubrugt ved hans side, og hans vidjekurve var tomme. Med åben mund og øjne, der sløredes af forundring, sad han uvirksom i sin båd og lyttede, lyttede lige til havgusen krøb ind over ham, og den vandrende måne kastede sit sølv på hans brune.

Og en aften råbte han til hende, og sagde: "Lille havfrue, lille havfrue, jeg elsker dig. Tag mig til din ægtemand, for jeg elsker dig."

Men havfruen rystede på hovedet. "Du har en menneskesjæl," svarede hun. "hvis du blot ville sende din sjæl bort, så kunne jeg elske dig."

Og den unge fisker sagde til sig selv: "Hvad brug har jeg for min sjæl? Jeg kan ikke se den. Jeg kan ikke røre den. Jeg kender den ikke. Sandelig vil jeg sende den bort, og en stor glæde skal blive min." Og et skrig af lykke brød fra hans læber, og idet han rejste sig op i sin malede båd, strakte han armene ud mod

havfruen. "Jeg vil sende min sjæl bort," råbte han, "og du skal blive min brud, og jeg skal være din ægtemand, og vi vil dvæle i sammen på bunden af havet, og alt det, du har sunget om, skal du vise mig, og alt hvad du ønsker, vil jeg gøre, og vore liv vil aldrig skilles."

Og den lille havfrue lo af lykke og skjulte sit ansigt i hænderne.

"Men hvordan skal jeg sende min sjæl bort?" råbte den unge fisker. "Sig mig, hvordan jeg kan gøre det, og se! det skal være gjort."

"Ak! jeg ved det ikke," sagde den lille havfrue: "havfolket har ingen sjæle." Og hun sank ned i dybet med et vemodigt blik efter ham.

Tidligt den næste morgen, før solen var en håndsbred over bakkerne, gik den unge fisker til præstens hus og bankede tre gange på døren.

Novicen kiggede ud af lugen, og da han så, hvem det var, trak han slåen fra og sagde til ham: "Kom ind."

Og den unge fisker gik ind, og knælede på de sødtduftende urter på gulvet, og kaldte på præsten, der læste i Den hellige Bog og sagde til ham: "Fader, jeg er forelsket i en af havfolket, og min sjæl hindrer mig i at få, hvad jeg ønsker. Sig mig, hvorledes jeg kan sende min sjæl bort, for i sandhed, jeg har ingen brug for den. Hvilken værdi har min sjæl for mig? Jeg kan ikke se den. Jeg kan ikke røre den. Jeg kender den ikke."

Og præsten slog sig for brystet og sagde: "Ak, ak, du est galen, eller haver spist af en giftig urt, thi sjælen er menneskets fornemste del, og blev os givet af Gud, at vi skulle gøre ædel brug af den. Der findes intet mere dyrebart end en

menneskesjæl, og ingen jordisk ting kan vejes op imod den. Den er alt det guld værd, som findes i Verden, og mere værdifuld end en konges rubiner. Derfor, min søn, tænk ikke mere på denne sag, thi det er en synd, der måske ikke vil blive tilgivet. Og hvad havfolket angår, så er de fortabte, og den, der vil handle med dem, er også fortabt. De er som markens dyr, der ikke kender godt fra ondt, og for dem er Gud ej død på korset."

Den unge fiskers øjne fyldtes med tårer, da han hørte præstens beske ord, og han rejste sig fra sine knæ og sagde til ham: "Fader, faunerne lever i skoven og er lykkelige, og på klipperne sidder havmændene med deres harper af det røde guld. Lad mig blive som dem, jeg bønfalder dig, for deres dage er som blomsternes. Og hvad min sjæl angår, hvad gavner da min sjæl mig, hvis den står mellem mig og den genstand, jeg elsker?"

"Legemets kærlighed er modbydelig," råbte præsten, og rynkede brynene, "og modbydelige og onde er de hedenske ting, Gud tillader at vandre i sin verden. Forbandede være faunerne i skoven, og forbandede være havets sangere! Jeg har hørt dem ved nattetide, og de har søgt at narre mig fra min rosenkrans. De banker på ruden og ler. De hvisker i mit øre deres fortællinger om deres farlige fornøjelser. De frister mig med fristelser, og når jeg vil bede, laver de ansigter ad mig. De er fortabte, siger jeg dig, fortabte. For dem findes ingen Himmel og intet Helvede, og hverken her eller hisset skal de prise Guds navn."

"Fader," råbte den unge fisker, "du ved ikke, hvad du siger. Da hun kom i mit net fangede jeg en konges datter. Hun er

smukkere end morgenstjernen og hvidere end Månen. For hendes legeme ville jeg give min sjæl, og for hendes kærlighed vil jeg opgive Himlen. Giv mig, hvad jeg beder dig om, og lad mig gå i fred."

"Bort! Bort! Bort!" råbte præsten; "din frille er fortabt, og du skal vorde fortabt med hende."

Og han gav ham ingen velsignelse, men drev ham fra sin dør.

Og den unge fisker gik ned til markedspladsen, og han gik langsomt, med bøjet hoved, som én, der bærer sorg.

Og da købmændene så ham komme, begyndte de at hviske til hinanden, og en af dem gik frem for at møde ham og nævnte ham ved navn, og sagde til ham: "Hvad har du at sælge?"

"Jeg vil sælge dig min sjæl," svarede han. "Jeg beder dig, køb den af mig, for jeg er træt af den. Hvad skal jeg bruge en sjæl til? Jeg kan ikke se den. Jeg kan ikke røre den. Jeg kender den ikke."

Men købmændene gjorde nar ad ham og sagde: "Hvilken værdi har en menneskesjæl for os? Den er ikke en sølvklipping værd. Sælg os dit legeme til slave, og vi vil klæde dig i havets purpur, og sætte en ring på din finger, og gøre dig til en af den store dronnings tjenere. Men snak ikke om sjælen, thi for os er den intet, og har ingen værdi for vores handel."

Og den unge fisker sagde til sig selv: "Hvilken forunderlig ting er ikke dette! Præsten fortæller mig, at sjælen er al Verdens guld værd, og købmændene siger, at den ikke er en sølvklipping værd." Og han gik bort fra markedspladsen, og ned til havets bred, og satte sig til at overveje, hvad han skulle gøre.

Og da det blev middag huskede han, hvordan en af hans kammerater, som var salturt-samler, havde fortalt ham om en vis ung heks, der levede i en hule yderst i bugten og var meget

velbevandret i sine heksekunster. Og han begyndte at løbe, så ivrig var han efter at komme af med sin sjæl, og en støvsky stod om ham, som han ilede af sted på den sandede strandbred. Heksen kendte på en kløe i sin håndflade, at han var på vej, og hun lo og løste sit røde hår op. Med det røde hår faldende omkring sig stod hun i hulens åbning og i hånden holdt hun en kvist af vild skarntyde i blomst.

"Hvad mangler dig? Hvad mangler dig?" råbte hun, idet han stønnende kom op ad skrænten og knælede foran hende. "Fisk i dit net, når vinden er dig imod? Jeg har en lille rørfløjte, og når jeg blæser i den, kommer multen ind i bugten i stimevis. Men den har sin pris, min smukke dreng, den har sin pris. Hvad mangler dig? Hvad mangler dig? En storm, der kan slå skibene til vrag og kaste rige skattekister op på stranden? Jeg har flere storme end vinden selv, for jeg tjener en, der er stærkere end vinden, og med en si og en spand vand kan jeg sende store galejer til havsens bund. Men jeg har en pris, min smukke dreng, jeg har en pris. Hvad mangler dig? Hvad mangler dig? Jeg kender en blomst, der vokser i dalen, og ingen anden end jeg kender den. Den har rødt løv og en stjerne i sit hjerte, og dens saft er hvid som mælk. Hvis du rører dronningens hårde læber med denne blomst, vil hun følge dig til Verdens ende. Hun ville rejse sig fra kongens seng, og følge dig over hele Verden. Og den har sin pris, min smukke dreng, den har sin pris. Hvad mangler dig? Hvad mangler dig? Jeg kan støde en tudse i en morter og koge suppe af den, og røre i suppen med en død mands hånd. Hvis du stænker den på din fjende, når han sover, vil han blive forvandlet til en sort snog, og hans egen moder vil dræbe ham. Med et hjul kan jeg trække månen ned fra

himlen, og jeg kan vise dig døden i en krystal. Hvad mangler dig? Hvad mangler dig? Sig mig, hvad du ønsker, og jeg vil give dig det, og du skal betale mig en pris, min smukke dreng, du skal betale mig en pris."

"Mit ønske er kun en lille ting," sagde den unge fisker, "og dog har præsten været vred på mig og har drevet mig bort for det. Det er blot en lille ting, og købmændene har gjort nar ad mig og nægtet mig det. Derfor kommer jeg til dig, skønt menneskene kalder dig ond, og hvad din pris så end er, vil jeg betale den."

"Hvad vil du?" spurgte heksen og gik nærmere hen til ham.

"Jeg vil sende min sjæl bort," svarede den unge fisker.

Heksen blev bleg og skælvede, og skjulte sit ansigt i sin blå kappe.

"Smukke dreng, smukke dreng," mumlede hun, "det er en frygtelig ting at gøre."

Han slog med sine brune krøller og lo. "Min sjæl er intet værd for mig," svarede han. "Jeg kan ikke se den. Jeg kan ikke røre den. Jeg kender den ikke."

"Hvad vil du give mig, hvis jeg siger dig hvordan du skal gøre?" spurgte heksen, og så på ham med sine skønne øjne.

"Fem guldstykker," sagde han, "og mine net, og det hus af pilekviste, jeg bor i og den malede båd, jeg sejler i. Sig mig blot, hvordan jeg skal slippe af med min sjæl, og jeg vil give dig alt, hvad jeg ejer."

Hun lo spottende ad ham, og slog ham med skarntydekvisten. "Jeg kan forvandle efterårsbladene til guld," svarede hun, "og jeg kan væve de blege månestråler til sølv, hvis jeg vil. Han, som jeg tjener, er rigere end alverdens konger, og har magt over dem."

"Men hvad skal jeg da give dig?" råbte han, "hvis din pris er hverken guld eller sølv?"

Heksen strøg hans hår med sin tynde hvide hånd. "Du må danse med mig, smukke dreng," mumlede hun, og smilede til ham, idet hun talte.

"Ikke andet?" råbte den unge fisker forundret og rejste sig op.

"Ikke andet," svarede hun og smilede atter til ham.

"Så skal vi da danse sammen ved solnedgang på et hemmeligt sted," sagde han, "og når vi har danset, skal du fortælle mig det, som jeg ønsker at vide."

Hun rystede på hovedet. "Når Månen er fuld, når Månen er fuld," mumlede hun. Så så hun sig omkring og lyttede. En blå fugl fløj skrigende op fra sin rede og kredsede over klitterne, og tre plettede fugle løb støjende gennem det grove grå græs og fløjtede til hinanden. Der var ingen anden lyde end lyden af bølgerne, der skyllede ind over de runde stene dernede. Hun strakte hånden ud, og trak hende tæt ind til sig og lagde sine tørre læber tæt ind til hans øre.

"I nat skal du komme op på bjergets top," hviskede hun. "Det er Sabbat, og Han vil være der."

Den unge fisker fo'r sammen og så på hende, og hun viste sine hvide tænder og lo. "Hvem er Han, som du der taler om?" spurgte han.

"Det er uden betydning," svarede hun. "Gå derhen i nat, og stil dig under avnbøgens grene, og vent, til jeg kommer. Hvis en sort hund kommer løbende hen imod dig, så slå den med en pilevånd, og den vil forsvinde. Hvis en ugle taler til dig, må du ikke svare. Når Månen er fuld, vil jeg være hos dig, og vi vil danse sammen i græsset."

"Men vil du så sværge mig til, at du vil sige mig, hvordan jeg kan sende min sjæl bort?" spurgte han.

Hun gik ud i sollyset, og vinden strøg hende gennem håret. "Ved gedens hove sværger jeg," svarede hun.

"Du er den bedste af alle hekse," råbte den unge fisker, "og sandelig vil jeg danse med dig i nat på bjergets top. Jeg ville ønske, du havde bedt mig om enten guld eller sølv. Men som din pris nu er, skal du få den, for det er kun en lille ting." Og han tog huen af, og bøjede sit hoved dybt for hende, og løb så tilbage til byen fyldt af en stor glæde.

Og heksen så efter ham, da han gik, og da han var ude af syne, gik hun ind i sin hule, og hun tog et spejl op af en æske af udskåret cedertræ, satte det i en ramme, og brændte verbena på en trækulsild foran det, og stirrede gennem røgen i det. Og efter nogen tid knyttede hun hænderne i vrede. "Han skulle have været min," mumlede hun, "jeg er lige så smuk som hun."

Og da Månen var stået op den aften, klatrede den unge fisker op til toppen af bjerget, og stillede sig under avnbøgens grene. Som et skjold af blankpoleret metal lå havet for hans fødder, og fiskerbådenes skygger bevægede sig i den lille bugt. En stor ugle med svovlgule øjne kaldte ham ved navn, men han svarede den ikke. En sort hund kom knurrende løbende imod ham. Han slog den med en pilevånd, og den forsvandt klynkende.

Ved midnat kom heksene flyvende gennem luften som flagermus. "Pyh!" råbte de, idet de landede, "her er nogen, vi ikke kender!" og de snusede rundt og sladrede med hinanden, og gjorde tegn. Sidst af alle kom den unge heks, med det røde hår flyvende for vinden. Hun bar en dragt af gyldent stof

broderet med påfugleøjne, og havde en lille hue af grønt fløjl på hovedet.

"Hvor er han, hvor er han?" hylede heksene, da de så hende, men hun lo blot, og løb hen til avnbøgen, og idet hun tog fiskeren ved hånden, førte hun ham ud i månelyset og begyndte at danse.

Rundt og rundt hvirvlede de, og den unge heks sprang så højt i vejret, at han kunne se de røde hæle på hendes sko. Så lød der midt blandt de dansende en lyd som af en galoperende hest, men ingen hest var at se, og han blev angst.

"Hurtigere," skreg heksen, og hun slog armene om halsen på ham, og hendes ånde var varm mod hans ansigt. "Hurtigere, hurtigere," skreg hun, og jorden syntes dreje under hendes fødder, og han blev omtåget, og en stor rædsel kom over ham, som om et eller andet ondt væsen iagttog ham, og til sidst opdagede han, at der i skyggen af en klippe stod en skikkelse, der ikke havde været der før.

Det var en mand, klædt i en dragt af sort fløjl efter spansk mode. Hans ansigt var mærkværdig blegt, men hans læber var som en stolt rød blomst. Han lod til at være træt, og lænede sig mod stenen på en ligegyldig måde, mens han legede med skæftet på sin kniv. På græsset ved siden af ham lå en hat med en stor fjer og et par ridehandsker kantet med gyldne kniplinger og med et sært tegn broderet på med små perler. En kort pelsbræmmet kappe hang over hans skulder, og hans sarte hvide hænder var oversået med ringe. Tunge øjenlåg hang halvt ned over hans øjne.

Den unge fisker så stift på ham som en, der er fanget af en besværgelse. Til sidste mødtes deres blik, og hvor han end

dansede forekom det ham, at denne mands øjne fulgte ham. Han hørte heksen le og greb hende om livet og hvirvlede hende vildt rundt og rundt.

Pludselige gøede en hund i skoven, og de dansende holdt inde og gik så to og to hen og knælede foran manden og kyssede hans hænder. Idet de gjorde dette, krusede et lille smil hans stolte læber, som når en fuglevinge berører vandet og får det til at le. Men der lå foragt i hans smil. Han blev ved at se på den unge fisker.

"Kom! lad os tilbede," hviskede den unge heks, og hun førte ham afsted, og et vældigt ønske om at gøre, som hun bad ham om, greb ham, og han fulgte hende. Men da han kom nær, og uden at vide hvorfor han gjorde det, gjorde han korsets tegn for sit bryst og påkaldte det hellige navn.

Aldrig så snart havde han gjort dette, før heksene skreg som høge og fløj bort, og det blege ansigt, der havde iagttaget ham, skælvede i smerte. Manden gik hen til en lille lund og fløjtede. Et æsel med sølv-seletøj kom travende ham i møde. Idet han sprang i sadlen, vendte han sig om og så bedrøvet på den unge fisker.

Og heksen med det røde hår prøvede også at flygte, men fiskeren greb hende om håndleddene og holdt hende fast.

"Slip mig," skreg hun, "og lad mig gå. For du har nævnt, hvad der ikke burde nævnes, og gjort det tegn, der ikke må ses."

"Nej," svarede han, "jeg vil ikke lade dig gå, før du har fortalt mig hemmeligheden."

"Hvilken hemmelighed?" sagde heksen, og kæmpede med ham som en vildkat og bed sig i de skumdækkede læber.

"Det ved du godt," svarede han.

Hendes græsgrønne øjne sløredes af tårer, og hun sagde til fiskeren: "Spørg mig om alt andet end det!"

Han lo, og holdt hende endnu fastere end før.

Og da hun så, at hun ikke kunne befri sig, hviskede hun til ham: "Er jeg da ikke lige så smuk som havets døtre, og så tækkelig som dem, der dvæler i det blå vand," og hun så indsmigrende på ham og lagde sit ansigt tæt ind til hans.

Men han skød hende fra sig med en vred panderynken, og sagde til hende: "Hvis du ikke holder det løfte, du gav mig, vil jeg dræbe dig som en falsk heks."

Hun blev grå som Judas-træets blomster og skælvede. "Lad det da så være," mumlede hun. "Det er din sjæl og ikke min. Gør som du vil med den." Og hun tog af sit bælte en lille kniv med et skaft af grønt slangeskind, og gav ham den.

"Hvordan skal den tjene mig?" spurgte han hende forundret.

Hun tav nogle få øjeblikke, og et udtryk af rædsel viste sig i hendes ansigt. Så strøg hun håret bort fra sin pande og med et mærkværdigt smil sagde hun til ham: "Det, som menneskene kalder legemets skygge er ikke legemets skygge, men sjælens legeme. Stå på bredden af havet med ryggen til Månen, og skær rundt omkring dine fødder; så din du skærer din skygge fri, som er din sjæls legeme, og byd din sjæl at forlade dig, og den vil gøre det."

Den unge fisker skælvede. "Er dette sandt?" mumlede han.

"Det er sandt, og jeg ville ønske, jeg aldrig havde fortalt dig det," skreg hun, og klyngede sig grædende til hans knæ.

Han skubbede hende fra sig og lod hende ligge i det fugtige græs, og idet han gik hen til randen af bjerget stak han kniven i bæltet og begyndte at klatre ned.

Og han sjæl, som var inde i ham, råbte til ham, og sagde: "Lyt til mig! Jeg har dvælet hos dig i alle disse år, og har været din tjener. Send mig ikke bort fra dig nu, for hvad ondt har jeg da gjort dig?"

Og den unge fisker lo. "Du har ikke gjort mig noget ondt, men jeg har ikke brug for dig," svarede han. "Verden er stor, og der er også Himlen, og Helvede, og det dystre hus, der ligger imellem dem. Gå hvorhen du vil, men lad være med at besvære mig, for min elskede kalder på mig."

Og hans sjæl bønfaldt ham ynkeligt, men han tog sig ikke af den, men sprang fra klippe til klippe, så sikker på fødderne som en vildged, og endelig nåede han den flade jord og havets gule bred.

Bronzelemmet og skønt bygget, som en statue af en græsk mester, stod han på sandet med ryggen til Månen, og op fra havets skum kom hvide hænder, der vinkede til ham, og op af bølgerne rejste sig vage skikkelser, der bøjede sig for ham. Foran ham lå hans skygge, som var hans sjæls legeme, og bag ham hang Månen i den honninggule luft.

Og hans sjæl sagde til ham: "Hvis du virkelig vil drive mig bort fra dig, så send mig dog ikke bort uden et hjerte. Verden er ond, giv mig dit hjerte med."

Han slog med hovedet og smilede. "Hvad skulle jeg elske min elskede med, hvis jeg gav dig mit hjerte?" råbte han.

"Oh, hav medynk med mig," sagde hans sjæl; "giv mig dit hjerte, for verden er meget ond, og jeg er bange."

"Mit hjerte tilhører min elskede," svarede han, "så bliv nu ikke her længere, men forsvind med dig."

"Men skulle jeg ikke også have lov til at elske?" spurgte hans sjæl.

"Forsvind nu, for jeg har ikke brug for dig!" råbte den unge fisker, og han tog den lille kniv med skæftet af grønt slangeskind, og skar sin skygge løs fra sine fødder, og den rejste sig og stod foran ham og så på ham, og den var fuldstændig som han selv.

Han veg tilbage, og stak kniven i sit bælte, og en følelse af ærefrygt kom over ham. "Forsvind nu," mumlede han, "og lad mig ikke se dit ansigt igen."

"Ak, men vi må mødes igen," sagde sjælen. Dens stemme var som en dæmpet fløjtetone, og dens læber bevægede sig næsten ikke, når den talte.

"Hvordan skal vi mødes?" råbte den unge fisker. "Du vil vel ikke følge mig ud i havets dybder?"

"En gang hvert år vil jeg komme til dette sted og kalde på dig," sagde sjælen. "Det kunne hænde, du havde brug for mig."

"Hvad brug skulle jeg have for dig?" råbte den unge fisker, "men lad det blot være som du vil," og han kastede sig ud i vandet, og tritonerne blæste i deres horn, og den lille havfrue kom op for at møde ham og lagde sine arme om hans hals og kyssede ham på munden.

Og sjælen stod på den ensomme strand og så efter dem. Og da de var sunket ned i havet, gik den grædende bort over marsken.

Og da der var gået et år, kom sjælen ned til havets bred og kaldte på den unge fisker, og han kom op fra dybet, og sagde: "Hvorfor kalder du på mig?"

Og sjælen svarede: "Kom nærmere, så jeg kan tale med dig, for jeg har set vidunderlige ting."

Han kom nærmere, og satte sig i det lave vand, og lagde hånden under kinden og lyttede.

Og sjælen sagde til ham: "Da jeg forlod dig, vendte jeg mig mod øst og rejste afsted. Fra Østen kommer alt, hvad der er klogt og viist. Seks dage rejste jeg, og om morgenen den syvende dag kom jeg til en høj, der ligger i tatarernes land. Jeg satte mig ned i skyggen af en tamarisk for at beskytte mig mod solen. Landet var tørt og helt afsvedet af heden. Folk gik frem og tilbage over sletten som fluer, der kravler rundt på en tallerken af blankpoleret kobber.

Da det var middag, rejste der sig en sky af rødt støv ude ved den flade horisont. Da tatarerne så den, strengede de deres malede buer, og sprang op på deres små heste for at galopere den i møde. Kvinderne flygtede skrigende til deres vogne og skjulte sig bag deres tykke filtforhæng.

Da tusmørket faldt på, vendte tatarerne tilbage, men fem af dem manglede, og af de, der kom tilbage, var ikke så få sårede. De spændte deres heste for vognene og kørte hastigt bort. Tre sjakaler kom ud af en hule og stirrede efter dem. Så vejrede de i op i luften med deres snuder og løb bort i den modsatte retning.

Da Månen stod op så jeg et bål brænde på sletten, og gik hen imod det. Der sad et selskab af købmænd på tæpper rundt om det. Deres kameler var tøjret rundt om dem, og de negre, der var deres tjenere, rejste telte af garvede skind i sandet, og byggede en høj mur af figenkaktussens blade.

Da jeg nærmede mig, rejste købmændenes anfører sig og trak sit sværd, og spurgte, hvad mit ærinde var.

Jeg svarede, at jeg var en fyrste i mit eget land, og at jeg var undsluppet tatarerne, der ville have gjort mig til deres slave. Han smilede og viste mig fem hoveder, der var sat på lange stager af bambus.

Så spurgte han, hvem der var Guds sande profet, og jeg svarede ham, at det var Muhammed.

Da han hørte den falske profets navn, bukkede han og trykkede min hånd og bød mig tage plads ved hans side. En neger bragte mig noget hoppemælk i en trætallerken, og et stykke stegt lammekød.

Ved daggry drog vi afsted. Jeg red på en rødhåret kamel ved anførerens side og en løber løb foran os med et spyd i hånden. Krigerne var på begge sider af os, og muldyrene fulgte efter med købmændenes varer. Der var fyrre kameler i karavanen, og muldyrenes antal var dobbelt så stort.

Vi drog fra tatarernes land til landet, hvor de folk bor, der forbander Månen. Vi så griffer vogte deres guld på de hvide klipper, og de skællede drager, der sov i deres huler. Da vi passerede over bjergene holdt vi vejret, for at ikke sneen skulle falde over os, og hver og en bandt et slør af gaze over sine øjne. Da vi kom gennem dalene, skød pygmæerne pile efter os fra træernes hulninger, og ved nattetide kunne vi høre de vilde mennesker slå på deres trommer. Da vi kom til Abernes Tårn, satte vi frugt ud til dem, og de lod os i fred. Da vi kom til Slangernes Tårn, gav vi dem mælk i messingkander, og de lod os passere forbi. Tre gange på vor rejse kom til bredderne af floden Oxus. Vi krydsede den på flåder af træ med store blærer

af oppustede huder. Flodhestene rasede mod os og søgte at dræbe os. Da kamelerne så dem, skælvede de.

Kongerne i alle byerne tog told af os, men ville ikke lade os komme ind i deres byer. De kastede brød til os over murene, små majskager bagt med honning og kager af fint mel fyldte med dadler. For hver hundrede kurvfulde gav vi dem en ravperle.

Når landsbyboerne så os komme, forgiftede de deres brønde og flygtede op på bakketoppene. Vi kæmpede mod magadaerne, som bliver født gamle og vokser sig yngre og yngre for hvert år, og dør, når de er blevet små børn; og mod laktroierne, som siger, at de sønner af tigre, og maler sig gule og sorte; og med auranterne, som begraver deres døde i træernes toppe og selv bor i huler, for at Solen, som er deres gud, ikke skal dræbe dem; og med krimeanerne, som tilbeder en krokodille, og giver den ørenringe af grønt glas og fodrer den med smør og frisk fjerkræ; og med agazonbaerne, hvis ansigter er som hundes, og med sibanerne, som har hestefødder og løber hurtigere end heste. En tredjedel af os døde i kamp og en tredjedel af sult og tørst. Resten mumlede indbyrdes om mig, og sagde at jeg havde bragt dem ulykke. Jeg tog en hornet slange frem under en sten og lod den bide mig. Da de så, at jeg ikke sygnede hen, blev de bange.

Den fjerde måned nåede vi byen Illel. Det var ved nattetide, da vi kom til den lund, der ligger uden for dens mure, og luften var trykkende, for Månen stod i Skorpionens vendekreds. Vi tog de modne granatæbler fra træerne og skar dem over og drak deres søde saft. Så lagde vi os på vore tæpper og ventede på daggryet.

Og ved daggry stod vi op og bankede på byens port. Den var støbt af rød bronze og havde relieffer af hav-drager og drager med vinger. Vagterne så ned fra murtinden og spurgte, hvad der var vort ærinde. Karavanens tolk svarede, at vi kom fra øen Syrien med mange købmandsvarer. De tog gidsler og sagde til os, at de ville åbne porten for os ved middagstid, og bad os vente til da.

Da det var blevet middag, åbnede de porten, og idet vi gik ind, kom store flokke af folk ud fra husene for at se på os, og en udråber gik rundt i byen og råbte i en konkylie. Vi stod på markedspladsen, og negrene bandt ballerne af mønstret klæde op og åbnede kisterne af udskårent morbærtræ. Og da de var færdige, satte købmændene deres forunderlige varer frem, voksdug fra Egypten og malet linned fra Etiopiens land, purpurrøde svampe fra Tyrus og blå tapeter fra Sidon, og kopper af koldt rav og fine bægre af glas og mærkelige kar af brændt ler. En flok kvinder iagttog os fra et hustag. En af dem bar en maske af gyldenlæder.

Og på den første dag kom præsterne og handlede med os, og på den anden dag kom adelsmændene, og på den tredje dag kom håndværkerne og slaverne. Og således er det deres skik med alle de købmænd, der kommer og slår sig ned i byen.

Og vi blev der i en måne, og da Månen var i aftagende, blev jeg træt af det og vandrede rundt gennem byens gader og kom til dens guds have. Præsterne i deres gule kåber gik tavse rundt mellem de grønne træer, og på en sokkel af sort marmor stod det rosenrøde hus, hvori deres gud dvælede. Dørene var af lakeret træ, og relieffer af tyre og påfugle i blankt guld prydede dem. Det skrå tag var af søgrønt porcelæn, og fra tagudhængets

fremspring hang der små klokker. Når den hvide due fløj forbi, slog de til klokkerne med deres vinger og fik dem til at ringle.

Foran templet var der en lille dam med klart vand, beklædt med året onyx. Jeg lagde mig ved siden af det, og med mine blege fingre berørte jeg de store flager. En af præsterne kom hen til mig og stillede sig bag mig. Han havde sandaler på sine fødder, den ene af blødt slangeskind og den anden af fuglefjer. På hans hoved bar han en mitra af sort filt, smykket med halvmåner af sølv. Syv gyldne sommerfugle var vævet ind i hans kåbe, og hans krøllede hår var farvet med antimon.

Efter en stund talte han til mig og spurgte mig, hvad jeg ønskede.

Jeg fortalte ham, at jeg ønskede at se guden.

"Guden er på jagt," sagde præsten og så mærkeligt på mig med sine små, skæve øjne.

"Sig mig i hvilken skov, og jeg vil ride med ham," svarede jeg.

Han glattede de bløde kanter på sin tunika med sine lange, spidse negle. "Guden sover," mumlede han.

"Sig mig i hvilken seng, og jeg vil våge over ham," svarede jeg.

"Guden er til fest," råbte han.

"Hvis vinen er sød, vil jeg drikke den med ham, og er den besk, så drikker jeg også med ham," var mit svar.

Han bøjede sit hoved i forundring, og idet han tog min hånd, rejste han mig op, og førte mig ind i templet.

Og i det første kammer så jeg en afgud på en trone af jaspis kantet med store orientalske perler. Den var skåret ud af elfenben, og skikkelsen var en mands skikkelse. På dens pande sad en rubin, og tyk olie dryppede fra dens hår ned på lårene. Dens fødder var røde af blodet fra et nyslagtet kid, og dens

lænder var omgjordet med et kobberbælte, hvori var fæstnet syv beryller.

Og jeg sagde til præsten: "Er dette guden?" og han svarede mig: "Dette er guden."

"Vis mig guden," råbte jeg, "eller sandelig, jeg vil dræbe dig." Og jeg berørte hans hånd, og den visnede.

Og præsten bønfaldt mig og sagde: "Lad min herre hele sin tjener, og jeg vil vise ham guden."

Og jeg åndede med min ånde på hans hånd, og den blev hel igen, og han skælvede og førte mig ind i det andet kammer, og jeg så en afgud stå på en lotusblomst af jade, behængt med store smaragder. Den var skåret ud af elfenben, og dens skikkelse var det dobbelte af en mands. På dens pande sad en chrysolit, og dens bryster var salvede med myrrha og kanel. I den ene hånd holdt den et krumt scepter af jade og i den anden en rund krystal. Den bar støvler af messing, og om dens tykke hals hang en kæde af selenitter.

Og jeg sagde til præsten: "Er dette guden?"

Og han svarede mig: "Dette er guden."

"Vis mig guden," råbte jeg, "eller sandelig vil jeg dræbe dig." Og jeg berørte hans øjne, og de blev blinde.

Og præsten bønfaldt mig og sagde: "Lad min herre hele sin tjener, og jeg vil vise ham guden."

Og jeg åndede med min ånde på hans øjne, og synet vendte tilbage til dem, og han skælvede igen, og førte mig ind i det tredje kammer, og se! der var ingen afgud i det, intet billede af nogen art, men kun et spejl af en rund metalskive, der stod på et stenalter.

Og jeg sagde til præsten: "Hvor er guden?"

Og han svarede mig: "Der er ingen gud andet end dette spejl, du kan se, for dette er Visdommens Spejl. Og det spejler alle ting, der findes i Himlen og på Jorden, undtagen ansigtet af den, der skuer i det. Dette afspejler det ikke, for at den der skuer i det, kan blive viis. Der findes mange andre spejle, men det er de forskellige meningers spejle. Der findes kun dette ene Visdommens Spejl. Og de, der ejer dette spejl, ved alting, og der er intet, der er skjult for dem. Og de, der ikke ejer det, ejer ingen visdom. Derfor er det guden, og vi tilbeder det." Og jeg så ind i spejlet, og det var, som han havde sagt.

Og jeg gjorde da en mærkelig ting, men hvad jeg gjorde betyder intet, for i en dal, der ligger blot en dagsrejse herfra har jeg skjult Visdommens Spejl. Du behøver blot at lade mig komme ind i dig igen og være din tjener, og du skal blive en viseste af alle vise, og visdommen skal være din. Du skal blot lade mig komme ind i dig, og ingen vil være så viis som du."

Men den unge fisker lo. "Kærlighed er bedre en visdom," råbte han, "og den lille havfrue elsker mig."

"Ak nej, der findes intet bedre end visdom," sagde sjælen.

"Kærlighed er bedre," svarede den unge fisker, og han vendte tilbage til dybet, og sjælen gik grædende bort over marsken.

Og da det andet år var gået, kom sjælen ned til havets bred og kaldte på den unge fisker, og han kom op fra dybet, og sagde: "Hvorfor kalder du på mig?"

Og sjælen svarede: "Kom nærmere, så jeg kan tale med dig, for jeg har set vidunderlige ting."

Han kom nærmere, og satte sig i det lave vand, og lagde hånden under kinden og lyttede.

Og sjælen sagde til ham: "Da jeg forlod dig, vendte jeg mig mod syd og drog afsted. Fra Syden kommer alt, hvad der er værdifuldt. Seks dage rejste jeg på de landeveje, der fører til byen Ashter, ad de støvede, røde veje, som pilgrimmene plejer at benytte rejste jeg, og om morgenen den syvende dag hævede jeg blikket og se! der lå byen for mine fødder, thi den ligger i en dal.

Der er ni porte til denne by, og foran hver port står en bronzehest, der vrinsker, når beduinerne kommer ned fra bjergene. Murene er beklædte med kopper, og vagttårnene er tækket med messing. I hvert tårn står der en bueskytte med en bue i hånden. Ved solopgang slår han med en pil på en gongong, og ved solnedgang blæser han i et horn.

Da jeg ville gå ind, standsede vagterne mig og spurgte mig, hvem jeg var. Jeg svarede, at jeg var en dervish på vejen til byen Mekka, hvor der findes et grønt slør, hvorpå Koranen er broderet med sølvbogstaver med englenes hænder. De fyldtes af undren og bad mig gå ind.

Inde i byen er der ligesom en bazar. Du skulle virkelig have været med mig. Over de smalle gader flagrer de kulørte papirlygter som store sommerfugle. Når vinden blæser hen over tagene tiger og synker de ligesom malede bobler. Foran deres boder sidder købmændene på silketæpper. De har glatte sorte skæg og deres turbaner er dækket med gyldne pailletter, og lange kæder af rav og udskårne ferskensten glider mellem deres kølige fingre. Nogle af dem sælger galbanum og spikenard-olie, og mærkelige parfumer fra øerne i det indiske hav, og den fede olie af røde roser, og myrrha og små kryddernelliker med form som nagler. Når man standser for at tiltale dem, kaster de en

knivspids røgelse på deres fyrfade for at gøre luften sød. Jeg så en syrer, der holdt en tynd stav ligesom et rør i hånden. Grå tråde af røg steg op fra den, og dens duft, mens den brændte, var som duften af den lyserøde mandelblomst om foråret. Andre sælger sølvarmbånd indlagt med turkiser i bløde blå farver, og ankelringe med små perler, og tigerkløer i guldindfatning, og kløer af den gyldne kat, leoparden, også indfattet i guld, og ørenringe af gennembrudte smaragder, og fingerringe af udhulet jade. Ud fra te-husene høres lyden af guitaren, og opiumsrygerne ser på de forbipasserende med deres hvide, smilende ansigter.

Ja, sandelig skulle du have været med mig. Vinsælgerne baner sig vej gennem mængden med store sorte skind på skuldrene. De fleste af dem sælger shiraz-vin, der er så sød som honning. De serverer den i små metalkopper og strør rosenblade i den. På markedspladsen står frugthandlerne, der sælger alle slags frugt: modne figner, med deres plettede lilla kød, meloner, der dufter af moskus og er gule som topaser, citroner og rosen-æbler og klaser af hvide druer, runde rødgyldne oranger, og ovale citroner af grønt guld. En gang så jeg en elefant gå forbi. Dens snabel var malet med cinnober og gurkemeje, og over ørerne havde den et net af blodrød silke. Den standsede ud for en af boderne og begyndte at æde af appelsinerne, og manden lo blot. Du kan slet ikke tænke dig, hvilket mærkeligt folk de er. Når de er glade går de til en fuglehandler og køber af ham en fugl i bur, og sætter den fri, så at deres glæde kan blive større, og når de er triste til mode, pisker de sig med torne, så at deres sorger ikke skal blive mindre.

En aften mødte jeg nogle negre, der bar en tung bærestol gennem basaren. Den var lavet af forgyldt bambus, og stængerne var af rød lak indlagt med messing-påfugle. For vinduerne hang der tynde gardiner af musselin, broderet med billevinger og bittesmå frø-perler, og idet den passerede forbi, kiggede et blegt tjerkesserinde-ansigt ud og smilede til mig. Jeg fulgte efter, og negrene påskyndede deres skridt og skulede. Men jeg var ligeglad, for jeg var grebet af en stor nysgerrighed.

Til sidst standsede de ved et firkantet hvidt hus. Der var ingen vinduer i det, kun en lille dør ligesom døren til en grav. De satte bærestolen ned, og bankede tre gange med en kobber-dørhammer. En armener i en kaftan af grønt læder så ud gennem gitteret, og da han så dem, åbnede han, og udbredte et tæppe på jorden, og kvinden trådte ud. Idet hun gik ind, vendte hun sig og smilede til mig igen. Jeg havde aldrig set nogen så bleg.

Da Månen stod op, vendte jeg tilbage til det samme sted og søgte efter huset, men det var der ikke længere. Og da jeg så dette, vidste jeg, hvem kvinden var, og hvorfor hun havde smilet til mig.

Du skulle bestemt have været med mig. Ved Nymånefesten kom den unge kejser ud fra sit palads og begav sig til moskeen for at bede. Hans hår og skæg var farvet med rosenblade, og hans kinder var pudret med fint guldstøv. Hans håndflader og fodsåler var gule af safran.

Ved solopgang kom han ud fra sit palads i en kåbe af sølv, og ved solnedgang vendte han tilbage til det i en kåbe af guld. Folket kastede sig næsegrus til jorden og skjulte deres ansigter, men det ville jeg ikke gøre. Jeg stod ved en daddelsælgers bod

og ventede. Da kejseren så mig, hævede han sine malede øjenbryn og standsede. Jeg stod ganske stille og viste ham ingen ærbødighed. Folket forundredes over mit mod, og rådede mig til at flygte fra byen. Jeg tog mig ikke af dem, men gik hen og satte mig sammen med dem, der sælger magi og fremmede guder, og som andre mennesker skyr på grund af deres kunster. Da jeg fortalte dem, hvad jeg havde gjort, gav hver af dem mig en gud og bad mig forlade dem.

Den nat, mens jeg lå på en pude i tehuset i Granatæblernes Gade, kom kejserens vagter efter mig og førte mig til paladset. Idet jeg gik ind, lukkede de hver dør bag mig og satte en kæde for. Derinde var der en stor gård med en overdækket terrasse hele vejen rundt om. Væggene var af hvid alabast, hist og her indlagt med blå og grønne mursten. Søjlerne var af grøn marmor, og gulvet af en slags ferskenblomst-farvet marmor. Jeg havde aldrig set noget lignende før.

Idet jeg gik over gården så to tilslørede kvinder ned fra en balkon og forbandede mig. Vagterne ilede videre, og enden af deres lanser gav genlyd mod det blanke gulv. De åbne en port at smedejern, og jeg befandt mig i en fugtig have med syv terrasser. Den var tilplantet med tulipaner og snerler og sølvplettede aloer. Som en slank stav af krystal hang en fontæne i den tågede luft. Cyprestræerne var som udbrændte fakler. I et af dem sang en nattergal.

For enden af haven stod en lille pavillon. Idet vi nærmede os, kom to eunukker ud for at gå os i møde. Deres fede kroppe svajede, mens de gik, og de så nysgerrigt på mig med deres øjne under de gule øjenlåg. En af dem drog vagtkaptajnen til side, og hviskede dæmpet til ham. Den anden gumlede vedvarende på

duftende pastiller, som han med en affekteret bevægelse tog fra en oval æske af lilla emalje.

Efter nogle øjeblikke afskedigede vagtkaptajnen sine soldater. De gik tilbage til paladset; eunukkerne fulgte langsomt efter dem, og plukkede de søde morbær fra træerne, idet de gik forbi. En gang vendte den ældste af dem sig og smilede til mig med et ondt smil.

Så vinkede kaptajnen mig hen til indgangen til pavillonen. Jeg gik videre uden frygt, og idet jeg drog det tunge forhæng til side, gik jeg ind.

Den unge kejser lå udstrakt på en sofa af farvet løveskind, og en jagtfalk sad på hans arm. Bag ham stod en nubier i messingturban, nøgen til livet, og med tunge ørenringe i sine opskårne øren. På et bord ved siden af sofaen lå en vældig krumsabel af stål.

Da kejseren så mig, rynkede han panden, og sagde til mig: "Hvad er dit navn? Ved du ikke, at jeg er kejser over denne by?" Men jeg svarede ham ikke.

Han pegede med fingeren på krumsablen, og nubieren greb den og fo'r frem og huggede efter mig med stor voldsomhed. Sværdet gik lige igennem mig og gjorde mig ingen skade. Manden faldt næsegrus til gulvet, og da han rejste sig, klaprede hans tænder af rædsel og han gemte sig bag sofaen.

Kejseren sprang op og greb en lanse fra en våbenstander, som han kastede efter mig. Jeg fangede den i flugten og brød skaftet midt over. Han skød på mig med en pil, men jeg løftede mine hænder og standsede den i luften. Så trak han en daggert fra sit bælte af hvidt læder, og stak nubieren i struben med den, for at slaven ikke skulle fortælle nogen om hans vanære.

Manden vred sig som en slange, der var blevet trådt til døde, og et rødt skum boblede fra hans læber.

Så snart han var død, vendte kejseren sig mod mig, og da han havde tørret den skinnende sved af sin pande med et lille tørklæde af kniplingskantet lilla silke, sagde han til mig: "Er du en profet, siden jeg ikke kan skade dig, eller søn af en profet, siden jeg ikke kan tilføje dig noget sår? Jeg beder dig forlade min by endnu i nat, for så længe du er i den, er jeg ikke længere dens herre."

Og jeg svarede ham: "Jeg vil gå for halvdelen af din rigdom. Giv mig halvdelen af din rigdom, og jeg vil forsvinde."

Han tog mig ved hånden og førte mig ud i haven. Da vagtkaptajnen så mig, undredes han såre. Da eunukkerne så mig, rystede deres knæ, og de faldt til jorden af frygt.

Der er et kammer i paladset, der har otte vægge af rød porfyr, og med et messingbelagt loft, hvorfra en mængde lamper hænger ned. Kejseren berørte en af væggene, og den åbnede sig, og vi gik ned gennem en korridor med en mængde fakler. I nicherne på begge sider stod store vinkrukker fyldte til randen med sølvmønter. Da vi nåede midten af korridoren udtalte kejseren det ord, der ikke må udtales, og granitdøren svingede tilbage på en hemmelig fjeder, og han holdt hænderne op for ansigtet, for at hans øjne ikke skulle blive blændet.

Du kan slet ikke tro, hvor vidunderligt dette sted var. Der var vældige skildpaddeskjold fyldte med perler, og vældige udhulede månesten med røde rubiner. Guldet lå i kister af elefanthud, og guldstøvet i læderflasker. Der var opaler og safirer, de første i krystalskåle, de sidste i jadeskåle. Runde grønne smaragder lå ordnet efter størrelse på tynde

elfenbensbakker, og i et hjørne stod der silkesække, nogle fyldt med turkiser, andre med beryller. Elfenbenshorn var fyldt til randen med røde ametyster, og messinghorn med blå kalkedoner og brune sarder. Søjlerne, der var af cedertræ, var behængt med kæder af gult rav. I de flade, ovale skjolde lå karfunkler, både vinrøde og græsgrønne. Og dog har jeg kun fortalt dig en tredjedel af alt det, der var derinde.

Og da kejseren havde taget hænderne bort fra ansigtet, sagde han til mig: "Dette er mit skatkammer, og halvdelen af det, der er i det, er dit, således som jeg lovede dig. Og jeg vil give dig kameler og kameldrivere, og de skal følge dine bud og tage din del af skatten til en hvilken som helst del af Verden, du måtte ønske. Men dette skal gøres i nat, for jeg ønsker ikke, at Solen, som er min fader, skal se at der i min by findes en mand, jeg ikke kan dræbe."

Men jeg svarede ham: "Det guld, der findes her, er dit, og sølvet er også dit, og dit er de kostbare juveler og alle de kostbare ting. For jeg har ingen brug for noget af det. Jeg vil heller ikke tage andet fra dig end den lille ring, du bærer på din finger."

Og kejseren rynkede panden. "Men det jo kun en ring af bly," udbrød han, "den har ingen værdi. Tag nu bare din halvdel af skatten og forsvind fra min by."

"Nej," svarede jeg, "jeg vil ikke tage andet end den blyring, for jeg ved, hvad der står skrevet i den, og hvilket formål den tjener."

Og kejseren skælvede, og bønfaldt mig, og sagde: "Tag hele skatten og forsvind fra min by. Den halvdel, der er min, skal også være din."

Og jeg gjorde da en mærkelig ting, men hvad jeg gjorde betyder intet, for i en hule, der ligger blot en dagsrejse herfra har jeg skjult Rigdommens Ring. Det er blot en dagsrejse fra dette sted, og den venter på, at du kommer. Den som ejer denne ring er rigere end alverdens konger tilsammen. Derfor kom og tag den, og al Verdens rigdom skal blive din."

Men den unge fisker lo. "Kærlighed er bedre en rigdom," råbte han, "og den lille havfrue elsker mig."

"Ak nej, der findes intet bedre end rigdom," sagde sjælen.

"Kærlighed er bedre," svarede den unge fisker, og han vendte tilbage til dybet, og sjælen gik grædende bort over marsken.

Og da det tredje år var gået, kom sjælen ned til havets bred og kaldte på den unge fisker, og han kom op fra dybet, og sagde: "Hvorfor kalder du på mig?"

Og sjælen svarede: "Kom nærmere, så jeg kan tale med dig, for jeg har set vidunderlige ting."

Han kom nærmere, og satte sig i det lave vand, og lagde hånden under kinden og lyttede.

Og sjælen sagde til ham: "I en by jeg kender, findes der en kro, der står ved bredden af en flod. Jeg sad der sammen med sømænd, som drak af to slags vin af hver sin farve, og spiste brød bagt af byg, og små salte fisk serveret med laurbærblade og vineddike. Og som vi sad der og morede os, kom der ind blandt os en gammel mand, der bar på et lædertæppe og en lut, som havde to horn af rav. Og da han havde bredt sit tæppe ud på gulvet, anslog han strengene på sin lut med en fjer, og en pige, hvis ansigt var tilsløret, kom løbende ind og begyndte at danse for os. Hendes ansigt var tilsløret med gaze, men hendes fødder var nøgne. Nøgne var hendes fødder, og de bevægede sig

rundt på tæppet som små hvide duer. Jeg har aldrig skuet noget så vidunderligt, og byen, hvor hun dansede, findes blot en dagsrejse fra dette sted."

Da nu den unge fisker hørte disse ord af sin sjæl, kom han i tanker om, at den lille havfrue ikke havde nogen fødder, og derfor ikke kunne danse.

Og en stor længsel kom over ham, og han sagde til sig selv: "Det er jo kun en dags rejse, og jeg kan vende tilbage til min elskede;" og han lo, og rejste sig op i det lave vand, og gik ind mod stranden.

Og da han havde nået det tørre land, lo han igen, og strakte armene ud mod sin sjæl. Og sjælen udstødte et stort glædesskrig og løb ham i møde, og gik ind i ham, og den unge fisker så udstrakt foran sig på sandet den skygge af legemet, der er sjælens legeme.

Og sjælen sagde til ham: "Lad os ikke dvæle her, men komme afsted med det samme, for havguderne er skinsyge, og har uhyrer, der lystrer alle deres befalinger."

Så de skyndte sig, og hele den nat rejste de under Månen, og hele den næste dag rejste de under Solen, og om aftenen den dag kom de til en by.

Og den unge fisker sagde til sin sjæl: "Er dette den by, hvor hun, som du fortalte mig om, danser?"

Og hans sjæl svarede ham: "Det er ikke denne by, men en anden. Men lad os alligevel gå derind."

De gik derind og vandrede gennem gaderne, og idet de kom gennem juvelerernes gade, så den unge fisker et smukt sølvbøger, der var udstillet i en bod. Og hans sjæl sagde til ham: "Tag det sølvbæger og skjul den."

Og han tog bægeret og skjulte det i sin dragts folder, og de forlod hastigt byen.

Og da de havde gået en mil fra byen, rynkede den unge fisker panden, og kastede bægeret fra sig, og sagde til sin sjæl: "Hvorfor sagde du, at jeg skulle tage det bæger og skjule den, for det var en ond ting at gøre?"

Men sjælen svarede ham: "Vær rolig, vær rolig."

Og den anden dags aften kom de til en by, og den unge fisker sagde til sin sjæl: "Er dette den by, hvor hun, som du fortalte mig om, danser?"

Og hans sjæl svarede ham: "Det er ikke denne by, men en anden. Men lad os alligevel gå derind."

De gik altså derind og vandrede gennem gaderne, og idet de kom gennem sandalsælgernes gade, så den unge fisker et barn, der stod ved siden af en krukke med vand. Og han sjæl sagde til ham: "Slå det barn." Og han slog barnet, til det græd, og da han havde gjort det, ilede de ud af byen.

Og efter at de havde gået en mil fra byen, blev den unge fisker vred, og sagde til sin sjæl: "Hvorfor sagde du, at jeg skulle slå barnet, for det var en ond ting at gøre?"

Men sjælen svarede ham: "Vær rolig, vær rolig."

Og den tredje dags aften kom de til en by, og den unge fisker sagde til sin sjæl: "Er dette den by, hvor hun, som du fortalte mig om, danser?"

Og hans sjæl svarede ham: "Det er muligt, at det er i denne by, lad os derfor gå derind."

De gik derind og vandrede gennem gaderne, men ingen steder kunne den unge fisker finde floden eller kroen på dens bred. Og folkene i byen så nysgerrigt på ham, og han blev bange

og sagde til sin sjæl: "Lad os gå bort, thi hun, som danser med hvide fødder er ikke her."

Men hans sjæl svarede: "Nej, lad os blot blive, for natten er mørk, og der er røvere på landevejen."

Så han satte sig ned på markedspladsen og hvilede, og da der var gået nogen tid kom der en hætteklædt købmand forbi, som havde en kappe af tatarisk klæde, og bar en lygte af gennemstukket horn for enden af en leddelt stok. Og købmanden sagde til ham: "Hvorfor sidder du på markedspladsen? Du kan jo se, at boderne er lukket og klædeballerne bundet ind?"

Og den unge fisker svarede ham: "Jeg kan ikke finde nogen kro i denne by, og jeg har heller ikke nogen slægtning, der kan give mig husly."

"Er vi da ikke alle i slægt?" sagde købmanden. "Og er vi ikke skabt af én Gud? Kom du med mig, for jeg har et gæsteværelse."

Og den unge fisker rejste sig og fulgte med købmanden til hans hus. Og da han var kommet igennem en have med granatæbletræer og kom ind i huset, bragte købmanden ham rosenvand i en kobberskål, så at han kunne vaske sine hænder, og modne meloner, at han kunne stille sin tørst, og satte en skål ris og et stykke stegt lam for ham.

Og da han var færdig, førte købmanden ham til gæsteværelset, og bad ham sove og hvile sig ud. Og den unge fisker takkede ham og kyssede den ring, der sad på hans hånd, og kastede sig ned på tæpperne af farvet gedehår. Og efter at han havde tildækket sig med et tæppe af sort lammeuld faldt han i søvn.

Og tre timer før daggry, og mens det endnu var nat, vækkede hans sjæl ham og sagde til ham: "Stå op og gå til købmandens værelse, til det værelse, hvor han sover, og dræb ham, og tag hans guld, for vi har brug for det."

Og den unge fisker stod op og sneg sig ind i købmandens værelse, og hen over købmandens fødder lå der et krumt sværd, og på bordet ved siden af købmanden lå der ni punge med guld. Og han strakte hånden ud og rørte ved sværdet, og idet han rørte ved det, fo'r købmanden sammen og vågnede, og idet han sprang op, greb han selv sværdet, og råbte til den unge fisker: "Gengælder du således godt med ondt, og betaler med blodsudgydelse den venlighed, jeg har vist dig?"

Og sjælen sagde til den unge fisker: "Slå ham ned," og han slog ham, så han faldt sanseløs om, og han tog de ni punge med guld, og flygtede ilsomt gennem granatæblehaven, og vendte sit ansigt mod den stjerne, der er Morgenstjernen.

Og da de havde gået en mil fra byen, slog den unge fisker sig for brystet, og sagde til sin sjæl: "Hvorfor sagde du, at jeg skulle dræbe købmanden og tage hans guld? Du må virkelig være ond."

Men sjælen svarede ham: "Vær rolig, vær rolig."

"Nej," råbte den unge fisker, "jeg kan ikke være rolig, for alt, hvad du har fået mig til at gøre, hader jeg. Jeg hader også dig, og jeg befaler dig at sige mig, hvorfor du har gjort således mod mig."

Og hans sjæl svarede ham: "Dengang du sendt mig alene ud i Verden, gav du mig ikke noget hjerte, og jeg lærte at gøre alle disse ting og elske dem."

"Hvad siger du?" mumlede den unge fisker.

"Det ved du," svarede sjælen, "du ved det kun alt for godt. Har du glemt, at du ikke gav mig noget hjerte? Det tror jeg ikke. Hold derfor op med at bekymre dig eller mig, men vær rolig, for der findes ingen smerte, som du ikke skal give, og ingen nydelse, som du ikke vil modtage."

Og da den unge fisker hørte disse ord, skælvede han og sagde til sin sjæl: "Nej, du er ond, og har fået mig til at glemme min elskede, og har fristet mig med fristelser, og har styret mine fødder ind på syndens veje."

Og hans sjæl svarede ham: "Du har ikke glemt, at dengang du sendte mig alene ud i Verden, gav du mig ikke noget hjerte. Kom, lad os drage til en anden by og more os, for vi har ni punge med guld."

Men den unge fisker tog de ni punge med guld og kastede dem på jorden og trampede på dem.

"Nej," råbte han, "jeg vil ikke have noget at gøre med dig, og heller ikke vil jeg rejse med dig nogen steder hen, men som jeg sendte dig bort én gang, således vil jeg sende dig bort nu, for du har ikke gjort mig noget godt." Og han vendte ryggen til månen, og med den lille kniv, der havde et skæfte af grønt slangeskind prøvede han at skære den skygge af legemet, der er sjælens legeme, fra sine fødder.

Men sjælen forlod ham ikke, og tog sig heller af hans befaling, men sagde til ham: "Den trolddom, som heksen gav dig, tjener dig ikke mere, for jeg kan ikke forlade dig, og du kan ikke drive mig bort. Én gang i livet kan et menneske sende sin sjæl bort, men den, der modtager sin sjæl igen, må blive sammen med den for evigt, og dette er hans straf og hans belønning."

Og den unge fisker blev bleg og vred hænderne og råbte: "Hun var en falsk heks, at hun ikke fortalte mig dette."

"Nej," svarede hans sjæl, "hun var trofast mod ham, som hun tilbeder, og hvis tjenerinde hun vil være for evigt."

Og da den unge fisker vidste, at han nu ikke længere kunne blive sin sjæl kvit, og at det var en ond sjæl, som ville bo hos ham for altid, faldt han bittert grædende om på jorden. Og da det blev dag rejste den unge fisker sig og sagde til sjælen: "Jeg vil binde mine hænder, at jeg ikke kan udføre dine befalinger, og lukke mine læber, at jeg ikke skal tale dine ord, og jeg vil vende tilbage til det sted, hvor hende, jeg elsker, har sin bolig. Jeg vil vende tilbage til havet, og til den lille bugt, hvor hun plejer at synge, og jeg vil kalde på hende og fortælle hende de onde ting, jeg har gjort, og det onde, du har gjort ved mig."

Og hans sjæl fristede ham og sagde: "Hvem er da din elskede, at du skulle vende tilbage til hende? Der findes mange smukkere i verden end hende. Der er danserinderne i Samaris, som danser ligesom alle slags fugle og dyr. Deres fødder er farvede med henna, og de har små kobberklokker i hænderne. De ler, mens de danser, og deres latter er så klar som rislende vand. Kom med mig, og jeg vise dig dem. Hvad er denne bekymring du nærer om synden og den slags? Er det, der er godt at spise, da ikke skabt til den spisende? Er der gift i det, som er sødt at drikke? Hold op med at bekymre dig, men kom med mig til endnu en by. Der findes en lille by lige her i nærheden, hvor der er en have med tulipantræer. Og i denne smukke have er der hvide påfugle og påfugle, der har blå bryster. Når de spreder deres haler ud i solen er de som store cirkler af elfenben og guld. Og hende, der fodrer dem, danser

for deres morskab, og somme tider danser hun på hænder og til andre tider danser hun med sine fødder. Hendes øjne er farvet med antimon og hendes næsebor er formet som en svales vinger. Fra en krog i det ene næsebor hænger en blomst, der er skåret ud af en perle. Hun ler, mens hun danser, og sølvringene, der sidder om hendes ankler, ringler som sølvklokker. Hold derfor op med at bekymre dig, og kom med mig til denne by."

Men den unge fisker svarede ikke sin sjæl, men lukkede sine læber med tavshedens segl og bandt sine hænder med en stram snøre, og vendte tilbage til det sted, han var kommet fra, lige til den lille bugt, hvor hans elskede havde plejet at synge. Og hele tiden undervejs fristede sjælen ham, men han svarede den ikke, og ville heller ikke gøre nogen af de onde ting, den prøvede at få ham til, så stærk var den kærligheds magt, som var i ham.

Og da han nåede havets bred, løste han snøren fra sine hænder og tog tavshedens segl fra sine læber, og kaldte på den lille havfrue. Men hun svarede ikke på hans kalden, skønt han kaldte hele dagen og bønfaldt hende.

Og hans sjæl spottede ham og sagde: "Du har sandelig ikke megen glæde af din elskede. Du er som den, der i dødens time hælder vand i et hullet kar. Du giver det bort, du har, og får intet tilbage. Det ville være bedre for dig at komme med mig, for jeg ved, hvor Nydelsernes Dal findes, og hvad man kan finde der."

Men den unge fisker svarede ikke sin sjæl, men byggede sig et hus af rør i en kløft mellem stenene, hvor han boede i et år. Og hver morgen kaldte han på havfruen, og hver dag ved middagstid kaldte han på hende igen, og om natten udtalte han hendes navn. Men aldrig kom hun op fra havet for at møde ham, og intetsteds i havet kunne han finde hende, skønt han

søgte efter hende i grotterne og i det grønne vand, i tidevandssøerne og de kilder, der findes på havets bund.

Og stadig fristede sjælen ham med ondskab og hviskede om forfærdelige ting. Men endnu gav han ikke efter for ham, så stor var hans kærligheds magt.

Og da året var gået, tænkte sjælen ved sig selv: "Jeg har fristet min herre med ondskab, og hans kærlighed er stærkere end jeg. Nu vil jeg friste ham med det gode, og måske han så vil følge mig."

Og han talte til den unge fisker og sagde: "Jeg har fortalt dig om Verdens glæder, og du har vendt mig det døve øre. Lad mig nu fortælle dig om Verdens smerter, og måske du da vil lytte. For i sandhed er smerten denne verdens herre, og der er ingen, der undslipper dens net. Der findes de, som mangler klæder, og andre, der mangler brød. Der findes enker, som sidder i purpur, og enker, som sidder i pjalter. De spedalske vandrer frem og tilbage over sletterne, og de er grusomme mod hinanden. Tiggerne vandrer frem og tilbage på landevejene, og deres lommer er tomme. Sulten vandrer gennem byernes gader, og pesten lurer ved deres porte. Kom, lad os drage ud og lindre disse ting, og få dem til at ophøre at være til. Hvorfor skulle du dvæle her længere og kalde på din elskede, når du ser, at hun ikke kommer, når du kalder? Og hvad er kærligheden, at du skulle sætte så stor pris på den?"

Men den unge fisker svarede den intet, så stor var hans kærligheds magt. Og hver morgen kaldte han på havfruen, og hver dag ved middagstid kaldte han på hende igen, og om natten udtalte han hendes navn. Men aldrig kom hun op fra havet for at møde ham, og intetsteds i havet kunne han finde

hende, skønt han søgte efter hende i havets floder, og i de dale, der findes under bølgerne, der, hvor som natten farver lilla, og der, hvor daggryet farver det gråt.

Og da det andet år var gået, sagde sjælen til den unge fisker ved nattetide, mens han sad alene i sit hus af rør: "Se! nu har jeg fristet dig med det onde, og jeg har fristet dig med det gode, og din kærlighed er stærkere end jeg. Derfor vil jeg ikke friste dig mere, men jeg beder dig om lov til at gå ind i dit hjerte, at jeg kan blive ét med dig som før."

"Naturligvis må du komme ind," sagde den unge fisker, "for i de dage, hvor du gik gennem verden uden hjerte, må du have lidt meget."

"Ak!" råbte hans sjæl, "jeg kan ikke finde nogen indgang, så tillukket er dit hjerte af din kærlighed."

"Men jeg ville ønske, jeg kunne hjælpe dig," sagde den unge fisker.

Og idet han sagde dette, lød der et vældigt skrig af sorg fra havet, dette skrig, som mennesket kan høre, når en af havfolket er død. Og den unge fisker sprang op, og forlod sit hus af rør, og løb ned til havets bred. Og de sorte bølger kom ilende ind mod stranden, og bar med sig en byrde, som var hvidere end sølv. Den var hvid som brændingen, og blev kastet rundt på bølgerne som en blomst. Og brændingen tog den fra bølgerne, og skummet tog den brændingen, og stranden modtog den, og der, liggende for sine fødder, så den unge fisker den lille havfrues legeme. Hun lå død for hans fødder.

Grædende som den, der er slået at smerte, kastede han sig ned ved siden af hende, og han kyssede hendes munds blege rødme og legede med hendes hårs våde rav. Han kastede sig

ned ved siden af hende på sandet, hulkende som en, der skælver af lykke, og med sine brune arme trykkede han det ind til sit bryst. Kolde var læberne, og dog kyssede han dem. Salt var hendes hårs honning, og dog smagte han den med en bitter glæde. Han kyssede de lukkede øjenlåg, og det vilde skumsprøjt, der lå over deres buer var mindre salt end hans tårer.

Og han gjorde den døde ting en tilståelse. Han hældte sin histories beske vin ind i hendes ørers muslingeskaller. Han lagde de spinkle arme rundt om sin hals, og med sine fingre berørte han den tynde strube. Bitter, bitter var hans glæde, og hans smerte var fyldt af en mærkværdig lykke.

Det sorte hav kom nærmere, og det hvide skum klagede sig som en spedalsk. Med hvide klør af skum rakte havet ud efter stranden. Fra havkongens palads lød atter et skrig af sorg, og langt ude på havet blæste de store tritoner hæst i deres horn.

"Flygt," sagde hans sjæl, "for havet kommer stadig nærmere, og hvis du bliver her, vil det dræbe dig. Flygt, for jeg er bange, thi jeg ser, at dit hjerte er lukket for mig på grund af din store kærlighed. Flygt til et sikkert sted. Du vil dog ikke sende mig til en anden verden uden et hjerte?"

Men den unge fisker lyttede ikke til sin sjæl, men kaldte på den lille havfrue og sagde: "Kærlighed er bedre en visdom, og mere dyrebar end rigdom, og smukkere end menneskedøtrenes fødder. Ilden kan ikke ødelægge den, ej heller kan vandet kvælde den. Jeg kaldte på dig ved daggry, og du kom ikke på min kalden. Månen hørte dit navn, men du tog dig ikke af mig. Thi ondt havde jeg forladt dig, og til min egen smerte vandrede jeg bort. Men altid var din kærlighed med mig, og altid var den

stærk, og intet andet kunne opveje den, skønt jeg har set både det onde og det gode. Og nu, hvor du er død, sandelig vil jeg dø med dig."

Og hans sjæl bønfaldt ham om at forlade stedet, men han ville det ikke, så stor var hans kærlighed. Og havet kom nærmere, og søgte at dække ham med sine bølger, og da han vidste, at enden var nær, kyssede som en gal havfruens kolde læber, og det hjerte, han havde i sig, bristede. Og da hans hjerte brast ved hans kærligheds fylde, fandt sjælen en indgang og gik ind, og var et med ham ligesom før. Og havet dækkede den unge fisker med sine bølger.

Og om morgenen kom præsten ned for at velsigne havet, for det havde været oprørt. Og med ham gik munkene og musikerne, og lysbærerne, og de, der svingede røgelseskarrene, og et helt stort følge.

Og da præsten nåede stranden, så han den unge fisker ligge druknet i brændingen, og i hans arme lå liget af den lille havfrue. Og han trak sig bort med rynket pande, og efter at have gjort korsets tegn, skreg han højt og sagde: "Jeg vil ikke velsigne havet eller noget, der er i det. Forbandet være havfolket, og forbandet være alle dem, der har samkvem med dem. Og hvad ham angår, der forsagede Gud for kærlighedens skyld, og derfor ligger her med sin bolerske, slået af Guds dom, tag hans legeme og det af hans bolerske, og begrav dem i hjørnet af garverens mark, og sæt intet mærke på deres grav, eller noget som helst tegn, så at ingen skal kende deres hvilested. Thi forbandede var de i livet, og forbandede skal de også være i døden."

Og folkene gjorde, som han befalede dem, og i hjørnet af garverens mark, hvor intet kan gro, gravede de et dybt hul, og lagde de døde i det.

Og da det tredje år var gået, og på en dag, som var en hellig dag, gik præsten hen til kapellet for at vise folket Herrens vunder, og tale til dem om Guds vrede.

Og da han havde svøbt sig i sin kåbe, og kom ind og bøjede sig for alteret, så han at alteret var dækket af mærkelige blomster, som han aldrig havde set før. Mærkværdige var de at skue, og af en sælsom skønhed, og deres skønhed bekymrede ham, og deres duft var sød for hans næsebor. Og han følte sig glad, og han forstod ikke, hvorfor han var glad.

Og da han havde åbnet alterskabet, og tændt røgelsen derinde, og havde vist hostien for folket, og atter gemt den bort bag slørenes slør, begyndte han at tale til folket, og han ville tale til dem om Guds vrede. Men de hvide blomsters skønhed plagede ham, og deres duft var sød i hans næsebor, og der kom andre ord over hans læber, og han talte ikke om Guds vrede, men om den Gud, hvis navn er Kærlighed. Og hvorfor han talte således, vidste han ikke.

Da han var færdig, græd folket, og præsten gik tilbage til sit sakristi, og hans øjne var fulde af tårer. Og hans hjælpere kom ind og begyndte at tage hans ornat af ham, og tog messesærken og bæltet, maniplen og stolaen af ham. Og han stod der som en, der drømte.

Og efter at de havde klædt ham af, så han på dem og sagde: "Hvad er de blomster, der står på alteret, og hvor kommer de fra?"

Og de svarede ham: "Hvilke de er, kan vi ikke sige, men de kommer fra hjørnet af garverens mark." Og præsten skælvede og vendte tilbage til sit eget hus og gav sig til at bede.

Og om morgenen, mens det endnu var dæmring, gik han ud med munkene og musikerne, og lysbærerne og de, der svingede røgelseskarrene, og et stort følge, og kom til havets bred, og velsignede havet og alle de vilde ting, der er i det. Han velsignede også faunerne, og de små skabninger, der danser i skovene, og de stjerneøjede ting, der kigger frem mellem bladene. Alle ting i hele Guds verden velsignede han, og folket fyldtes med glæde og undren. Men aldrig groede der nogensinde igen nogen blomster frem i hjørnet af garverens mark, men marken forblev gold som før. Ej heller kom havfolket ind i bugten, som de før havde plejet, for de drog til en anden del af havet.

Stjernebarnet

Engang i gamle dage gik to fattige brændehuggere hjem igennem en stor fyrreskov. Det var vinter og en bidende kold nat. Sneen lå tykt på jorden og på træernes grene. Frosten bed de små kviste af på hver side af dem, når de gik forbi, og da de kom til bjergbækken, så hang den livløs i luften, for iskongen havde kysset den.

Det var så koldt, at selv dyrene og fuglene ikke vidste, hvad de skulle gøre.

"Uf," snerrede ulven, mens den listede igennem krattet med halen mellem benene, "det er dog et ualmindelig hæsligt vejr. Hvorfor tager regeringen sig ikke af sagen?"

"Wit! Wit! Wit!" kvidrede de grønne irisker, "den gamle Jord er død, og de har lagt hende herud i hendes hvide dragt."

"Jorden skal stå brud, og det er hendes brudedragt," hviskede turtelduerne til hinanden. Deres små lyserøde fødder var helt ødelagte af frosten, men de følte det som deres pligt at tage situationen så romantisk som muligt.

"Sikke noget vrøvl," brummede ulven, "jeg har jo allerede sagt, at det er regeringens fejl, og hvis I ikke vil tro mig, så æder jeg jer." Ulven havde en svært praktisk måde at tage alting på og var aldrig i bekneb for et slående argument.

"Næh, hvad mig angår," sagde spætten, som var en født filosof, "så tager jeg ikke en atomistisk teori for en forklaring. Hvis en ting er sådan, så er den sådan, og i øjeblikket er det rædsomt koldt."

Det var rigtignok frygtelig koldt. De små egern, som boede inde i det store fyrretræ, sad og gned snuderne mod hinanden for at holde sig varme, og kaninerne rullede sig sammen i deres huler og vovede ikke engang at se ud. De eneste væsener, som syntes at glæde sig over det, var de store hornugler. Deres fjer var ganske stive af rim, men det brød de sig ikke om, de rullede med deres store gule øjne og tudede til hinanden igennem skoven "Tu-wit! Tu-hu! Tu-wit! Tu-hu! sikke dejligt vejr vi har!"

De to brændehuggere gik videre frem, åndede stærkt på deres fingre og trampede med deres store jernbeslåede støvler på den frosne sne. En gang sank de i en dyb snedrive og kom op så hvide som mølleren, når møllen maler; og en anden gang faldt de på den hårde, glatte is, hvor sumpvandet var frosset, og deres brænde røg ud af knipperne, så de måtte samle det op igen og binde det sammen; og endelig frygtede de engang for at være faret vild, og de blev meget bange, for de vidste, at sneen er grusom mod dem, som ligger sig til hvile i dens arme. Men de satte deres lid til den gode Sankt Martin, som våger over alle vejfarende, fandt da også vejen igen og nåede endelig til udkanten af skoven og så langt borte i dalen under dem lysene glimte i landsbyen, hvor de boede.

De var så glade ved at slippe ud, at de lo højt, og jorden syntes dem at ligne en sølvblomst og Månen en blomst af guld.

Dog, efter de havde lét, blev de bedrøvede, da de huskede på deres fattigdom, og den ene af dem sagde til den anden: "Hvorfor er vi dog glade, når vi ser, at livet kun er for de rige og ikke for sådanne stakler som os? Det var såmænd det bedste for os, om vi var døde i skoven af kulde, eller et eller andet vildt dyr havde anfaldet os og ædt os."

"Det er rigtigt nok," sagde hans kammerat. "Somme har meget og andre kun lidet. Uretten har delt verden, der er ikke nogen lige fordeling af noget, undtagen af sorg."

Men mens de beklagede sig over deres elendighed til hinanden, var det, at denne mærkelige ting hændte: Der faldt et stærkt skinnende pragtfuldt stjerneskud ned fra himlen. Det gled bag en sky og fo'r forbi de andre stjerner, og da de undrende fulgte dets bane, var det for dem, som om det sank ned bag nogle piletræer, som stod tæt ved en lille fårefold ikke mere end et stenkast fra dem.

"Hurra! der er en klump guld til den, som finder det," råbte de, og de gav sig straks til at løbe, så ivrige var de for at få fat i guldet.

Og den ene af dem løb hurtigere end sin kammerat, distancerede ham, banede sig vej igennem piletræerne og kom ud på den anden side, og se! der lå noget af guldet på den hvide sne. Han ilede hen til det, knælede ned og lagde sine hænder på det, og det var en kåbe af guldbrokade, kunstfærdigt indvævet med stjerner og lagt i mange folder. Og han råbte til sin kammerat, at han havde fundet skatten, der faldt ned fra himlen, og da hans kammerat var kommet derhen, satte de sig ned i sneen og løste kåbens folder op, for at de kunne dele guldstykkerne. Men ak! der var intet guld i den, ej heller sølv, ja ikke engang nogen slags kostbarhed, men kun et lille, sovende barn.

Og den ene sagde til den anden: "Det var en sørgelig udgang af vore forhåbninger, vi har heller ikke held med os, for hvad gavner et barn en mand? Lad os lade det ligge her og gå vor vej,

da vi jo er fattige folk og selv har børn, hvis brød vi ikke bør give andre."

Men hans kammerat svarede ham: "Nej, det ville være en synd at lade barnet ligge her og omkomme i sneen, og skønt jeg er lige så fattig som du og har lige så mange munde som du at føde og kun lidt i gryden, så vil jeg dog tage det med mig hjem, og min kone skal pleje det."

Derpå tog han omhyggeligt barnet op, pakkede det godt ind i kåben for at skærme det imod den bitre kulde og gik ned ad bakken til landsbyen, mens hans kammerat undrede sig højligt over hans tåbelighed og bløde hjerte.

Og da de kom til landsbyen, sagde hans kammerat til ham: "Du har barnet, giv mig derfor kåben, for det er mest passende, at vi deler."

Men han svarede ham: "Nej, kåben er hverken din eller min, men alene barnets," og han sagde farvel til ham, gik hen til sit hus og bankede på.

Men da hans hustru åbnede døren og så sin husbond vende rask tilbage, lagde hun armene om hans hals og kyssede ham og tog brændeknippet fra hans ryg, børstede sneen af hans støvler og bad ham komme ind.

Men han sagde til hende: "Jeg har fundet noget i skoven, og jeg har bragt det med hjem til dig, for at du skal drage omsorg for det," og han så ikke op fra gulvet.

"Hvad er det!" råbte hun. "Vis mig det, for huset er tomt, og vi trænger til så mange ting." Men han trak kåben til side og viste hende det sovende barn.

"Ak, kæreste mand!" hviskede hun, "har vi ikke selv børn nok, så at du ikke behøver at bringe en skifting med hjem. Og hvem

ved, om ikke det kan bringe os ulykke? Og hvorledes skal vi dog passe det?" Og hun var vred på ham.

"Nej, men det er et stjernebarn," svarede han, og han fortalte hende den mærkelige måde, han fandt det på.

Men hun ville ikke lade sig formilde, gjorde nar af ham, talte vredt til ham og sagde: "Vore børn mangler brød, og skal vi så opføde en andens barn? Hvornår er der nogensinde nogen, der bryder sig om os? Og hvem giver os føde?"

"Nej, men Gud drager omsorg selv for spurvene og opføder dem," svarede han.

"Dør spurvene ikke af sult om vinteren", spurgte hun. "Og er det ikke vinter nu?" Men manden svarede ikke et ord og blev stående rolig i døren.

Og en kold vind fra skoven kom susende ind gennem den åbne dør og fik hende til at skælve, og hun rystede af kulde og sagde til ham: "Vil du ikke lukke døren? Der blæser en kold vind ind i huset og jeg fryser."

"Kommer der ikke altid en kold vind ind i et hus, hvor der er et hårdt hjerte?" spurgte han. Men hustruen svarede ham ikke, krøb kun nærmere hen til ilden.

Og lidt efter vendte hun sig om og så på ham, og hendes øjne stod fulde af tårer. Og han kom stille ind og lagde barnet i hendes arme, hun kyssede det og lagde det i en lille seng, hvor allerede deres eget yngste barn lå. Og næste morgen tog brændehuggeren den mærkelige guldkåbe og lagde den i en stor kiste, og hans hustru tog et halshånd af rav, som var omkring barnets hals og lagde det ligeledes ned i kisten.

Men stjernebarnet blev opfødt med brændehuggerens børn og sad ved det samme bord som de og var deres legekammerat.

Og hvert år blev han smukkere og smukkere at se på, så at alle i landsbyen var fyldte med undren, for mens de selv var sortsmudskede og sorthårede, så var han hvid og yndig som poleret elfenben, og hans krøller havde farve som de gule liljer. Hans læber var som kronbladene på en rød blomst, hans øjne som violer ved en strøm af kildevand, og hans legeme som en lilje på en mark, som aldrig bliver slået.

Men hans skønhed gjorde ham ond. Han blev hovmodig, grusom og egenkærlig. Brændehuggerens børn og de andre børn fra landsbyen foragtede han og sagde, at de var af simpel herkomst, mens han var af ædel byrd, faldet ned fra en stjerne, og han gjorde sig til herre over dem og kaldte dem for sine tjenere. For de fattige havde han ingen medlidenhed lige så lidt som for de blinde, krøblingene eller de, der på en anden vis var hjemsøgte, men han kastede sten efter dem, jog dem bort, ud på landevejen og bød dem søge deres brød andre steder, så at ingen, undtagen de fredløse, kom to gange til den landsby for at bede om almisser. Og han var virkelig som en, der er forelsket i skønhed, og han gjorde nar ad de svage og grimme og rynkede på næsen af dem; han var betaget af sin egen skønhed, og om sommeren, når vinden havde lagt sig, kunne han ligge ved brønden i præstens have og stirre ned på billedet af sit eget vidunderlige ansigt og le af glæde over sin egen skønhed.

Ofte skændte brændehuggeren og hans kone på ham og sagde: "Vi behandlede ikke dig, som du behandler dem, der er forladte og ingen har til at hjælpe sig. Hvorfor er du så grusom over for alle, der trænger til medlidenhed?"

Også den gamle præst sendte ofte bud efter ham og søgte at lære ham kærlighed til alt levende, idet han sagde til ham:

"Fluen er din broder. Gør den ikke fortræd. De vilde fugle, som flyver i skovene, elsker deres frihed. Sæt dog ikke snarer for dem for din fornøjelse. Gud skabte regnormen og muldvarpen, og hver har sin bestemmelse. Hvem er du dog, som tør bringe pine i Guds rige? Selv markens kvæg priser ham."

Men stjernebarnet brød sig ikke om, hvad de sagde, rynkede panden i vrede og spottede dem, gik tilbage til sine legekammerater og kommanderede med dem. Og alle fulgte de ham, for han var smuk, let til bens og kunne danse, spille på fløjte og musicere. Og hvor som helst stjernebarnet førte dem, fulgte de, og hvad som helst stjernebarnet befalede dem at gøre, det gjorde de. Og når han borede i muldvarpens blinde øjne med en spids pind, lo de, og når han kastede sten efter den spedalske, lo de også. I alle ting herskede han over dem og de blev hårdhjertede som han selv.

Men en dag kom en stakkels tiggerske igennem landsbyen. Hendes klæder var lasede og pjaltede og hendes fødder blødte af vejens stene, hun havde trådt på, og hun var i en elendig tilstand. Og da hun var træt, satte hun sig under et valnøddetræ for at hvile sig.

Men da stjernebarnet så hende, sagde han til sine kammerater: "Se bare! der sidder en ækel tiggerkvinde under det smukke træ med de grønne blade. Kom og lad os jage hende bort, for hun er så grim og styg!"

Han gik nærmere og kastede sten efter hende og hånede hende, men hun så med rædsel i øjnene på ham og holdt blikket uafvendt fæstet på ham. Og da brændehuggeren, som huggede brænde lidt derfra, så hvad stjernebarnet gjorde, kom han løbende, revsede ham og sagde: "Visselig har du et hårdt hjerte

og kender ikke til medlidenhed, hvad ondt har dog denne stakkels kone gjort dig, siden du behandler hende på den måde?"

Men stjernebarnet blev rød i hovedet af vrede, stampede med foden i jorden og sagde: "Hvad berettiger dig til at spørge mig om, hvad jeg gør? Jeg er ikke din søn, som skal lyde din befaling."

"Du taler sandhed," svarede brændehuggeren, "og dog havde jeg medlidenhed med dig, da jeg fandt dig i skoven."

Men da kvinden hørte disse ord, udstødte hun et højt skrig og faldt besvimet om. Og brændehuggeren bar hende hjem til sit eget hus, og hans kone drog omsorg for hende, og da hun kom sig af sin besvimelse, satte de mad og drikke frem for hende og bad hende slå sig til ro.

Men hun ville hverken spise eller drikke, men sagde til brændehuggeren: "Sagde du ikke, at barnet var fundet i skoven? Og er det ikke ti år siden i dag?"

Og brændehuggeren svarede: "Jo, i skoven fandt jeg ham, og det er i dag ti år siden."

"Og hvad mærker fandt du hos ham?" spurgte hun. "Havde han ikke en kæde af rav om halsen? Var han ikke svøbt i en kåbe af guldbrokade broderet med stjerner?"

"Rigtigt," svarede brændehuggeren, "det var fuldstændigt som du siger." Og han tog kåben og ravkæden frem af kisten, hvor de lå, og viste hende dem.

Men da hun så dem, græd hun af glæde og sagde: "Han er min lille dreng, som jeg mistede i skoven. Jeg beder dig, send hurtigst muligt bud efter ham, for jeg har vandret og søgt efter ham den hele verden over."

Derfor gik brændehuggeren og hans kone ud og kaldte på stjernebarnet og sagde til ham: "Gå ind i huset, der vil du finde din moder, som venter på dig."

Straks sprang han op, opfyldt af undren og stor glæde. Men da han så, hvem der ventede ham, lo han ondskabsfuldt og sagde: "Hør, hvor er min moder? For jeg kan ikke se nogen anden her end denne ækle tiggerkvinde!"

Og kvinden svarede ham: "Jeg er din moder."

"Du må jo være tosset at sige sådan noget," råbte stjernebarnet vredt. "Jeg er ikke din søn, for du er en tiggerske, grim og i pjalter. Gå derfor pokker i vold og lad mig aldrig se dit stygge ansigt mere."

"Jo, du er i sandhed min lille dreng, som jeg fødte i skoven," råbte hun, faldt på sine knæ og strakte armene ind imod ham. "Røverne stjal dig fra mig og lod dig ligge, for at du skulle dø," hviskede hun, "men jeg genkendte dig, da jeg så dig, og jeg har også genkendt mærkerne, den guldbrokades kåbe og ravkæden. Derfor bønfalder jeg dig om at følge mig, for jeg har vandret over den ganske Jord og søgt efter dig. Kom med mig, min søn, for jeg trænger til din kærlighed."

Men stjernebarnet så ikke op fra jorden, men lukkede hjertets døre fast i, og der hørtes ikke en lyd undtagen kvindens jamrende gråd.

Endelig til sidst talte han til hende, og hans stemme var hård og grusom: "Hvis du virkelig er min moder," sagde han, "havde det været bedre, om du var blevet borte og ikke kommet hertil for at bringe skam over mig, da du så, at jeg troede at være et stjernebarn og ikke en tiggerskes barn, som du fortæller mig, at jeg er. Derfor gå pokker i vold og lad mig aldrig se dig mere."

"Åh, min søn," klagede hun, "vil du ikke kysse mig, førend jeg går? For jeg har lidt så meget for at finde dig?"

"Nej," svarede stjernebarnet, "for du er så rædsom at se på, og jeg ville hellere kysse en hugorm eller en skrubtudse end dig!"

Så rejste kvinden sig op og gik bort, ind i skoven, mens hun græd bitterligt, og da stjernebarnet så, at hun var forsvundet, blev han glad og løb tilbage til sine kammerater for at lege med dem igen.

Men da de så ham komme, gjorde de nar ad ham og sagde: "Uf, du er så grim som en skrubtudse og så væmmelig som en hugorm. Gå pokker i vold med dig, for vi vil ikke lege med dig," og de jog ham ud af haven.

Og stjernebarnet gøs og sagde til sig selv: "Hvad er det dog, de siger til mig? Jeg vil gå hen til brønden og se ned i den, og den skal fortælle mig om min skønhed."

Han gik derfor hen til brønden og kiggede ned, og se! hans ansigt var som en skrubtudses fjæs og hans krop var skællet som en hugorms. Og han kastede sig ned i græsset, græd og sagde til sig selv: "Dette er visseligen kommet over mig for min synds skyld. For jeg har fornægtet min moder og forstødt hende og været hovmodig og stolt mod hende. Derfor vil jeg gå ud og søge hende over den hele verden, og jeg vil ikke holde op, førend jeg har fundet hende."

Men brændehuggerens lille datter kom hen til ham, lagde sin hånd på hans skulder og sagde: "Hvad gør dog det, at du har mistet din skønhed? Bliv hos os og jeg vil ikke gøre nar af dig."

Og han sagde til hende: "Nej, for jeg har været grusom imod min moder, og som en straf er dette onde kommet over mig.

Derfor må jeg gå bort og vandre gennem hele verden, indtil jeg finder hende og hun vil give mig sin tilgivelse."

Og han løb ud i skoven og kaldte på sin moder, at hun skulle komme til ham; men han fik intet svar. Hele dagen igennem kaldte han på hende, og da solen gik ned, lagde han sig til at sove på en seng af blade, og fuglene og dyrene flygtede for ham, for de huskede hans grusomhed, og han var alene med undtagelse af skrubtudsen, som vågede over ham, og den træge hugorm, der snoede sig efter ham.

Men da morgenen kom, stod han op, plukkede nogle sure bær fra træerne, spiste dem og gav sig bittert grædende på vej igennem den store skov. Og alle, som han mødte, spurgte han, om de da ikke havde set hans moder.

Han sagde til muldvarpen: "Du kan gå under jorden. Sig mig, er min moder der?"

Og muldvarpen svarede ham: "Du har stukket mine øjne ud. Hvordan skal jeg så vide det?"

Han sagde til irisken: "Du kan flyve højt oppe over de højeste træers toppe og kan se ud over hele verden. Sig mig, kan du ikke se min moder?"

Og irisken svarede: "Du har for morskab stækket mine vinger, hvorledes kan jeg da flyve?"

Og til det lille egern, der boede i fyrretræet, sagde han: "Hvor er min moder?"

Og egernet svarede: "Du har dræbt *min* moder. Vil du nu også slå din egen ihjel?"

Men stjernebarnet græd, bøjede sit hoved og bad Guds skabninger om tilgivelse, og fortsatte sin vej igennem skoven

for at søge efter tiggerkvinden. Og på den tredje dag kom han ud på den anden side af skoven og gik ned på sletten.

Og da han gik igennem landsbyen, gjorde børnene nar ad ham og kastede sten efter ham, og folkene ville ikke engang tillade ham at sove i laderne, for at han ikke skulle bringe meldug til det høstede korn, så ækel var han at se på, og tjenestefolkene jog ham bort, og der var ingen, der havde medlidenhed med ham. Og aldrig nogensinde hørte han noget om tiggersken, som var hans moder, skønt han i tre lange år havde vandret over hele Jorden, og ofte syntes han at se hende på vejen lige foran sig, og han kaldte på hende og løb efter hende, så de skarpe sten fik hans fødder til at bløde. Men det lykkedes ham aldrig at nå hende, og de, som boede ved vejen, benægtede altid at have set hende eller nogen, som lignede hende, og de gjorde løjer med hans sorg.

I tre lange år vandrede han over hele Jorden, og intetsteds i verden var der kærlighed eller ømhed eller barmhjertighed at finde for ham, men det var just sådan en verden, som han selv havde skabt sig i sine stoltheds dage.

Og en aftenstund kom han til porten af en stærkt befæstet by, som lå ved en flod, og træt og øm i fødderne som han var, ville han til at gå ind. Men soldaterne, som stod på vagt, sænkede deres hellebarder for indgangen og sagde råt til ham: "Hvad er dit ærinde i byen?"

"Jeg søger efter min moder," svarede han, "og jeg beder jer om at tillade mig at gå ind. For det kunne jo være, at hun var i denne by."

Men de gjorde nar ad ham, og en af dem rystede sit sorte skæg, satte sit skjold ned og råbte: "I sandhed, din moder vil

ikke blive glad ved at se dig. For du er hæsligere end skrubtudsen i mudderet og hugormen, som snor sig i mosen. Gå pokker i vold med dig! Gå pokker i vold! Din moder bor ikke i denne by."

Og en anden, som holdt et gult banner i hånden, sagde til ham: "Hvem er din moder, og hvorfor søger du efter hende?"

Og han svarede: "Min moder er en tigger, ligesom jeg er, og jeg har behandlet hende ondt, og jeg beder jer tillade mig at komme ind, for at hun kan give mig sin tilgivelse, hvis hun muligvis skulle opholde sig i denne by." Men de ville ikke lade ham gå ind og stak efter ham med deres spyd.

Og da han grædende vendte sig om, kom en mand, hvis rustning var indlagt med forgyldte blomster og på hvis hjelm en løve med vinger sad, frem og spurgte soldaterne, hvem det var, som søgte at komme ind. Og de sagde til ham: "Det er en tigger og en tiggerskes barn, og vi har jaget ham væk."

"Nå sådan," sagde han leende, "men lad os sælge den grimme fyr som slave, og prisen skal være prisen for en bolle sød vin."

Og en gammel ondskabsfuldt udseende mand, som just kom forbi, råbte og sagde: "Jeg vil købe ham for den pris!" og da han havde betalt prisen, tog han stjernebarnet ved hånden og førte ham ind i byen.

Efter at de havde gået igennem mange gader, kom de endelig til en lille dør, som sad i en mur, ud over hvilken et granatæbletræ hang. Og den gamle mand rørte ved døren med en ring, der var udskåret af jaspis, og den sprang op og do gik fem trin ned ad en kobbertrappe, ned i en have, fuld af sorte valmuer og grønne krukker af brændt ler. Derpå tog den gamle mand et skærf af mønstret silke frem fra sin turban, bandt det

for øjnene af stjernebarnet og tvang ham til at gå foran sig. Men da skærfet blev taget bort fra øjnene af ham, befandt stjernebarnet sig i en hule, der var oplyst af en hornlygte.

Den gamle mand satte noget muggent brød frem for ham på en trætallerken og sagde: "Spis," og noget brakvand i et krus og sagde: "Drik," og da han havde spist og drukket, gik den gamle mand ud, låsede døren efter sig og satte en jernkæde for.

Og den næste morgen kom den gamle mand, som var en af de aller skarpsindigste libyske troldmænd, og som havde lært sin kunst af en af dem, der bor i gravene ved Nilen, ind til ham, stirrede på ham og sagde: "I en skov nær ved porten af denne de vantros by er der tre stykker guld. Det ene er af hvidt guld, det andet er af gult guld og det tredje er af rødt guld. I dag skal du bringe mig det hvide guldstykke, og hvis du ikke kommer tilbage med det, vil jeg piske dig med hundrede slag. Forsvind i en fart, og når solen går ned, venter jeg dig ved døren til haven. Pas vel på, at du bringer det hvide guld, for ellers vil det gå dig ilde, for du er min slave, og jeg har købt dig og prisen var en bolle sød vin." Og han bandt stjernebarnet for øjnene med det mønstrede silkeskærf, førte ham gennem huset og haven med valmuerne og op ad de fem kobbertrin. Efter at have åbnet den lille dør med sin ring, puffede han ham ud på gaden.

Og stjernebarnet gik ud af byporten og kom til skoven, som troldmanden havde talt om.

Ude fra så skoven meget smuk ud og syntes fuld af syngende fugle og sødt duftende blomster, og stjernebarnet gik glad ind i den. Og dog gavnede dens skønhed ham kun lidet, for hvor som helst han gik, skød der tjørne og torne op af jorden og

omklamrede ham, og grimme brændenælder brændte ham og tidslerne stak ham, så han blev helt fortvivlet. Han kunne heller ikke nogetsteds finde det hvide guldstykke, som troldmanden havde talt om, skønt han søgte efter det fra morgen til middag og fra middag til solnedgang. Og da solen gik ned, begav han sig bittert grædende på vej hjem ad, for han vidste den skæbne, der ventede ham.

Men da han var i udkanten af skoven, hørte han fra et buskads et skrig af en, som var i nød; han glemte sin egen sorg, løb tilbage til stedet og så der en lille hare, der var fanget i en fælde, som en eller anden jæger havde sat for den.

Og stjernebarnet havde medlidenhed med den og sagde til den: "Jeg er selv kun en slave, og dog kan jeg give dig friheden."

Og haren svarede ham og sagde: "Du har visseligen givet mig min frihed, hvad kan jeg give dig til tak?"

Og stjernebarnet svarede den og sagde: "Jeg søger efter et stykke hvidt guld, men kan intet steds finde det, og hvis jeg ikke bringer min herre det, vil han piske mig."

"Kom du med mig," sagde haren, "jeg vil føre dig hen til det, for jeg ved, hvor det er skjult og grunden til det."

Så gik stjernebarnet med haren, og se! i kløften på et stort egetræ så han det hvide stykke guld, han søgte. Og han blev grebet af glæde, tog det og sagde til haren: "Den tjeneste, jeg gjorde dig, har du mangefold gengældt mig, og den venlighed, som jeg viste dig, har du betalt mig tilbage hundrede gange."

"Nej," svarede haren, "men således som du har handlet over for mig, således handler jeg over for dig," og den pilede rask afsted, mens stjernebarnet gik ind til byen.

Ved byporten sad der en mand, der var spedalsk. Over hans ansigt hang en hætte af gråt tøj, og igennem øjenhullerne skinnede hans øjne som gloende kul. Og da han så stjernebarnet komme, slog han på sin træskål, ringede med sine bjælder, kaldte på ham og sagde. "Giv mig en skilling, ellers må jeg dø af sult. De har jaget mig ud af byen, og der er ingen, der har medlidenhed med mig."

"Ak!" sagde stjernebarnet, "jeg har kun et pengestykke i min pung, og hvis jeg ikke bringer min herre det, vil han piske mig, for jeg er hans slave."

Men den spedalske trængte ind på ham og bad ham så længe, at stjernebarnet fik medlidenhed med ham og gav ham det hvide stykke guld.

Og da han kom til troldmandens hus, åbnede denne døren for ham, trak ham ind og sagde til ham: "Har du det hvide stykke guld?" Men stjernebarnet svarede ham: "Jeg har det ikke." Og troldmanden faldt over ham, piskede ham og satte en tom trætallerken foran ham og sagde: "Spis," og et tomt krus og sagde: "Drik," og kastede ham igen ned i hulen.

Men den næste morgen kom troldmanden til ham og sagde: "Hvis du ikke i dag bringer mig det gule stykke guld, vil jeg altid beholde dig som min slave og give dig tre hundrede pisk."

Så gik stjernebarnet ud i skoven igen og søgte den hele lange dag efter det gule stykke guld men kunne ingen steder finde det. Men ved solnedgangstide satte han sig ned og gav sig til at græde, og mens han sad og græd, kom den lille hare springende, som han havde frelst fra fælden.

Og haren sagde til ham: "Hvorfor græder du? og hvad søger du i skoven?"

Men stjernebarnet svarede: "Jeg søger et gult stykke guld, som skal være skjult her, og hvis jeg ikke finder det, vil min herre piske mig og altid beholde mig som sin slave."

"Følg mig", sagde haren, og den løb igennem skoven til den kom til en lille dam. Og på bunden af dammen lå det gule stykke guld.

"Hvorledes skal jeg dog takke dig?" sagde stjernebarnet, "for se! det er anden gang, du har hjulpet mig."

"Jo! du havde først medlidenhed med mig," sagde haren og hoppede let sin vej.

Og stjernebarnet tog det gule stykke guld, puttede det i sin taske og ilede til byen. Da den spedalske så ham komme, løb han ham i møde, knælede ned for ham og råbte: "Giv mig en skilling, ellers dør jeg af sult."

Men stjernebarnet sagde til ham: "Jeg har kun et stykke gult guld, og hvis jeg ikke bringer min herre det, vil han piske mig og altid beholde mig som sin slave."

Men den spedalske bad ham så bønligt, at han fattede medlidenhed med ham og gav ham det gule stykke guld.

Og da han kom til troldmandens hus, åbnede han døren for ham, trak ham ned og sagde til ham: "Har du det gule stykke guld?" Men stjernebarnet svarede ham: "Jeg har det ikke." Og troldmanden faldt over ham, piskede ham, lagde ham i lænker og kastede ham igen ned i hulen.

Men den næste dag kom troldmanden igen til ham og sagde: "Hvis du i dag bringer mig det røde stykke guld, vil jeg give dig din frihed, men hvis du ikke bringer mig det, vil jeg slå dig ihjel!"

Så gik stjernebarnet igen ud i skoven, og hele den lange dag søgte han efter det røde stykke guld, men ingen steder fandt han det. Og da aftenen kom, satte han sig ned og græd, og mens han sad og græd, kom den lille hare hen til ham.

Og haren sagde til ham: "Det røde stykke guld, som du søger efter, ligger i hulen lige bag ved dig. Græd derfor ikke mere, men vær glad!"

"Hvorledes skal jeg dog lønne dig?" sagde stjernebarnet, "for se! det er nu tredje gang, at du har hjulpet mig."

"Tal ikke om det, for du havde først medlidenhed med mig," sagde haren og hoppede let sin vej.

Og stjernebarnet gik ind i hulen, og i den fjerneste krog fandt han det røde stykke guld. Han puttede det i sin taske og ilede til byen. Da den spedalske så ham komme, gik han midt ud på vejen, råbte og sagde til ham: "Giv mig det røde guldstykke, ellers dør jeg," og stjernebarnet fik atter medlidenhed med ham, gav ham det røde stykke guld og sagde: "Din nød er større end min." Men hans hjerte var tungt, for han vidste den hårde skæbne, der ventede ham.

Men se! da han gik ind gennem byporten, bøjede soldaterne sig for ham, hyldede ham og sagde: "Hvor skøn vor hersker dog er!" og en skare borgere fulgte ham og råbte: "Visseligen er ingen så skøn i hele verden!" så stjernebarnet gav sig til at græde og sagde til sig selv: "De gør nar ad mig og håner mig i min elendighed." Og så stor var sammenstimlingen af folk, at han gik fejl af vejen og til sidst befandt sig på en stor plads, hvor kongens slot lå.

Og slottets porte åbnede sig, og præsterne og stadens højeste embedsmænd ilede ham i møde, knælede for ham og sagde: "Du

er vor hersker, som vi så længe har ventet, og vor konges søn."

Men stjernebarnet svarede dem og sagde: "Jeg er ingen kongesøn, men kun en fattig tiggerkvindes søn. Og hvordan kan I sige, at jeg er skøn, for jeg ved selv, at jeg ser skrækkelig ud."

Men da løftede den ridder, hvis rustning var indlagt med guldblomster, og som havde en hjelm, hvorpå der sad en vinget løve, sit skjold op for ham og sagde: "Hvordan kan min herre dog sige, at han ikke er skøn?"

Og stjernebarnet så, og se! hans ansigt var som det engang havde set ud, og han havde fået sin skønhed igen, men i sine øjne så han noget, som han aldrig før havde set i dem.

Og præsterne og de høje embedsmænd knælede og sagde til ham: "Fra gamle dage var det profeteret, at på denne dag skulle han komme, som skulle herske over os. Derfor må vor hersker tage sin krone og sit scepter og være vor retfærdige og nådige konge."

Men han sagde til dem: "Jeg er ikke værdig til det, for jeg har fornægtet min moder, som fødte mig, jeg kan heller ikke hvile, førend jeg har fundet hende og fået hendes tilgivelse. Lad mig derfor gå, for jeg må videre frem på min. Vandring over den ganske verden og kan ikke blive her, skønt I bringer mig kronen og sceptret." Og idet han talte, vendte han ansigtet bort fra dem hen imod den gade, som førte til byporten, og se! midt i folkemængden, som stod tæt omkring soldaterne, så han tiggerkvinden, som var hans moder, og ved hendes side stod den spedalske, som plejede at sidde ved vejen.

Og han udstødte et glædesskrig, løb over til dem, og idet han knælede ned, kyssede han sin moders sårede fødder og vædede

dem med sine tårer. Han bøjede sit hoved i støvet og sagde hulkende, som en, hvis hjerte er ved at briste, til hende: "Moder! jeg har fornægtet dig i min hovmodstime. Tag nu imod mig i min ydmygelses time. Moder! jeg hadede dig engang. Giv mig nu din kærlighed. Moder! jeg stødte dig fra mig. Lad nu dit barn blive hos dig." Men tiggerkvinden svarede ham ikke med et ord.

Og han strakte sine hænder ud, greb om den spedalskes hvide fødder og sagde til ham: "Tre gange gav jeg dig af medlidenhed. Sig til min moder, at hun blot én gang skal tale til mig." Men den spedalske svarede ham ikke med et ord.

Og han hulkede igen og sagde: "Moder, mine lidelser er større, end jeg kan bære, giv mig din tilgivelse og lad mig gå tilbage til skoven." Men tiggerkvinden lagde sin hånd på hans hoved og sagde til ham: "Stå op." Og den spedalske lagde sin hånd på hans hoved og sagde ligeledes: "Stå op!"

Og han rejste sig op, så på dem, og se! de var en konge og en dronning.

Og dronningen sagde til ham: "Det er din fader, som du har hjulpet."

Og kongen sagde: "Det er din moder, hvis fødder du har vædet med dine tårer."

Og de tog ham begge om halsen, kyssede ham og førte ham ind i slottet, klædte ham i en smuk dragt og satte kronen på hans hoved og gav ham sceptret i hånden, og han herskede over byen ved floden og var dens herre. Han viste retfærd og nåde imod alle; den onde troldmand forviste han, men til den fattige brændehugger sendte han mange kostbare gaver, og deres børn lod han sin nådes sol skinne over. Han tålte ikke, at nogen var

grusom mod fuglene eller dyrene, men lærte kærlighed, barmhjertighed og godgørenhed; den fattige gav han brød og den nøgne gav han klæder og der var fred og velstand i hans rige.

Længe herskede han ikke; så store havde hans lidelser været og så hård den lutring, han havde gennemgået, at han døde efter tre års forløb.

Og den, som kom efter ham, herskede grusomt.

Prosadigte

Kunstneren

En aften opstod der i hans sjæl et ønske om at skabe en statue af Glæden der varer et Øjeblik. Og han drog ud i verden for at søge efter bronze. For han kunne kun tænke i bronze.

Men al verdens bronze var forsvundet, og intet steds i hele verden var noget bronze at finde, undtagen den bronze, der var statuen af Sorgen der varer for Evigt.

Denne statue have han selv, med sine egne hænder, skabt, og havde anbragt den på den grav, hvori lå den ene ting, han havde elsket i livet. På den døde tings grav, som han havde elsket mest, havde han sat dette billede, som han selv havde skabt, for at det kunne tjene som et billede på den menneskekærlighed, der aldrig dør, og som et symbol på den menneskesorg, der varer evigt. Og i hele verden var der ikke anden bronze end den bronze, der udgjorde denne statue.

Og han tog det billede, han havde skabt, og anbragte det i en stor smelteovn, og overgav det til ilden.

Og ud af den bronze, der var statuen af Sorgen der var for Evigt fremstillede han et billede på Glæden der varer et Øjeblik.

Velgøreren

Det var nat, og Han var alene.

Og Han så langt borte murene om en rund by, og drog hen til den by.

Og da Han kom nærmere, hørte Han inde fra byen skridt af glædens fødder, og latteren fra munterhedens mund, og den høje lyd fra en mængde strengeinstrumenter. Og Han bankede på porten, og nogle af portvagterne åbnede for ham.

Og Han så et hus, der var af marmor, og havde smukke søjler af marmor foran. Søjlerne var pyntet med blomsterkranse, og både inde og ude var der opsat fakler af cedertræ. Og Han gik ind i huset.

Og da Han var kommet gennem en sal af kalcedon og en sal af jaspis, og nåede den lange festsal, så Han på en havblå sofa én ligge, hvis hår var kronet med røde roser og hvis læber var røde af vin.

Og Han gik bag om ham og berørte hans skulder og sagde til ham: "Hvorfor lever du på denne måde?"

Og den unge mand vendte sig og genkendte ham, og svarede og sagde: "Jeg var engang en spedalsk, og du helbredte mig. Hvordan skulle jeg ellers leve?"

Og Han forlod huset og gik igen ud på gaden.

Og efter en lille stund så Han én, hvis ansigt og klæder var malede, og hvis fødder var klædt i perler. Og bag hende kom, langsomt som en jæger, en ung mand, der bar en tofarvet kappe. Kvindens ansigt var en afguds smukke ansigt, og den unge mands øjne lyste af attrå.

Og Han fulgte hurtigt efter dem og berørte den unge mands hånd, og sagde til ham: "Hvorfor ser du på denne kvinde, og med et sådant blik?"

Og den unge mand vendte sig og genkendte Ham og sagde: "Jeg var blind engang, og du gav mig synet. Hvad skulle jeg ellers se på?"

Og Han løb videre frem og berørte kvindens malede dragt og sagde til hende: "Er der ingen anden vej at gå end syndens?"

Og kvinden vendte sig og genkendte Ham, og lo og sagde: "Du tilgav mig mine synder, og denne vej er en vidunderlig vej."

Og Han forlod byen.

Og idet Han forlod byen, så han en ung mand, der sad i vejkanten og græd.

Og Han gik hen til ham og berørte hans lange lokker og sagde til ham: "Hvorfor græder du?"

Og den unge mand så op og genkendte Ham og svarede: "Jeg var engang død, og du vakte mig op fra de døde. Hvad skulle jeg andet end græde?"

Disciplen

Da Narcissus døde, forvandledes hans glædes dam fra en kop fersk vand til en kop fyldt med salte tårer, og Oreaderne kom grædende gennem skoven for at synge ved dammen og give den trøst. Og da de så, at dammen var forvandlet fra en kop fersk vandt til en kop salte tårer, løste de de grønne bånd i deres hår og råbte til dammen og sagde: "Vi undrer os ikke over, at du sørger på denne måde for Narcissus, så smuk han var."

"Men var Narcissus da smuk?" sagde dammen.

"Hvem skulle vide det bedre en du?" svarede Oreaderne. "Os mødte han aldrig, men dig opsøgte han, og lå på din bred og så ned på dig, og i dine vandes spejl spejlede han sin egen skønhed."

Og dammen svarede: "Men jeg elskede Narcissus fordi, når han lå på min bred og så ned på mig, så jeg min egen skønhed spejlet i hans øjnes spejl."

Mesteren

Da engang mørket faldt over Jorden, gik Joseph af Arimatæa, efter at have tændt en fakkel af pinjetræ, ned fra bakkerne til dalen. Thi han havde ærinde i sit eget hjem.

Og idet han knælede på flintestenene i Fortvivlelsens Dal, så han en ung mand, der var nøgen og græd. Hans hår var af farve som honning, og hans legeme var som en hvid blomst, men han havde såret sit legeme med torne, og han havde han strøet aske i sit hår.

Og han, der ejede mange ting, sagde til den unge mand, der var nøgen og græd: "Jeg undrer mig ikke over, at din sorg er så stor, for sandelig var Han en retfærdig mand."

Og den unge mand svarede: "Det er ikke for Ham, jeg græder, men for mig selv. Også jeg har forvandlet vand til vin, og jeg har helet den spedalske og gjort de blinde seende. Jeg har gået på vandet, og har uddrevet djævle fra dem, der dvæler i gravene. Jeg har givet de sultne at spise i ørkenen, hvor der ikke fandtes føde, og jeg har rejst de døde fra deres snævre boer, og på mit bud, og foran en stor menneskemængde, visnede et goldt figentræ bort. Alt hvad denne mand har gjort, har jeg også gjort. Og alligevel har de ikke korsfæstet mig."

Dommens hus

Og der var stilhed i Dommens Hus, og Mennesket trådte nøgent frem for Gud.

Og Gud åbnede Menneskets Livsbog.

Og Gud sagde Mennesket: "Dit liv har været ondt, og du har været grusom mod dem, der behøvede lindring, og mod dem, der behøvede hjælp har du været bitter og hårdhjertet. De fattige kaldte på dig, og du lyttede ikke, og dine øren var tillukkede for Mine trængendes skrig. De faderløses arvelod tog du til dig selv, og du sendte ræven ind på din nabos vinmarker. Du tog brødet fra børnene og gav det til hundene at æde, og Mine spedalske, der levede i ødemarken, og havde fred og lovpriste Mig, drev du ud på landevejene, og på Min jord, som jeg skabte dig af, spildte du uskyldigt blod."

Og Mennesket svarede og sagde. "Alt det gjorde jeg."

Og atter åbnede Gud Menneskets Livsbog.

Og Gud sagde til Mennesket: "Dit liv har været ondt, og den Skønhed, jeg har vist frem, har du opledt, og det Gode, jeg har skjult, har du forbigået. Væggene i dit kammer var bemalet med billeder, og fra dine vederstyggeligheders leje rejste du dig til lyden af fløjter. Du byggede syv altre til de synder, jeg har lidt under, og spiste af de ting, der ikke må spises, og din kåbes purpur var broderet med de tre skammens tegn. Dine afguder var hverken af guld eller sølv, der varer ved, men af det kød, der forgår. Du stænkede deres hår med parfumer og gav dem granatæbler i hånden. Du farvede deres fødder med safran og udbredte tæpper foran dem. Med antimon farvede du deres øjenlåg og deres legemer salvede du med myrrha. Du bøjede dig

til jorden for dem, og dine afguders troner stod i solen. Du viste Solen din skam og Månen din galskab."

Og Mennesket svarede og sagde: "Alt det gjorde jeg."

Og for tredje gang åbnede Gud Menneskets Livsbog.

Og Gud sagde til Mennesket: "Ondskaben har været dit liv, og med ondt gengældte du godt, og med uret godhed. De hænder, der gav dig føde, sårede du, og de bryster, der gav dig die, foragtede du. Han, der kom til dig med vand, gik tørstende bort, og de fredløse mænd, der skjulte dig i deres telte om natten, forrådte du før daggry. Din fjende, der sparede dit liv, tog du i et baghold, og den ven, der fulgte dig, solgte du for penge, og de, der gav dig Kærlighed, belønnede du med Liderlighed."

Og Mennesket svarede og sagde: "Alt det gjorde jeg."

Og Gud lukkede Menneskets Livsbog, og sagde: "Sandelig vil jeg sende dig til Helvede. Lige til Helvede vil jeg sende dig."

Og Mennesket råbte: "Det kan du ikke!"

Og Gud sagde til Mennesket: "Hvorfor kan jeg ikke sende dig til Helvede, og af hvilken grund?"

"Fordi jeg altid har levet i Helvede," svarede Mennesket.

Og der var tavshed i Dommens Hus.

Og efter nogen tid talte Gud og sagde til Mennesket: "Siden jeg ikke kan sende dig til Helvede, sandelig vil jeg sende dig til Himlen. Ja, til Himlen ved jeg sende dig."

Og Mennesket råbte: "Det kan du ikke!"

Og Gud sagde til Mennesket: "Hvorfor kan jeg ikke sende dig til Himlen, og af hvilken grund?"

"Fordi jeg aldrig, og ingen steder, har været i stand til at forestille mig den," svarede Mennesket.

Og der var tavshed i Dommens Hus.

Visdommens lærer

Lige fra sin barndom havde han været som én, der er opfyldt af den fuldkomne kundskab om Gud, og selv da han endnu blot var en ung knøs, var mange af helgenerne, såvel som visse af de hellige kvinder, der dvælede i den frie by, hvor han var født, rørte til megen forundring over den store visdom, der var i hans svar.

Og da hans forældre havde givet ham manddommens ring og kåbe, kyssede han dem og forlod dem, og gik ud i verden, så at han kunne tale til verden om Gud. Thi der var på den tid mange i verden, der enten slet ikke kendte Gud, eller kun kendte lidt til Ham, eller tilbad de falske guder, der dvæler i lundene og er ligeglade med deres tilbedere.

Og han vendte sit ansigt mod solen og drog afsted; og han gik uden sandaler, som han havde set helgenerne gøre det, og bar ved sit bælte en læderpung og en lille vandflaske af brændt ler.

Og som han gik langs landevejen var han fuld af den glæde, der kommer af en fuldkommen viden om Gud, og han sang lovsange til Gud uden ende, og efter nogen tid kom han til et mærkværdigt land, hvori der fandtes mange byer.

Og han kom gennem elleve byer. Og nogle af disse byer lå i dale, og andre lå ved bredden af store floder, og endnu andre stod på bakketoppene. Og i hver by fandt han en discipel, som elskede ham og fulgte ham, og ligeledes fulgte en stor menneskemængde ham fra hver by, og kendskabet til Gud spredte sig i hele landet, og mange af herskerne blev omvendt, og præsterne i templerne, hvor afguderne stod, fandt, at

halvdelen af deres indtægter var forsvundet, og når de slog på trommerne ved middagstid kom der ingen, eller kun meget få, med påfugle og kødofre, som det havde været skik i landet, før han kom.

Men jo flere mennesker, der fulgte ham, og jo større antallet af hans disciple blev, jo større blev hans sorg. Og han vidste ikke, hvorfor hans sorg var så stor. Thi han talte altid om Gud, og ud af den fylde af den fuldkomne viden om Gud, som Gud selv havde givet ham.

Og en aften var han på vej ud af den ellevte by, som var en by i Armenien, og hans disciple og en stor skare af mennesker fulgte efter ham, og han gik op på et bjerg og satte sig på en klippe som lå på det bjerg, og hans disciple stod rundt om ham, og menneskemængden knælede i dalen.

Og han lagde sit hoved i sine hænder og græd og sagde til sin Sjæl: "Hvorfor er det, at jeg er fuld af sorg og frygt, og at hver eneste af mine disciple er mig som en fjende ved højlys dag?"

Og hans Sjæl svarede ham og sagde: "Gud opfyldte dig med den fuldkomne kundskab om Sig Selv, og du har givet denne kundskab bort til andre. Den kostelige perle har du delt, og klædningen uden sammensyninger har du splittet ad. Den der giver sin visdom bort, bestjæler sig selv. Han er som én, der forærer sin skat til en røver. Er ikke Gud visere end du? Hvem er du at give den hemmelighed bort, som Gud har fortalt dig? Jeg var rig engang, og du har gjort mig fattig. Engang så jeg Gud, og nu har du skjult ham fra mig."

Og han græd igen, for han vidste at hans Sjæl talte sandhed til ham, og at han havde givet andre den fuldkomne kundskab

om Gud, og at han var som én, der hang ved Guds klædebon, og at hans tro forlod på grund af den mængde, der troede på ham.

Og han sagde til sig selv: "Jeg vil ikke mere tale om Gud. Den, der giver sin visdom bort, bestjæler sig selv."

Og efter et tidsrum af nogle timer kom hans disciple ham nær og bøjede sig til jorden og sagde: "Mester, tal til os om Gud, for du har den fuldkomne kundskab om Gud, og ingen andre mennesker end dig har denne kundskab."

Og han svarede dem og sagde: "Jeg vil tale til jer om alle andre ting, der findes i Himlen og på Jorden, men om Gud vil jeg ikke tale til jer. Hverken nu eller til nogen anden tid vil jeg tale til jer om Gud."

Og de vrededes på ham og sagde til ham: "Du har ført os ud i ørkenen for at vi kunne lytte til dig. Vil du nu sende os sultne bort sammen med den store mængde, du har fået til at følge dig?"

Og han svarede dem og sagde: "Jeg vil ikke tale til jer om Gud."

Og menneskemængden knurrede mod ham og sagde til ham: "Du har ført os ud i ørkenen, og har ikke givet os mad at spise. Tal til os om Gud, og det vil være os tilstrækkeligt."

Men han svarede dem ikke et ord. For han vidste, at hvis han talte til dem om Gud, ville han give sin skat bort.

Og hans disciple gik bedrøvede bort, og menneskemængden vendte hjem sig selv. Og mange døde undervejs.

Og da han var alene, rejste han sig op og vendte sit ansigt mod Månen, og rejste i syv måneder, uden at tale til noget menneske eller svar på noget spørgsmål. Og da den syvende måne var aftaget, nåede han den ørken, som er den Store Flods

ørken. Og da han havde fundet en hule, hvor engang en Kentaur havde haft sin bolig, gjorde han den til sin bolig, og gjorde sig en måtte af siv, han kunne ligge på, og blev en eneboer. Og hver time priste Eneboeren Gud, at Han havde ladet ham beholde nogen kundskab om Ham og om Hans vidunderlige storhed.

Nu skete det en aften, som Eneboeren sad foran den hule, han havde gjort til sin bolig, at han så en ung mand med et ondt og smukt ansigt, som gik forbi, klædt i en tarvelig dragt og med tomme hænder. Hver aften gik den unge mand forbi med tomme hænder, og hver morgen vendte han tilbage med hænderne fulde af purpur og perler. Thi han var en Røver og røvede fra købmændenes karavaner.

Og Eneboeren så på ham og havde medlidenhed med ham. Men han sagde ikke et ord. Thi han vidste, at den, der siger et ord, mister sin tro.

Og en morgen, da den unge mand kom tilbage med hænderne fulde af purpur og perler, standsede han og rynkede panden og stampede med sin fod i sandet og sagde til Eneboeren: "Hvorfor ser du altid på mig på den måde, når jeg kommer forbi? Hvad er det, jeg kan se i dine øjne? For intet menneske har set på mig før på den måde. Og dette er mig en torn i øjet og generer mig."

Og Eneboeren svarede ham og sagde: "Hvad du ser i mine øjne er medlidenhed. Medlidenhed er det, der ser ud på dig fra mine øjne."

Og den unge mand lo hånligt, og råbte i en bitter tone til Eneboeren og sagde til ham: "Jeg har purpur og perler i hænderne, og du har kun en måtte af siv at ligge på. Hvad

skulle du kunne have af medlidenhed med mig? Og af hvilken grund nærer du denne medlidenhed?"

"Jeg har medlidenhed med dig," sagde Eneboeren, "fordi du ikke har nogen kundskab om Gud."

"Er denne kundskab om Gud noget værdifuldt?" spurgte den unge mand, og han nærmede sig tæt til indgangen til hulen.

"Den er mere værdifuld en al purpur og alle perler i verden," svarede Eneboeren.

"Og du ejer den?" sagde den unge røver, og kom stadig nærmere.

"Engang," svarede Eneboeren, "ejede jeg virkelig den fuldkomne kundskab om Gud. Men i min tåbelighed skilte jeg mig ved den, og delte den med andre. Men selv nu er den kundskab, jeg har tilbage, mig mere værdifuld end purpur og perler."

Og da den unge røver hørte dette, kastede han det purpur og de perler, han havde i hænderne, fra sig, og trak et skarpt sværd af buet stål, idet han sagde til Eneboeren: "Giv mig omgående denne kundskab om Gud, du ejer, eller sandelig vil jeg dræbe dig. Hvorfor skulle jeg ikke dræbe den, der har en skat, der er større end min skat?"

Og Eneboeren bredte armene ud og sagde: "Ville det ikke være bedre for mig at gå til Guds yderste forgård og prise ham dér, end at leve i denne verden uden at have nogen kundskab om Ham? Dræb mig, hvis du lyster. Men jeg vil ikke give min kundskab om Gud bort."

Og den unge Røver knælede ned og bønfaldt ham, men Eneboeren ville ikke tale med ham om Gud, eller give ham sin Skat, og den unge røver rejste sig og sagde til Eneboeren: "Lad

det da være, som du vil. Hvad mig angår, så vil jeg drage til De Syv Synders By, det er kun tre dagsrejser herfra, og for mit purpur vil de give mig nydelser og for mine perler vil de sælge mig glæde." og han tog purpuret og perlerne op og ilede bort.

Og Eneboeren råbte efter ham og fulgte ham og bønfaldt ham. I et tidsrum af tre dage fulgte han efter den unge Røver på vejen og bønfaldt ham om at komme tilbage, og ikke gå ind i De Syv Synders By.

Og af og til så den unge Røver sig tilbage på Eneboeren, og råbte til ham og sagde: "Vil du give mig denne kundskab om Gud, som er mere værd end purpur og perler? Hvis du giver mig den, vil jeg ikke gå ind i byen."

Og stadig svarede Eneboeren: "Alt hvad jeg ejer, vil jeg give dig, kun ikke denne ene ting. Thi denne ene ting har jeg ikke lov at give bort."

Og i skumringen den tredje dag nærmede de sig de store blodrøde porte i De Syv Synders By. Og fra byen hørtes lyden af megen latter.

Og den unge røver lo igen til svar, og ville banke på porten. Og idet han gjorde dette, løb Eneboeren frem og greb ham i hans klædebon, og sagde til ham: "Udstræk dine hænder, og læg dine arme om min hals og læg dit øre tæt ind til mine læber, og jeg vil give dig, hvad jeg har tilbage af min kundskab om Gud." Og den unge Røver holdt inde.

Og da Eneboeren havde givet sin kundskab om Gud bort, faldt han om på jorden og græd, og et stort mørke skjulte ham fra byen og den unge røver, så at han ikke så dem mere.

Og som han lå der og græd, blev han én va'r, der stod ved siden af ham, og Han, der stod ved siden af ham, havde fødder

af messing og hår som fin uld. Og Han løftede Eneboeren op, og sagde til ham: "Indtil dette øjeblik har du haft den fuldkomne kundskab om Gud. Nu skal du få Guds fuldkomne kærlighed. Hvorfor græder du da?" Og Han kyssede ham.

Om "Canterville spøgelset"

Forfatter: Oscar Wilde (1854-1900).
Originaludgaver mv.:

Canterville-spøgelset: *The Canterville Ghost.* Første udgave i *The Court and Society Review,* februar 1887; bogudgave i *Lord Arthur Savile's Crime and Other Stories* (London 1891). Denne udgave efter *Illustreret Tidende* 1915-16 nr. 2-4. Oversat af Jørgen Swane.

Model-Millionæren: *The Model Millionaire*. Første udgave i *The World,* juni 1887; bogudgave i *Lord Arthur Savile's Crime and Other Stories* (London 1891). Denne udgave efter *Illustreret Tidende* 1910-11 nr. 40. Oversat af Jørgen Swane.

Sfinksen uden hemmelighed: *The Sphinx Without a Secret*. Første udgave i *The World,* maj 1887; bogudgave i *Lord Arthur Savile's Crime and Other Stories* (London 1891). Oversat for denne udgave af Kim N. Jensen.

Den lykkelige prins: *The Happy Prince.* Første udgave i *The Happy Prince and other tales* (David Nutt, London 1888). Oversat for denne udgave af Kim N. Jensen.

Nattergalen og rosen: *The Nightingale and the Rose.* Første udgave i *The Happy Prince and other tales* (David Nutt, London 1888) Denne udgave efter *Illustreret Tidende* 1912-13 nr. 10. Oversat af Jørgen Swane.

Den egenkærlige kæmpe: *The Selfish Giant.* Første udgave i *The Happy Prince and other tales* (David Nutt, London

1888). Denne udgave efter *Illustreret Tidende* 1915-16 nr. 12. Oversat af Jørgen Swane.

Den hengivne ven: *The Devoted Friend.* Første udgave i *The Happy Prince and other tales* (David Nutt, London 1888). Oversat for denne udgave af Kim N. Jensen.

Den fornemme raket: *The Remarkable Rocket.* Første udgave i *The Happy Prince and other tales* (David Nutt, London 1888). Denne udgave til dels efter *Illustreret Tidende* 1910-11 nr. 26. Oversat af Sten Drewsen og Kim N. Jensen.

Den unge konge: *The Young King.* Første udgave i *A House of Pomegranates* (James R. Osgood McIlvaine & Co., London 1891). Denne udgave efter *Illustreret Tidende* 1916-17 nr. 1+3. Oversat af Jørgen Swane.

Infantaens Fødselsdag: *The Birthday of the Infanta.* Første udgave i *A House of Pomegranates* (James R. Osgood McIlvaine & Co., London 1891). Denne udgave efter *Illustreret Tidende* 1916-17 nr. 42-44. Oversat af Jørgen Swane.

Fiskeren og hans sjæl: *The Fisherman and His Soul.* Første udgave i *A House of Pomegranates* (James R. Osgood McIlvaine & Co., London 1891). Oversat for denne udgave af Kim N. Jensen.

Stjerne-Barnet: *The Star-Child.* Første udgave i *A House of Pomegranates* (James R. Osgood McIlvaine & Co., London 1891). Denne udgave efter *Illustreret Tidende* 1919 nr. 28-29. Oversat af Jørgen Swane.

Prosadigte: Første udgave *Poems in Prose* i *The Fortnightly Review*, London – New York juli 1894, første bogudgave som privattryk, udg. af Charles Carrington, Paris 1905. Oversat for denne udgave af Kim N. Jensen.

Oversættere:

Jørgen Swane (?-?)

Sten Drewsen (1877-1943)

Kim N. Jensen (f. 1955)

Forside: Efter foto af Napoleon Sarony (1821-1896): Oscar Wilde i New York, ca. 1882.

ISBN 978-87-7628-192-2

2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-406-1 (Ølstykke 2015).

© 2025 eBibliotek 1800

www.ebib1800.dk